

Informacja o realizacji zadań oświatowych przez Miasto Częstochowę w roku szkolnym 2012/2013

Zatwierdzam:

Spis treści

I. SZKOŁY I PLACÓWKI OŚWIATOWE	6
1. Informacje ogólne.....	6
2. Edukacja przedszkolna.....	9
3. Szkoły ogólnodostępne	12
3.1 Szkoły podstawowe	12
3.2 Gimnazja	15
3.3 Szkoły ponadgimnazjalne.....	16
3.3.1 Licea ogólnokształcące	16
3.3.2 Szkolnictwo zawodowe	17
3.3.2.1 Zasadnicze szkoły zawodowe.....	17
3.3.2.2 Technika.....	18
3.3.2.3 Szkoły policealne	20
3.3.2.4 Centrum Kształcenia Praktycznego.....	21
4. Szkolnictwo Specjalne.....	21
5. Nauczanie indywidualne	26
6. Baza lokalowa i wyposażenie szkół.....	27
7. Inwestycje, remonty i modernizacje.....	32
8. Nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych.....	34
8.1 Kwalifikacje i stopień awansu	34
8.2 Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli	36
9. Pracownicy administracji i obsługi szkół oraz placówek oświatowych	38
II. EFEKTYWNOŚĆ KSZTAŁCENIA	39
1. Wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych	39
1.1 Sprawdzian dla uczniów klas szóstych szkół podstawowych.....	39
1.2 Egzamin dla uczniów klas trzecich gimnazjów	43
1.3 Egzamin maturalny.....	68
1.4 Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.....	92
2. Zajęcia pozalekcyjne	106
III INNOWACJE PEDAGOGICZNE	110
IV WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA SZKÓŁ	112
V WYCHOWANIE I OPIEKA ORAZ POMOC PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNA	113
VI. POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW	117
VII MIESIĘCZNY KOSZT KSZTAŁCENIA JEDNEGO UCZNIĄ W POSZCZEGÓLNYCH SAMORZĄDOWYCH PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH W 2012 ROKU	118

WNIOSKI.....	125
SPIS TABEL.....	129
SPIS WYKRESÓW	131

Wprowadzenie

Artykuł 5a ust. 4 ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z późn. zm.) nakłada na organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego obowiązek przedstawienia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informacji o stanie realizacji zadań oświatowych tej jednostki za poprzedni rok szkolny. Przez zadania oświatowe Miasta Częstochowy na prawach powiatu, jako jednostki samorządu terytorialnego należy rozumieć zadania w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej.

Do zadań własnych Miasta Częstochowy należy zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli, w tym z oddziałami integracyjnymi i przedszkoli specjalnych, publicznych szkół podstawowych, w tym z oddziałami integracyjnymi, sportowymi i szkół podstawowych specjalnych, publicznych gimnazjów, w tym z oddziałami integracyjnymi i gimnazjów specjalnych, publicznych szkół ponadgimnazjalnych, w tym z oddziałami integracyjnymi, poradni psychologiczno-pedagogicznych, publicznych placówek doskonalenia nauczycieli oraz innych placówek oświatowych.

Do zadań Miasta jako organu prowadzącego szkoły i placówki oświatowe należy w szczególności:

- zapewnienie materialnych i kadrowych warunków działania placówek, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
- zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej placówek,
- wyposażenie placówek w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Innymi zadaniami własnymi Miasta Częstochowy jako powiatu grodzkiego są:

- udzielanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy,
- zapewnienie dziecku w wieku 5 lat warunków do spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolu albo oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego,
- zorganizowanie sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego,
- ustalenie planu sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych,
- wypłacanie dotacji z budżetu miasta szkołom i placówkom niepublicznym posiadającym uprawnienia szkoły publicznej, szkołom i placówkom publicznym prowadzonym przez inne osoby prawne lub osoby fizyczne.

I. Szkoły i placówki oświatowe

1. Informacje ogólne

W roku szkolnym 2012/2013 Miasto Częstochowa, realizując zadania gminy i powiatu, było organem prowadzącym dla 136 publicznych placówek oświatowych jako jednostek sprawozdawczych, w tym:

- 37 przedszkoli,
- 5 zespołów szkolno-przedszkolnych (przedszkole i szkoła podstawowa),
- 32 szkoły podstawowe,
- 4 zespoły szkół (szkoła podstawowa i gimnazjum),
- 18 gimnazjów,
- 1 zespół gimnazjów,
- 21 szkół ponadgimnazjalnych (licea ogólnokształcące, zespoły szkół, Centrum Kształcenia Praktycznego),
- 7 zespołów szkół specjalnych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych,
- 5 placówek pozaszkolnych:
  - Młodzieżowy Dom Kultury,
  - Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych,
  - Samorządowy Ośrodek Doskonalenia,
  - Bursa Miejska,
  - Biuro Finansów Oświaty.

Do samorządowych szkół uczęszczało **34 654** dzieci i młodzieży (dane na 1 czerwca 2013 r.) i było ich o 977 mniej niż w roku szkolnym 2011/2012. **Od 2008 roku z sieci samorządowych częstochowskich przedszkoli i szkół ubyło 4 885 dzieci i młodzieży**. Analizując dane demograficzne, należy spodziewać się, iż tendencja ta utrzyma się do momentu, gdy do szkół podstawowych obowiązkowo pójdą dzieci sześćioletnie. Ogólne zestawienie samorządowych szkół i placówek oświatowych według typu placówki wraz z liczbą dzieci i młodzieży przedstawia tabela nr 1.

Ponadto Miasto ewidencjonuje liczbę szkół i placówek publicznych oraz niepublicznych prowadzonych przez inne osoby prawne lub osoby fizyczne oraz udziela im dotacji. Na dzień 31 sierpnia bieżącego roku w Częstochowie było zarejestrowanych 10 publicznych i 182 niepublicznych różnego rodzaju szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez inne osoby prawne lub osoby fizyczne, z czego dotowanych było 10 szkół i przedszkoli publicznych oraz 105 szkół i placówek oświatowych niepublicznych. Do owych dotowanych szkół i placówek uczęszczało w poprzednim roku szkolnym 3 973 młodzieży i 6 505 osób dorosłych. W roku szkolnym 2012/2013 skreślono z ewidencji 16 placówek, a wpisano 24 placówki.

Tabela 1. Zestawienie samorządowych szkół i placówek oświatowych oraz liczby dzieci i uczniów

Lp.	Typ placówki	Liczba placówek	Liczba dzieci/uczniów	
1	Przedszkola	42	4 796	
2	Szkoły podstawowe w tym z oddziałami przedszkolnymi	41	11 006	
3	Gimnazja	23	5 252	
4	Szkoły ponadgimnazjalne	Licea ogólnokształcące	16	6 418
		Licea uzupełniające	1	18
		Technika	11	4 812
		Technika uzupełniająca	1	14
		Szkoły policealne	3	210
		Zasadnicze szkoły zawodowe	9	1 464
5	Szkoły specjalne	Przedszkole	1	74
		Szkoły podstawowe	6	249
		Gimnazja	6	154
		Uzupełniające liceum ogólnokształcące	1	21
		Zasadnicza szkoła zawodowa	1	73
		Zasadnicza szkoła zawodowa specjalna	1	
		Szkoły przysposabiające do pracy	4	93
6	Placówki oświatowe	5	-	
RAZEM		172	34 654	

W roku szkolnym 2012/2013 Rada Miasta Częstochowy podjęła uchwały dotyczące sieci częstochowskich szkół. Podjęto uchwały o zamiarze likwidacji:

- Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 43 im. O. Augustyna Kordeckiego
- Gimnazjum Specjalnego nr 29.

Powodem likwidacji jest fakt, iż wygasła umowa najmu budynku przy ul. Kubiny 10/12, którego właścicielem jest Zgromadzenie Sióstr Oblatek Serca Jezusa z siedzibą w Krakowie, a z którego to budynku korzystał Zespół Szkół Specjalnych nr 43. Konsekwencją uchwały o zamiarze likwidacji wymienionych wyżej szkół była uchwała o rozwiązaniu Zespołu Szkół Specjalnych nr 43 z dniem 31 sierpnia 2013 r. Uczniowie likwidowanej Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 43 mają zapewnioną możliwość kontynuowania nauki w Zespole Szkół Specjalnych nr 23 im. J. Korczaka w Częstochowie.

Jednocześnie w związku z dużą liczbą dzieci z autyzmem w wieku przedszkolnym, obecnie oczekujących na miejsce w przedszkolach na terenie Częstochowy, Rada Miasta podjęła uchwałę o utworzeniu z dniem 1 września 2013 r. Przedszkola Specjalnego nr 24 i włączeniu go Zespołu Szkół Specjalnych nr 23 im. J. Korczaka. Utworzenie przedszkola pozwoli objąć wychowaniem przedszkolnym i specjalistyczną terapią większą liczbę dzieci autystycznych, co da im szansę na realizację późniejszej edukacji nie tylko w placówkach specjalnych.

W związku ze wspieraniem przez Miasto rozwoju szkolnictwa zawodowego oraz idei uczenia się przez całe życie Rada Miasta podjęła uchwały w sprawie utworzenia następujących szkół z dniem 1 września 2013 r.:

- Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 3 i włączeniu jej do Zespołu Szkół Ekonomicznych,
- Szkoły Policealnej dla Dorosłych nr 1 i włączeniu jej do Zespołu Szkół im. dr. W. Biegańskiego,
- Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych nr 1 im. S. Żeromskiego i włączeniu jej do Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im S. Żeromskiego,
- Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych nr 2 im. dr. W. Biegańskiego i włączeniu jej do Zespołu Szkół im. dr. W. Biegańskiego.

Utworzenie powyższych szkół ma również niemałe znaczenie społeczne, bowiem zapewni nauczycielom i pracownikom szkół poczucie stabilizacji zawodowej, ograniczy zwolnienia oraz zredukuje koszty związane z ewentualnie wypłacanymi odprawami.

Ze względów organizacyjnych zmieniono siedzibę Bursy Miejskiej. Zaplecze administracyjne do obsługi Bursy Miejskiej umieszczono w budynku przy ul. Prusa 20.

Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie zamiaru likwidacji Młodzieżowego Domu Kultury w Częstochowie z dniem 31 grudnia 2013 r. i przekształcenia go z placówki oświatowej w placówkę kultury – Miejski Dom Kultury. Zmiana podstaw prawnych działalności MDK będzie sprzyjać pełniejszemu rozwojowi dzieci i młodzieży, które nadal pozostaną najważniejszymi podmiotami tej placówki.

Uchwałą Rady Miasta z dnia 10 lipca 2013 r. doprecyzowano warunki przyznawania dodatków motywacyjnych i funkcyjnych dla dyrektorów, wicedyrektorów i kierowników szkół i placówek oświatowych oraz określono szczegółowo wysokości tego dodatku. Podwyższono również wysokość dodatku za wychowawstwo, co będzie miało wpływ na motywację i docenienie pracy nauczycieli wychowawców, którzy wykonują dodatkowe obowiązki związane z realizacją zadań opiekuńczo-wychowawczych, spowodowanych nasilającymi się w tym zakresie problemami uczniów w szkołach. Zwiększenie kwoty dodatków złagodzi wypłatę wynikającego z art. 30a ustawy Karty Nauczyciela dodatku uzupełniającego za rok 2013 i lata następne.

Rada Miasta zmieniła uchwałę Nr 500/XLIV/2009 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 czerwca 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad i wysokości udzielania i rozliczania dotacji szkołom i placówkom niepublicznym posiadającym uprawnienia szkoły publicznej, szkołom i placówkom publicznym prowadzonym przez osoby prawne lub fizyczne inne niż jednostki samorządu terytorialnego, a także innych form wychowania przedszkolnego. Celem było dostosowanie prawa lokalnego do zmian w ustawie o systemie oświaty.

2. Edukacja przedszkolna

W roku szkolnym 2012/2013 Miasto Częstochowa było organem prowadzącym dla 42 przedszkoli. 37 przedszkoli funkcjonowało jako placówki samodzielne, natomiast 5 przedszkoli wchodziło w skład zespołów szkolno-przedszkolnych (przedszkole i szkoła podstawowa). Do 204 oddziałów uczęszczało 4 796 dzieci. Średnia liczebność dzieci w oddziale wynosiła 23,6 i była mniej więcej na tym samym poziomie co w poprzednim roku szkolnym. W celu objęcia edukacją przedszkolną większej liczby dzieci, utworzono 3 dodatkowe przedszkola (MP nr 28, MP nr 39, MP nr 40), a w celu obniżenia wysokich kosztów kształcenia i zrationalizowania wykorzystania budynków szkolnych powołano 5 zespołów szkolno-przedszkolnych.

Zmiany organizacyjne spowodowały, iż do 49 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych uczęszczało mniej dzieci niż w poprzednim roku szkolnym - 1 123, ale automatycznie zwiększyła się znacznie liczba dzieci w miejskich przedszkolach. Do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych uczęszczały przede wszystkim dzieci 6-letnie (657 dzieci), choć w związku z możliwością rozpoczęcia edukacji szkolnej w wieku 6 lat i prawem dziecka 5-letniego do rocznego przygotowania przedszkolnego, do oddziałów przedszkolnych uczęszczało także 379 5-latków. Do oddziałów przedszkolnych, zaznaczonych w tabeli nr 3 kolorem żółtym (SP: 17, 19, 54), uczęszczały również dzieci 3-letnie (10 dzieci) i 4-letnie (56 dzieci). Średnia liczebność oddziału wynosiła 22,6 i była zdecydowanie wyższa niż w poprzednim roku szkolnym.

Ogółem edukacją przedszkolną w placówkach samorządowych objętych było 5 919 dzieci (o 265 więcej niż w poprzednim roku szkolnym). Od czterech lat sukcesywnie zwiększa się liczba dzieci objętych samorządową edukacją przedszkolną. Szczegółowe dane przedstawiają tabele nr 2 i 3.

Tabela 2. Przedszkola samorządowe

Lp.	Przedszkola	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału
1	Miejskie Przedszkole nr 1 im. Misia Uszatka	4	96	24,0
2	Miejskie Przedszkole nr 2 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1	5	109	21,8
3	Miejskie Przedszkole nr 3 im. Bajkowej Krainy	4	96	24,0
4	Miejskie Przedszkole nr 4	4	95	23,8
5	Miejskie Przedszkole nr 5 im. Jana Kilińskiego	5	125	25,0
6	Miejskie Przedszkole nr 6	6	145	24,2
7	Miejskie Przedszkole nr 7	7	171	24,4
8	Miejskie Przedszkole nr 8	9	224	24,9
9	Miejskie Przedszkole nr 9	5	125	25,0
10	Miejskie Przedszkole nr 10	2	43	21,5
11	Miejskie Przedszkole nr 11	6	138	23,0

Lp.	Przedszkola	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału
12	Miejskie Przedszkole nr 12	4	100	25,0
13	Miejskie Przedszkole nr 13	6	137	22,8
14	Miejskie Przedszkole nr 14	4	100	25,0
15	Miejskie Przedszkole nr 15 im. Jana Pawła II	8	195	24,4
16	Miejskie Przedszkole nr 16	10	225	22,5
17	Miejskie Przedszkole nr 17 im. Siedmiu Krasnoludków	4	97	24,3
18	Miejskie Przedszkole nr 18	2	50	25,0
19	Miejskie Przedszkole nr 19	2	50	25,0
20	Miejskie Przedszkole nr 20	6	146	24,3
21	Miejskie Przedszkole nr 21	3	75	25,0
22	Miejskie Przedszkole nr 22 im. Marii Montessori w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2	5	119	23,8
23	Miejskie Przedszkole nr 23 im. Jasia i Małgosi	4	99	24,8
24	Miejskie Przedszkole nr 25 im. Przyjaciół Kubusia Puchatka	3	72	24,0
25	Miejskie Przedszkole nr 26 im. Krasnala Hałabały	4	97	24,3
26	Miejskie Przedszkole nr 27	4	99	24,8
27	Miejskie Przedszkole nr 28 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3	3	75	25,0
28	Miejskie Przedszkole nr 29	4	100	25,0
29	Miejskie Przedszkole nr 30	5	113	22,6
30	Miejskie Przedszkole nr 31	5	92	18,4
31	Miejskie Przedszkole nr 32	2	50	25,0
32	Miejskie Przedszkole nr 33	4	95	23,8
33	Miejskie Przedszkole nr 34	3	67	22,3
34	Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 35 im. Małego Księcia	5	84	16,0
35	Miejskie Przedszkole nr 36	8	195	24,4
36	Miejskie Przedszkole nr 37	10	225	22,5
37	Miejskie Przedszkole nr 38	9	212	23,6
38	Miejskie Przedszkole nr 39 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4	2	44	22,0
39	Miejskie Przedszkole nr 40 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5	3	71	23,7
40	Miejskie Przedszkole nr 41	5	125	25,0
41	Miejskie Przedszkole nr 42	6	140	23,3
42	Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 43	4	80	20,0
Razem		204	4796	23,6

Tabela 3. Oddziały przedszkolne w samorządowych szkołach podstawowych

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału
1	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Zdobywców Przeszłości	1	25	25,0
2	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	2	48	24,0
3	Szkoła Podstawowa nr 8 im. Haliny Poświatowskiej	1	25	25,0
4	Szkoła Podstawowa nr 11 im. Marii Dąbrowskiej	1	24	24,0
5	Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bolesława Chrobrego	2	43	21,5
6	Szkoła Podstawowa nr 13 im. Kornela Makuszyńskiego	1	22	22,0
7	Szkoła Podstawowa nr 14 im. Henryka Sienkiewicza	1	19	19,0
8	Szkoła Podstawowa nr 15 w Zespole Szkół nr 2 im. Polskich Noblistów	1	25	25,0
9	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 17 im. Stanisława Wyspiańskiego	2	43	21,5
10	Szkoła Podstawowa nr 19 im. Juliana Tuwima w Zespole Szkół nr 15	3	73	24,3
11	Szkoła Podstawowa nr 21 m. ks. Stanisława Konarskiego	1	25	25,0
12	Szkoła Podstawowa nr 22 im. Gabriela Narutowicza	1	18	18,0
13	Szkoła Podstawowa nr 24 im. Jana Marcina Szancera	1	25	25,0
14	Szkoła Podstawowa nr 25 im. Stanisława Staszica	1	25	25,0
15	Szkoła Podstawowa nr 26 im. Tadeusza Kościuszki	2	49	24,5
16	Szkoła Podstawowa nr 27 w Zespole Szkół nr 3	3	70	23,3
17	Szkoła Podstawowa nr 30 im. por. Michała Brzeskiego	1	13	13,0
18	Szkoła Podstawowa nr 31 z Oddziałami Integracyjnymi	1	25	25,0
19	Szkoła Podstawowa nr 32 im. Jerzego Dudy-Gracza	2	50	25,0
20	Szkoła Podstawowa nr 33	2	43	21,5
21	Szkoła Podstawowa nr 34 im. Aleksandra hr. Fredry	1	25	25,0
22	Szkoła Podstawowa nr 35	2	50	25,0
23	Szkoła Podstawowa nr 36	1	25	25,0
24	Szkoła Podstawowa nr 37 im. Jana Pawła II	1	14	14,0
25	Szkoła Podstawowa nr 38 im. Ludwika Zamenhafa	1	22	22,0
26	Szkoła Podstawowa nr 39 im. Marii Konopnickiej	1	25	25,0
27	Szkoła Podstawowa nr 42 im. Jana Brzechwy	1	25	25,0
28	Szkoła Podstawowa nr 46 im. Stefana Żeromskiego	1	19	19,0
29	Szkoła Podstawowa nr 47 im. Marii Konopnickiej	1	25	25,0
30	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 48 im. gen. Zygmunta Berlinga	2	37	18,5
31	Szkoła Podstawowa nr 49 im. Janusza Kusocińskiego	1	25	25,0
32	Szkoła Podstawowa nr 50 im. gen. Wł. Sikorskiego	2	51	25,5
33	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 53 im. Marii Skłodowskiej-Curie	3	75	25,0
34	Szkoła Podstawowa nr 54 w Zespole Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstania Warszawskiego	1	15	15
Razem		49	1123	22,6

Rekrutacja do miejskich przedszkoli na rok szkolny 2012/2013 po raz pierwszy odbyła się w systemie elektronicznym. Przyjętych zostało 96,5% dzieci. Tak jak

w poprzednim roku szkolnym najwięcej kandydatów zostało zgłoszonych do przedszkoli w dzielnicach: Północ, Tysiąclecie, Wrzosowiak i Błeszno.

Oprócz samorządowych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2012/2013 w mieście działało 34 placówek edukacji przedszkolnej prowadzonych przez inne osoby prawne lub fizyczne (21 przedszkoli, 8 punktów przedszkolnych i 5 szkół podstawowych z 6 oddziałami przedszkolnymi). Uczęszczało do nich 1 331 dzieci, z czego 89 było w oddziałach przedszkolnych.

Łącznie edukacją przedszkolną publiczną i niepubliczną, w roku szkolnym 2012/2013, było objętych na terenie Częstochowy 7 250 dzieci (o 356 więcej niż w ubiegłym roku szkolnym). Stanowi to 84,3% częstochowskiej populacji dzieci w wieku przedszkolnym od 3 do 6 lat.

3. Szkoły ogólnodostępne

3.1 Szkoły podstawowe

W Częstochowie sieć samorządowych szkół podstawowych jest zorganizowana w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnienie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem zasady, iż droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać 3 km, w przypadku uczniów klas I-IV oraz 4 km, w przypadku uczniów klas V i VI. Jednocześnie w celu obniżenia wysokich kosztów kształcenia i zracjonalizowania wykorzystania budynków szkolnych od roku szkolnego 2012/2013 utworzono 5 zespołów szkolno-przedszkolnych.

W roku szkolnym 2012/2013 w 41 samorządowych szkołach podstawowych uczyło się 9 883 uczniów. W porównaniu z rokiem szkolnym 2011/2012 zmalała o 228 liczba uczniów. Zmniejszyła się również liczba oddziałów o 22, natomiast nie zmieniła się znacząco średnia liczebności oddziału i wynosiła 19,1. Należy zwrócić uwagę na szczególnie niską średnią liczebność oddziału w niektórych szkołach (SP: 18, 20, 35, 37, 51). Trzy z tych szkół wchodzi w skład zespołów szkolno-przedszkolnych. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4. Samorządowe szkoły podstawowe

Lp.	Jednostka sprawozdawcza	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału
1	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Zdobywców Przesztorzy	12	259	21,6
2	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	17	347	20,4
3	Szkoła Podstawowa nr 8 im. Haliny Poświatowskiej	11	217	19,7
4	Szkoła Podstawowa nr 10 im. św. Stanisława Kostki w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2	6	143	23,8
5	Szkoła Podstawowa nr 11 im. Marii Dąbrowskiej	12	218	18,2
6	Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bolesława Chrobrego	12	228	19,0
7	Szkoła Podstawowa nr 13 im. Kornela Makuszyńskiego	16	368	23,0

Lp.	Jednostka sprawozdawcza	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału
8	Szkoła Podstawowa nr 14 im. Henryka Sienkiewicza	11	205	18,6
9	Szkoła Podstawowa nr 15 w Zespole Szkół nr 2 im. Polskich Noblistów	6	120	20,0
10	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 17	7	124	17,7
11	Szkoła Podstawowa nr 18 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5	6	70	11,7
12	Szkoła Podstawowa nr 19 im. J. Tuwima w Zespole Szkół nr 15	10	169	16,9
13	Szkoła Podstawowa nr 20 im. Bohaterów 6 Pułku Piechoty w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3	6	91	15,2
14	Szkoła Podstawowa nr 21	15	345	23,0
15	Szkoła Podstawowa nr 22 im. Gabriela Narutowicza	6	113	18,8
16	Szkoła Podstawowa nr 24 im. Jana Marcina Szancera	12	244	20,3
17	Szkoła Podstawowa nr 25 im. St. Staszica	6	98	16,3
18	Szkoła Podstawowa nr 26 im. Tadeusza Kościuszki	11	228	20,7
19	Szkoła Podstawowa nr 27 w Zespole Szkół nr 3	10	167	16,7
20	Szkoła Podstawowa nr 29 im. Królowej Jadwigi	15	339	22,6
21	Szkoła Podstawowa nr 30 im. por. Michała Brzeskiego	6	134	22,3
22	Szkoła Podstawowa nr 31 z Oddziałami Integracyjnymi	23	509	22,1
23	Szkoła Podstawowa nr 32 im. Jerzego Dudy-Gracza	15	287	19,1
24	Szkoła Podstawowa nr 33 im. Marii Kownackiej	13	310	23,8
25	Szkoła Podstawowa nr 34 im. A. hr. Fredry	18	382	21,2
26	Szkoła Podstawowa nr 35	15	233	15,5
27	Szkoła Podstawowa nr 36 im. Polskich Olimpijczyków	16	333	20,8
28	Szkoła Podstawowa nr 37 im. Jana Pawła II	6	69	11,5
29	Szkoła Podstawowa nr 38	13	295	22,7
30	Szkoła Podstawowa nr 39 im. Marii Konopnickiej	13	255	19,6
31	Szkoła Podstawowa nr 40 im. Stefana Żeromskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1	10	193	19,3
32	Szkoła Podstawowa nr 42 im. Jana Brzechwy	12	259	21,6
33	Szkoła Podstawowa nr 46 im. Stefana Żeromskiego	6	85	14,2
34	Szkoła Podstawowa nr 47 im. Marii Konopnickiej	11	200	18,2
35	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 48 im. gen. Zygmunta Berlinga	25	537	21,5
36	Szkoła Podstawowa nr 49 im. Janusza Kusocińskiego	12	237	19,8
37	Szkoła Podstawowa nr 50 im. gen. Wł. Sikorskiego	17	346	20,4
38	Szkoła Podstawowa nr 51 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4	6	57	9,5
39	Szkoła Podstawowa nr 52 im. Małego Powstańca	12	249	20,8
40	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 53 im. Marii Skłodowskiej-Curie	29	631	21,8
41	Szkoła Podstawowa nr 54 w Zespole Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstania Warszawskiego	14	189	13,5
Razem		499	9 883	19,1

Nowelizacja ustawy o systemie oświaty z dnia 19 marca 2009 roku przesunęła do dnia 1 września 2014 roku obowiązek szkolny dla dzieci sześciolatków. Ustawa

przedłużyła więc o dwa lata okres, w którym rodzice podejmują decyzję o rozpoczęciu przez dziecko 6-letnie edukacji szkolnej. Oznacza to, że o rozpoczęciu nauki w szkole dzieci urodzonych w roku 2006 nadal decydowali rodzice. **W roku szkolnym 2012/2013 do klas pierwszych 24 szkół podstawowych uczęszczało 114 sześciolatków** (o 29 mniej niż w poprzednim roku szkolnym), co stanowi 7,9% pierwszoklasistów wszystkich samorządowych szkół podstawowych. Zastanawiający jest fakt, iż w zespołach szkolno-przedszkolnych nie ma w ogóle w klasach pierwszych dzieci sześciolatków. Szczegółowe dane obrazuje poniższa tabela.

Tabela 5. Liczba 6-latków w klasach pierwszych w samorządowych szkołach podstawowych

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba 6-latków w klasie pierwszej	Liczba uczniów w klasie pierwszej	% 6-latków
1	Szkoła Podstawowa nr 1	2	41	4,8
2	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	3	47	6,3
3	Szkoła Podstawowa nr 8 im. Haliny Poświatowskiej	5	28	17,8
4	Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bolesława Chrobrego	5	45	11,1
5	Szkoła Podstawowa nr 13 im. Kornela Makuszyńskiego	11	48	22,9
6	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 17	2	18	11,1
7	Szkoła Podstawowa nr 19 im. J. Tuwima w Zespole Szkół nr 15	2	32	6,3
8	Szkoła Podstawowa nr 26 im. Tadeusza Kościuszki	5	38	13,6
9	Szkoła Podstawowa nr 27 w Zespole Szkół nr 3	8	23	34,8
10	Szkoła Podstawowa nr 29 im. Królowej Jadwigi	13	43	30,2
11	Szkoła Podstawowa nr 30 im. por. Michała Brzeskiego	1	22	4,5
12	Szkoła Podstawowa nr 31 z Oddziałami Integracyjnymi	3	75	4,0
13	Szkoła Podstawowa nr 32 im. Jerzego Dudy-Gracza	8	39	20,5
14	Szkoła Podstawowa nr 33 im. Marii Kownackiej	2	46	4,3
15	Szkoła Podstawowa nr 36 im. Polskich Olimpijczyków	9	53	17,0
16	Szkoła Podstawowa nr 37 im. Jana Pawła II	1	6	16,6
17	Szkoła Podstawowa nr 39 im. Marii Konopnickiej	2	34	5,9
18	Szkoła Podstawowa nr 46 im. Stefana Żeromskiego	3	11	27,3
19	Szkoła Podstawowa nr 47 im. Marii Konopnickiej	4	29	13,8
20	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 48 im. gen. Zygmunta Berlinga	7	98	7,1
21	Szkoła Podstawowa nr 49 im. Janusza Kusocińskiego	1	42	2,4
22	Szkoła Podstawowa nr 52 im. Małego Powstańca	9	50	4,8
23	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 53 im. Marii Skłodowskiej - Curie	4	104	6,3
24	Szkoła Podstawowa nr 54 w Zespole Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstania Warszawskiego	4	26	17,8
Razem		114	998	11,4

3.2 Gimnazja

Sieć samorządowych gimnazjów, podobnie jak sieć szkół podstawowych, jest zorganizowana w sposób umożliwiający młodzieży spełnienie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem zasady, iż droga z domu do szkoły nie może przekraczać 4 km. **W roku szkolnym 2012/2013 do 24 samorządowych gimnazjów (23 dla młodzieży i 1 dla dorosłych) uczęszczało 5 252 uczniów.** Zmniejszenie liczby uczniów aż o 365 w porównaniu z rokiem szkolnym 2011/2012 jest kontynuacją tendencji spadkowej, którą obserwuje się już od kilku lat zarówno w szkołach podstawowych, jak i gimnazjach, a wynikającej ze zmniejszającej się systematycznie, aż do 2003 roku liczby urodzeń. Automatycznie zmniejszyła się aż o 20 liczba oddziałów, przy nieco wyższej średniej liczebności oddziału – 23,55, w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym. Dane szczegółowe zawiera tabela nr 6.

Tabela 6. Gimnazja samorządowe

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia liczebność oddziału
1	Gimnazjum nr 1 im. Jana III Sobieskiego	177	8	22,1
2	Gimnazjum nr 2 im. Pokolenia Kolumbów	183	8	22,9
3	Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej	555	20	27,8
4	Gimnazjum nr 4 im. Wojska Polskiego w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego	10	1	10,0
5	Gimnazjum nr 5 im. Mikołaja Reja	319	12	26,6
6	Gimnazjum nr 6 w Zespole Gimnazjów im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	161	7	23,0
7	Gimnazjum nr 7 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	288	12	24,0
8	Gimnazjum nr 8 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków	234	11	21,3
9	Gimnazjum nr 9 im. Adama Mickiewicza	308	13	23,7
10	Gimnazjum nr 10 w Zespole Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstania Warszawskiego	86	5	17,2
11	Gimnazjum nr 11 im. Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	209	8	26,1
12	Gimnazjum nr 12 im. Jana Matejki	453	18	25,2
13	Gimnazjum nr 13 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Ignacego Jana Paderewskiego	255	9	28,3
14	Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi	258	11	23,5
15	Gimnazjum nr 16 im. Bolesława Chrobrego	283	12	23,6
16	Gimnazjum nr 17 im. Huberta Wagnera	161	9	17,9
17	Gimnazjum nr 18 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kazimierza Wielkiego	431	19	22,7
18	Gimnazjum nr 19 im. gen. Leopolda Okulickiego w Zespole Szkół nr 15	125	6	20,8
19	Gimnazjum nr 20 im. Aleksandra hr. Fredry	189	8	23,6
20	Gimnazjum nr 21 im. Orłąt Lwowskich	133	6	22,2
21	Gimnazjum nr 22 im. Marii Skłodowskiej-Curie	190	8	23,8
22	Gimnazjum nr 23 w Zespole Szkół nr 2 im. Polskich Noblistów	51	3	17,0

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia liczebność oddziału
23	Gimnazjum nr 24 w Zespole Szkół nr 3	67	3	22,3
24	Gimnazjum dla Dorosłych w Zespole Gimnazjów im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	126	6	21,0
Razem		5 252	223	23,55

3.3 Szkoły ponadgimnazjalne

W roku szkolnym 2012/2013 do samorządowych szkół ponadgimnazjalnych, zarówno dla młodzieży (licea ogólnokształcące, technika, zasadnicze szkoły zawodowe i szkoły policealne), jak i dla dorosłych uczęszczało 12 936 uczniów i słuchaczy (o 681 mniej niż w poprzednim roku szkolnym). W samorządowych szkołach dla młodzieży 50,3% uczniów kształciło się w liceach ogólnokształcących, 38,1% w technikach i 11,5% w zasadniczych szkołach zawodowych. Zmniejszył się odsetek uczniów kształcących się w liceach ogólnokształcących na rzecz uczniów szkół zawodowych.

3.3.1 Licea ogólnokształcące

W roku szkolnym 2011/2012 w mieście funkcjonowało 15 liceów ogólnokształcących dla młodzieży oraz 2 licea ogólnokształcące dla dorosłych w Zespole Szkół im. gen. Władysława Andersa. Uczęszczało do nich 6 436 uczniów. W porównaniu z rokiem szkolnym 2011/2012 było mniej o 729 uczniów, a więc zmniejszyła się również o 22 liczba oddziałów i wynosiła 221. Tak znaczne zmniejszenie liczby uczniów w liceach ogólnokształcących wynika z niżu demograficznego, który wkroczył do szkół ponadgimnazjalnych oraz z polityki Miasta. Zgodnie z uchwałą Rady Miasta o zamiarze likwidacji liceów ogólnokształcących funkcjonujących w zespołach szkół przez wygaszanie, nie było już naboru do klas pierwszych tych liceów. Szczegółowe dane zawiera tabela nr 7.

Tabela 7. Licea ogólnokształcące samorządowe

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału
1	I LO im. Juliusza Słowackiego	20	601	30,1
2	II LO im. Romualda Traugutta	18	561	31,2
3	III LO w Zespole Szkół im. dra Władysława Biegańskiego	18	538	29,9
4	IV LO im. Henryka Sienkiewicza	27	822	30,4
5	V LO im. Adama Mickiewicza	17	499	29,4
6	VI LO im. Jarosława Dąbrowskiego	13	392	30,2
7	VII LO im. Mikołaja Kopernika	24	744	31,0
8	VIII LO Samorządowe	10	255	25,5
9	IX LO im. Cypriana Kamila Norwida	27	785	29,1

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Średnia liczebność oddziału	Średnia liczebność oddziału
10	X LO w Zespole Szkół im. Jana Kochanowskiego	7	198	28,3
11	XI LO w Zespole Szkół im. gen. Władysława Andersa	4	78	19,5
12	XII LO w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego	17	509	29,9
13	XIII LO w Zespole Szkół im. Władysława Stanisława Reymonta	5	122	24,4
14	XIV LO w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. Kazimierza Pułaskiego	3	69	23,0
15	XVI LO w Zespole Szkół Ekonomicznych	7	179	25,6
16	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zespole Szkół im. gen. Władysława Andersa	3	66	22,0
17	I Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. gen. Władysława Andersa	1	18	18,0
Razem		221	6 436	29,0

3.3.2 Szkolnictwo zawodowe

Szkolnictwo zawodowe jest reprezentowane przez zasadnicze szkoły zawodowe, technika oraz szkoły policealne. W roku szkolnym 2012/2013 do samorządowych szkół zawodowych uczęszczało 6 500 uczniów (o 48 więcej niż w poprzednim roku szkolnym, mimo niżu demograficznego, który dotknął szkoły ponadgimnazjalne). Po raz pierwszy od 4 lat nie zmniejszyła się liczba uczniów szkół zawodowych. Zostały uruchomione nowe kierunki kształcenia, które poszerzają ofertę edukacyjną tego typu szkół. Uczniowie mogli zdobywać wiedzę i umiejętności na takich dodatkowych kierunkach jak: *technik awionik i technik mechanik lotniczy* w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego; *fotograf, mechanik maszyn i urządzeń drogowych, monter elektronik, operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej, technik hutnik* w Zespole Szkół im. Bolesława Prusa; *lakiernik* w Zespole Szkół Samochodowo–Budowlanych.

3.3.2.1 Zasadnicze szkoły zawodowe

W Częstochowie funkcjonuje 9 zasadniczych szkół zawodowych i w roku szkolnym 2012/2013 pobierało w nich naukę 1464 uczniów. Liczba uczniów w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zwiększyła się o 94, a liczba oddziałów o 3 i wynosiła 56. Szczegółowe dane z uwzględnieniem kierunków kształcenia zawiera tabela nr 8.

Tabela 8. Zasadnicze szkoły zawodowe samorządowe

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału	Kierunek kształcenia
1	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 w Zespole Szkół im. Jana Kochanowskiego	2	45	22,5	sprzedawca
2	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	1	16	16,0	monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
3	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	4	108	27,0	fryzjer
4	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 5 w Zespole Szkół im. Władysława Stanisława Reymonta	7	182	26,0	fryzjer, stolarz, krawiec
5	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 6 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. Marii Skłodowskiej-Curie	9	244	27,1	piekarz, cukiernik, kucharz małej gastronomii, kucharz
6	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 7 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. Kazimierza Pułaskiego	6	157	26,2	mechanik pojazdów samochodowych, elektryk, elektromechanik pojazdów samochodowych
7	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 8 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	14	388	27,7	lakiernik, blacharz samochodowy, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych
8	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 9 w Zespole Szkół im. Bolesława Prusa	3	70	23,3	fotograf, mechanik - monter maszyn i urządzeń, elektromechanik, mechanik maszyn i urządzeń drogowych, operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej, monter elektronik
9	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 10 w Zespole Szkół Technicznych	10	254	25,4	murarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, posadzkarz, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
Razem		56	1 464	26,14	

3.3.2.2 Technika

W roku szkolnym 2012/2013 do 11 techników dla młodzieży i 1 technikum uzupełniającego dla dorosłych w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa uczęszczało 4 826 uczniów. Została zatrzymana tendencja spadkowa liczby uczniów w technikach utrzymująca się od kilku lat, bowiem

w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym było ich więcej o 13. Liczba oddziałów wynosiła 195 i była identyczna jak w poprzednim roku szkolnym, a średnia liczebność oddziału była również na tym samym poziomie. Przyniosła skutek polityka Wydziału Edukacji UM związana z reorganizacją sieci szkół oraz promująca szkolnictwo zawodowe. Szczegółowe dane z uwzględnieniem kierunków kształcenia zawiera tabela nr 9.

Tabela 9. Technika samorządowe

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału	Kierunek kształcenia
1	Technikum nr 2 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego	11	279	25,4	technik ekonomista, technik logistyk, technik handlowiec
2	Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych	20	547	27,4	technik ekonomista, technik obsługi turystycznej, technik spedytor, technik handlowiec
3	Technikum nr 4 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	6	118	19,7	technik cyfrowych procesów graficznych, technik architektury krajobrazu
4	Technikum nr 5 w Technicznych Zakłady Naukowych im. gen. W. Sikorskiego	47	1265	26,9	technik budownictwa, technik elektronik, technik mechanik, technik architektury krajobrazu, technik awionik, technik mechanik lotniczy, technik ochrony środowiska, technik teleinformatyk, technik informatyk
5	Technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	17	470	27,6	technik budownictwa, technik ochrony środowiska, technik organizacji usług gastronomicznych, technik hotelarstwa, technik usług fryzjerskich, technik żywienia i usług gastronomicznych
6	Technikum nr 7 w Zespole Szkół im. W. Reymonta	8	182	22,8	technik technologii odzieży, technik organizacji reklamy, technik procesów graficznych, technik usług fryzjerskich
7	Technikum nr 8 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej-Curie	23	532	23,1	technik technologii żywności, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik organizacji usług gastronomicznych, technik hotelarstwa, technik żywienia i usług gastronomicznych, kucharz, kelner
8	Technikum nr 9 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego	6	139	23,2	technik elektryk, technik mechanik, technik informatyk, technik telekomunikacji
9	Technikum nr 10 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	24	524	21,8	technik budownictwa, technik mechanik, technik pojazdów samochodowych

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału	Kierunek kształcenia
10	Technikum nr 11 w Zespole Szkół im. B. Prusa	18	424	23,6	technik geodeta, technik elektronik, technik mechanik, technik mechatronik, fototechnik, technik informatyk, technik hutnik
11	Technikum nr 12 w Zespole Szkół Technicznych	14	332	23,7	technik budownictwa, technik drogownictwa, technik architektury krajobrazu, technik informatyk, technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej
12	Technikum Uzupełniające nr 1 dla Dorosłych w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	1	14	14,0	technik elektryk, technik mechanik, technik technologii drewna
Razem		195	4 826	24,75	

3.3.2.3 Szkoły policealne

Szkoły policealne dają możliwość zdobycia kwalifikacji zawodowych osobom, które ukończyły liceum ogólnokształcące bądź inną szkołę średnią i z różnych względów nie kontynuują nauki na uczelniach wyższych. Są szybszym i prostszym sposobem na zdobycie zawodu. W samorządowych szkołach policealnych jest to nauka bezpłatna trwająca 2 lata. **W roku szkolnym 2012/2013 Miasto było organem prowadzącym dla 3 szkół policealnych, w których uczyło się 210 słuchaczy** (o 42 mniej niż w poprzednim roku szkolnym). Nabór na dotychczasowym poziomie utrzymała tylko Policealna Szkoła Województwa Śląskiego w Zespole Szkół im. dra Władysława Biegańskiego, co świadczy o dalszym zapotrzebowaniu na kierunki oferowane przez szkołę. Szczegółowe dane z uwzględnieniem kierunków kształcenia zawiera tabela nr 10.

Tabela 10. Szkoły policealne samorządowe

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału	Kierunek kształcenia
1	Szkoła Policealna nr 3 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. Władysława Sikorskiego	1	24	24,0	technik bezpieczeństwa i higieny pracy
2	Szkoła Policealna nr 5 dla Dorosłych w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	5	65	13,0	technik BHP, technik turystyki wiejskiej
3	Policealna Szkoła Województwa Śląskiego w Zespole Szkół im. dra Władysława Biegańskiego	6	121	20,17	technik farmaceutyczny, technik masażysta, ratownik medyczny
Razem		12	210	17,5	

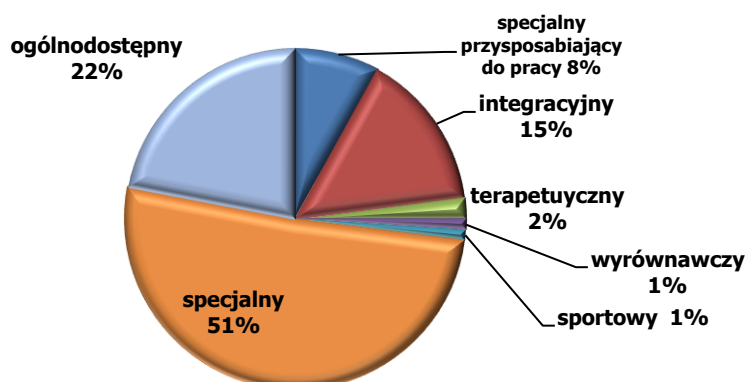
3.3.2.4 Centrum Kształcenia Praktycznego

Placówką ściśle współpracującą zarówno ze średnimi, jak i zasadniczymi szkołami zawodowymi jest Centrum Kształcenia Praktycznego. Realizuje ono zadania z zakresu przygotowania zawodowego młodzieży i dorosłych, wynikające z programów nauczania dla danego zawodu, a także inne zadania zlecone przez szkoły i organ prowadzący lub inne jednostki i podmioty gospodarcze. Liczba uczniów korzystających z praktycznej nauki zawodu w CKP jest ściśle związana z liczbą uczniów w szkołach zawodowych. **W roku szkolnym 2012/2013 kształciło się tutaj 2286 uczniów** (o 215 osób więcej, niż w poprzednim roku szkolnym).

4. Szkolnictwo Specjalne

Dziecko niepełnosprawne, posiadające specjalne potrzeby edukacyjne, ma prawo do pobierania nauki we wszystkich typach szkół i dostosowania treści, metod i organizacji nauczania do swoich możliwości psychofizycznych oraz do pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dlatego też, celem działań w zakresie edukacji niepełnosprawnych jest: stworzenie im odpowiednich warunków do nauki, w zależności od rodzaju oraz stopnia zaburzeń i odchyień; kształcenie i wychowanie, które stosownie do potrzeb umożliwi naukę w dostępnym dla nich zakresie; usprawnianie zaburzonych funkcji poprzez rewalidację oraz zapewnienie specjalistycznej pomocy. Uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego uczą się w większości w szkołach specjalnych różnego typu, ale również w placówkach ogólnodostępnych z klasami integracyjnymi, wyrównawczymi terapeutycznymi. **W roku szkolnym 2012/2013 do wszystkich typów samorządowych placówek oświatowych uczęszczało 1 176 uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.** W porównaniu z ubiegłym rokiem szkolnym zwiększyła się o 34 liczba dzieci i młodzieży z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Uczniowie ci trafili do oddziałów ogólnodostępnych i sportowych. Wzrost liczby dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego jest kontynuacją trendu ubiegłorocznego i o ile nie zmieniła się liczba dzieci w szkołach specjalnych, o tyle obserwuje się systematyczny wzrost liczby dzieci z orzeczeniem w szkołach ogólnodostępnych. Niemniej jednak, 59% uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszczało do szkół specjalnych. Szczegółowe dane ilustruje wykres nr 1 i tabela nr 11.

Wykres 1. Odsetek uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w różnych typach oddziałów

Tabela 11. Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w różnych typach placówek oświatowych

Typ jednostki	Typ oddziału							Razem	
	Specjalny	Specjalny przysposabiający do pracy	Integracyjny	Ogólnodostępny	Dwujęzyczny	Sportowy	Terapeutyczny		Wyrównawczy
Przedszkole	72	-	59	11	-	-	6	-	148
Szkoła podstawowa	246	-	75	110	-	2	-	-	433
Gimnazjum	153	-	61	61	1	3	14	16	296
Liceum ogólnokształcące	21	-	-	48	-	3	-	-	72
Technikum	-	-	-	17	-	-	-	-	17
Zasadnicza szkoła zawodowa	73	-	-	6	-	-	-	-	79
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	-	93	-	-	-	-	-	-	93
Internat	38	-	-	-	-	-	-	-	38
Razem	603	93	182	253	1	8	20	16	1176

W Częstochowie funkcjonuje 7 samorządowych specjalnych placówek kształcących uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, do których uczęszczało w roku szkolnym 2012/2013 623 uczniów i była to liczba zbliżona do ubiegłorocznej. Zmniejszyła się liczba oddziałów o 6 i wynosiła 88. Średnia liczebność dzieci w oddziale w roku szkolnym 2012/2013 zwiększyła się, w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym i wynosiła 7,1 (6,72 w roku szkolnym 2011/2012). Zestawienie obrazuje tabela nr 12.

Tabela 12. Szkoły specjalne samorządowe

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba* uczniów ogółem	Średnia liczebność oddziału
1	Zespół Szkół Specjalnych nr 23 im. Janusza Korczaka	21	122	5,8
2	Zespół Szkół Specjalnych nr 28	9	69	7,7
3	Zespół Szkół Specjalnych nr 43	10	84	8,4
4	Zespół Szkół Specjalnych nr 45	13	76	5,8
5	Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej	13	147	11,3
6	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1	12	62	5,2
7	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 5	10	63	6,3
Razem		88	623	7,1

*liczba nie uwzględnia dzieci z Oddziału Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dzieci, które mogą uczęszczać do innych placówek, oraz dzieci przebywających w internacie

W szkołach specjalnych jest coraz mniej dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, dla których standardem jest od 10 do 16 uczniów w oddziale, a przeważają dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym – od 6 do 8 w oddziale albo z niepełnosprawnościami sprzężonymi – od 2 do 4 w oddziale. Jest również z roku na rok coraz więcej dzieci autystycznych, stąd niska średnia oddziału np. 5,8 w Zespole Szkół Specjalnych nr 23 im. Janusza Korczaka i Zespole Szkół Specjalnych nr 45.

W skład zespołów szkół specjalnych lub specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych wchodzi kilka typów placówek. Poniżej wymieniono te placówki i omówiono ich specyfikę.

Zespół Szkół Specjalnych nr 23 im. J. Korczaka

W jego skład wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 23,
- Gimnazjum Specjalne nr 25,
- Szkoła Przystosowująca do Pracy nr 3, która w ramach przedmiotu przysposobienie do pracy realizuje następujące bloki tematyczne: rękodzielnicwo artystyczne i pomoc w gospodarstwie domowym.

Jest to placówka przeznaczona dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi. Oprócz 21 oddziałów, w szkole działają 3 Oddziały Wczesnego Wspomagania Rozwoju dla Dzieci z Autyzmem i Pokrewnymi Zaburzeniami, których celem jest pobudzenie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole. Zespół ten tworzony jest przez specjalistów: pedagogów, psychologów i logopedów. Terapia prowadzona w oddziale obejmuje od 4 do 14 godzin tygodniowo dla każdego dziecka. W roku szkolnym 2012/2013 było nią objętych 41 dzieci, które przychodziły do tej placówki na kilkugodzinną indywidualną terapię. Część z nich uczęszczała poza tym do miejskich przedszkoli. Przy szkole działa również Punkt Konsultacyjny dla rodziców dzieci z autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi.

Zespół Szkół Specjalnych nr 28

W jego skład wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 28,
- Gimnazjum Specjalne nr 28.

Jest to placówka przeznaczona dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym i jednocześnie z dysfunkcją narządów ruchu. Uczniowie pochodzą z terenu całej Polski i korzystają z całodobowej opieki w internacie prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Do szkoły należą 3 oddziały klas przyszpitalnych znajdujące się w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Najświętszej Maryi Panny i w Miejskim Szpitalu Zespolonym.

Zespół Szkół Specjalnych nr 43

W jego skład wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 43 im. O. Augustyna Kordeckiego,
- Gimnazjum Specjalne nr 29.

Jest to placówka przeznaczona dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym.

Zespół Szkół Specjalnych nr 45

W jego skład wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 45,
- Gimnazjum Specjalne nr 27,
- Szkoła Przesposabiająca do Pracy nr 2, która w ramach przedmiotu przesposobienie do pracy realizuje następujące bloki tematyczne: pomoc w gospodarstwie domowym i rękodzielniczo artystyczne.

Jest to placówka przeznaczona dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim, a jednocześnie z dysfunkcją narządów ruchu.

Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej

W jego skład wchodzi:

- Gimnazjum Specjalne nr 26 - placówka dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym;
- Szkoła Specjalna Przesposabiająca do Pracy nr 1 - placówka dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym lub znacznym, która w ramach przedmiotu przesposobienie do pracy realizuje następujące bloki tematyczne: pomoc w gospodarstwie domowym, rękodzielniczo artystyczne, prace ogrodnicze, prace stolarskie, prace biurowe, krawiectwo, prace gastronomiczne;
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna - placówka dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, kształcąca w zawodach: krawiec, tapicer, kucharz małej gastronomii;
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 11 - dla uczniów w normie intelektualnej z niepełnosprawnością ruchową i przewlekle chorych, kształcąca w zawodach: krawiec, tapicer;

- Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące Specjalne - placówka dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim oraz uczniów w normie intelektualnej z niepełnosprawnością ruchową i przewlekle chorych.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1

W jego skład wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Specjalna – placówka dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, również z dodatkowymi dysfunkcjami; w szkole tworzone są oddziały dla dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym, znacznym,
- Gimnazjum Specjalne - placówka dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym,
- Szkoła Przystosowująca do Pracy nr 4 – placówka dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, która w ramach przedmiotu przystosowanie do pracy realizuje blok tematyczny: kucharz małej gastronomii,
- Internat.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 5

W jego skład wchodzi:

- Przedszkole Specjalne,
- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 5,
- Internat.

Wychowankowie to dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, w wieku od 3 do 25 roku życia, którzy objęci są edukacją, rewalidacją, terapią logopedyczną, psychologiczną, multimedialną, relaksacyjną, behawioralną, widzenia, muzykoterapią, arteterapią i rehabilitacją ruchową.

Oprócz sieci szkół specjalnych, oferujących naukę dzieciom i młodzieży z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, są w Częstochowie szkoły oraz przedszkola ogólnodostępne z oddziałami specjalnymi, integracyjnymi, terapeutycznymi i wyrównawczymi. Do oddziałów tych uczęszczają uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wraz z uczniami bez orzeczenia. Tego typu oddziały funkcjonowały w roku szkolnym 2012/2013 w następujących przedszkolach i szkołach:

- Miejskie Przedszkole nr 31 (3 integracyjne - 62 uczniów w tym 9 z orzeczeniami, 1 terapeutyczny - 6 uczniów w tym 6 z orzeczeniami),
- Miejskie Przedszkole nr 37 (1 integracyjny - 19 uczniów),
- Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 35 (4 integracyjne - 80 uczniów w tym 19 z orzeczeniem, 1 specjalny - 4 uczniów w tym 4 z orzeczeniem),
- Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 43 (4 integracyjne – 80 uczniów w tym 21 z orzeczeniem),
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 17 im. Stanisława Wyspiańskiego (7 integracyjnych - 125 uczniów w tym 29 z orzeczeniem),

- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 53 im. Marii Skłodowskiej -Curie (6 integracyjnych - 101 uczniów w tym 26 z orzeczeniem),
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 54 im. Powstania Warszawskiego w Zespole Szkół nr 1 (7 integracyjnych - 123 uczniów w tym 24 z orzeczeniem; 4 specjalne - 12 uczniów w tym 12 z orzeczeniem),
- Gimnazjum nr 8 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków (2 integracyjne - 37 uczniów w tym 10 z orzeczeniem),
- Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi nr 10 im. Powstania Warszawskiego w Zespole Szkół nr 1 (3 integracyjne - 52 uczniów w tym 10 z orzeczeniem),
- Gimnazjum nr 12 im. Jana Matejki (3 integracyjne - 51 uczniów w tym 10 z orzeczeniem),
- Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi nr 18 im. Kazimierza Wielkiego (4 integracyjne - 73 uczniów w tym 13 z orzeczeniem, 1 wyrównawczy - 10 uczniów).

5. Nauczanie indywidualne

Dzieci i młodzież, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły, mają możliwość indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania, zgodnie z art. 71b ust. 1a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.). Ta forma nauczania przeznaczona jest dla uczniów poważnie chorych, z ciężkimi urazami, po wypadkach, operacjach itp. Zajęcia indywidualnego przygotowania przedszkolnego lub zajęcia indywidualnego nauczania prowadzi się: w miejscu pobytu ucznia, w domu rodzinnym, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Są one również organizowane odpowiednio: z grupą wychowawczą w przedszkolu lub w oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej, lub z oddziałem w szkole, albo indywidualnie w odrębnym pomieszczeniu w przedszkolu lub w szkole. **W roku szkolnym 2012/2013 wydano decyzję o indywidualnym przygotowaniu przedszkolnym lub indywidualnym nauczaniu dla 184 dzieci i młodzieży. O 65 dzieci mniej niż w poprzednim roku szkolnym było objętych nauczaniem indywidualnym oraz zmniejszyła się o 58,48 liczba etatów nauczycieli prowadzących nauczanie.** Tabela nr 13 przedstawia liczbę dzieci i młodzieży realizujących indywidualne przygotowanie przedszkolne lub indywidualne nauczanie wraz z etatami nauczycieli zaangażowanych w to nauczanie w poszczególnych typach szkół.

Tabela 13. Nauczanie indywidualne

Lp.	Typ szkoły	Etaty	Liczba dzieci
1	Przedszkole	2,38	6
2	Szkoła podstawowa	18,60	33

Lp.	Typ szkoły	Etaty	Liczba dzieci
3	Gimnazjum	41,31	64
4	Liceum ogólnokształcące	27,96	46
5	Technikum	15,81	18
6	Zasadnicza szkoła zawodowa	2,26	4
7	Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	9,53	13
Razem		117,85	184

6. Baza lokalowa szkół

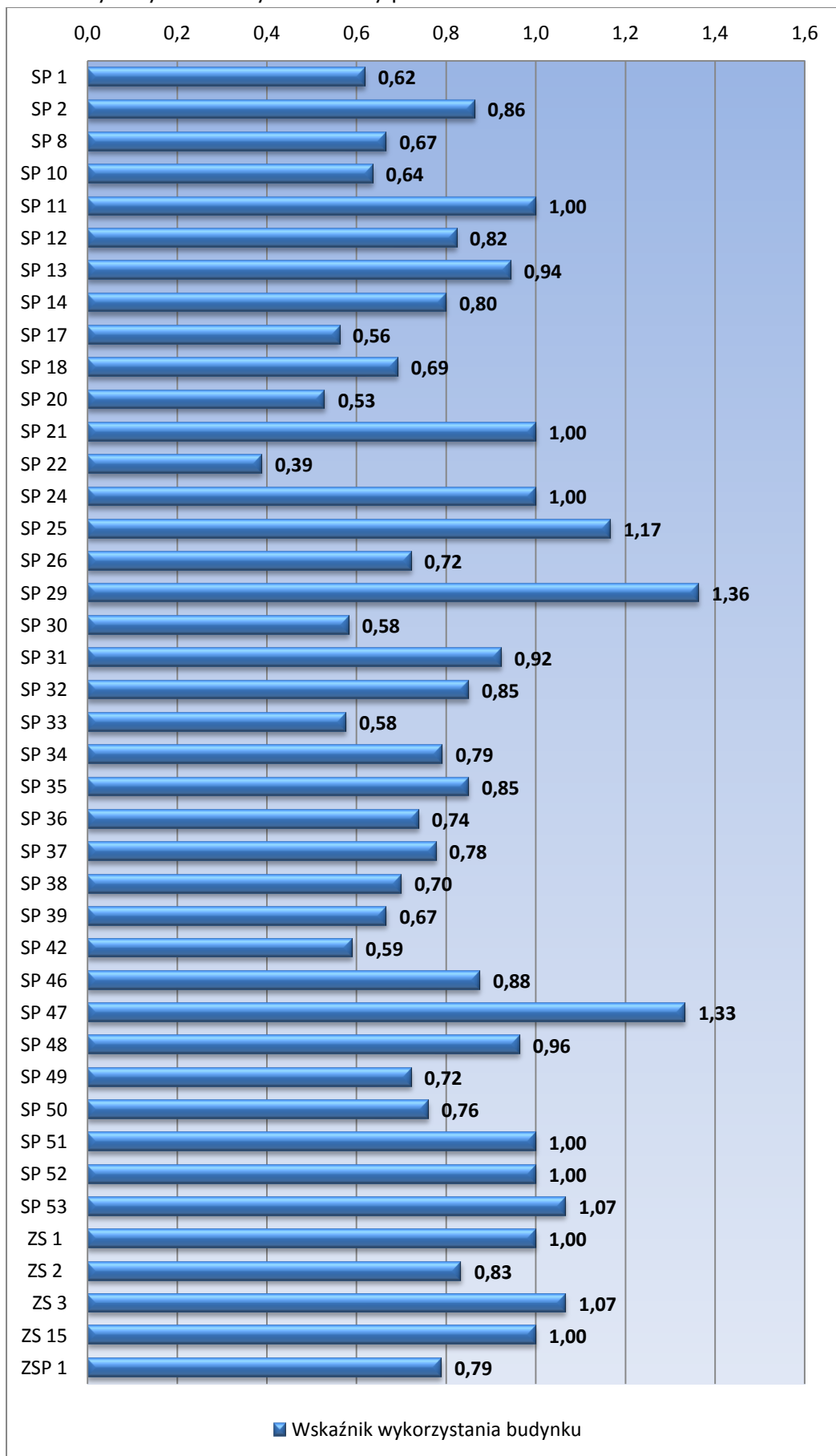
Nie zmieniły się od ubiegłego roku szkolnego warunki lokalowe szkół i placówek. Częstochowskie szkoły i placówki oświatowe zlokalizowane są w 121 budynkach. Z tego 108 obiektów stanowi własność Gminy Miasta Częstochowy, a 12 należy do innych podmiotów, od których Miasto wynajmuje lub użycza lokale dla następujących placówek: Miejskie Przedszkole nr 1, 3, 7, 23, 26, 31, 33, 34; Zespół Szkół Technicznych; Zespół Szkół Specjalnych nr 28 i 45. Zdecydowana większość szkół i placówek oświatowych mieści się w budynkach wybudowanych w latach 1945 – 1980. Szczegółowe dane zawiera tabela nr 14.

Tabela 14. Baza lokalowa szkół i placówek oświatowych wg roku budowy

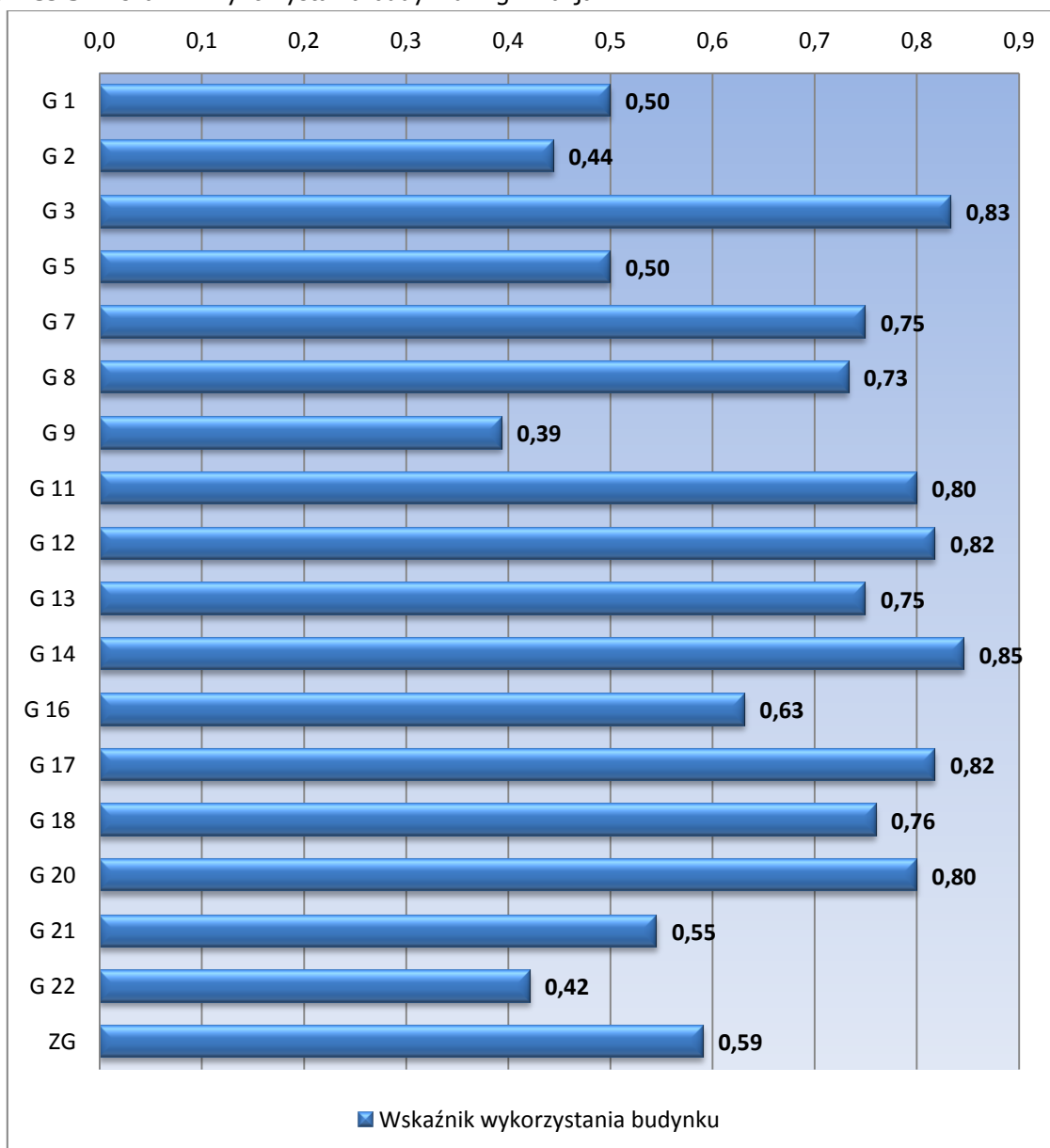
Budynki wybudowane przed 1945 rokiem	Budynki wybudowane w latach 1945 -1980	Budynki wybudowane po 1980 roku
MP nr 10, 18, 21, 22, 32	MP nr 1, 3, 4, 6, 9, 11,12, 13, 17, 23, 25, 26, 30, 31, 33, 34, 35, 41, 42,43	MP nr 5, 7, 8, 14, 15, 16, 19, 20, 27, 29, 36, 37, 38
SP nr 8, 10, 11, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 25, 30	SP nr 1, 12, 13, 19, 24, 26, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 46, 47, 51, 52, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, Zespół Szkół nr 2	SP nr 2, 48, 49, 50, 53
Gimnazjum nr 9	Gimnazjum nr 5, 7, 12, 16, 17	Zespół Szkół nr 1, 3
I Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego	II Liceum Ogólnokształcące im. R. Traugutta	Gimnazjum nr 8
III Liceum Ogólnokształcące im. Wł. Biegańskiego	VI Liceum Ogólnokształcące im. J. Dąbrowskiego	Zespół Szkół im. gen. W. Andersa,
IV Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza	VII Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika	Zespół Szkół Specjalnych nr 23,
V Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza	Zespół Szkół im. J. Kochanowskiego	Szkolny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy nr 5
Zespół Szkół im. C. K. Norwida	Zespół Szkół Ekonomicznych	
Zespół Szkół Mechaniczno -Elektrycznych	Zespół Szkół Gastronomicznych	
Zespół Szkół Specjalnych nr 28	Zespół Szkół Samochodowo-Budowlanych	
MDK, internat I LO	Zespół Szkół Elektroniczno - Mechanicznych	
	Zespół Szkół im. Wł. Reymonta	
	Centrum Kształcenia Praktycznego	
	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących	
	Techniczne Zakłady Naukowe	
	Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych	
	CKU, SOD, PPP-P nr 1, 2, 3, CIZ, internat ZS im. W. Andersa	

Na wykresach nr 2, 3 i 4 przedstawiony został wskaźnik wykorzystania budynków poszczególnych miejskich szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Wskaźnik określa stosunek liczby oddziałów do liczby sal dydaktycznych, obrazując w ten sposób stopień wykorzystania bazy szkoły, czyli tzw. zmianowość. Jeżeli sal dydaktycznych jest tyle samo co oddziałów, to zmianowość wynosi 1. Monitorowanie zmianowości w poszczególnych szkołach jest podstawą do decyzji dotyczących sieci szkół.

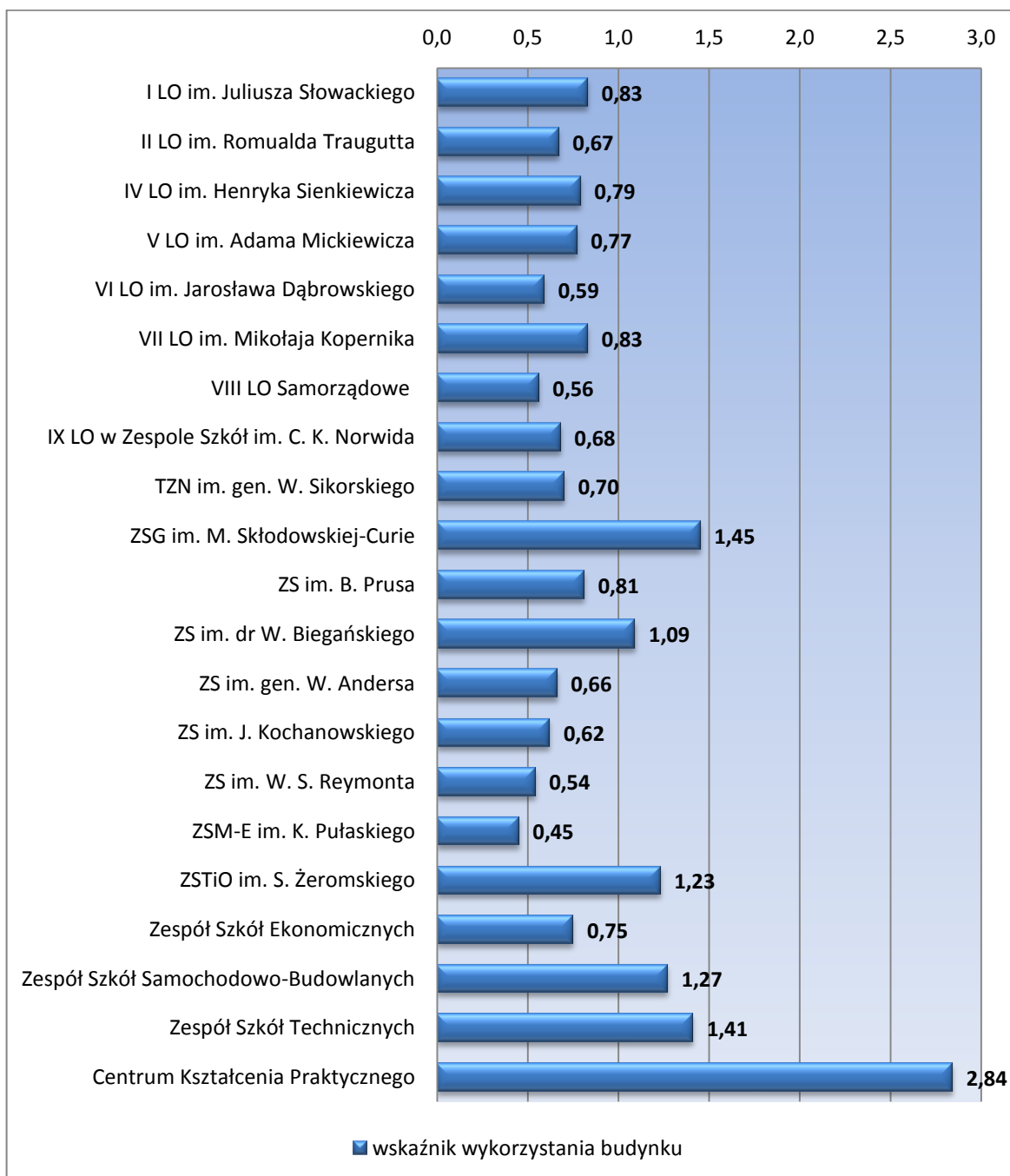
Wykres 2. Wskaźnik wykorzystania budynku – szkoły podstawowe

Wykres 3. Wskaźnik wykorzystania budynku – gimnazja

Wykres 4. Wskaźnik wykorzystania budynku – szkoły ponadgimnazjalne

W związku z obniżeniem do 6 lat wieku, w którym dziecko rozpoczyna edukację szkolną, Miasto dostosowuje bazę lokalową i wyposażenie szkół podstawowych do edukacji szkolnej 6-latków oraz edukacji przedszkolnej 5-latków w oddziałach przedszkolnych. Rząd wspiera w latach 2009-2014 jednostki samorządu terytorialnego w realizacji tego celu w ramach programu „Radosna szkoła”. Wsparcie finansowe dotyczy zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkole (od 6 000 zł do 12 000 zł w zależności od liczby uczniów, z 20% wkładem własnym organu prowadzącego) oraz utworzenia lub modernizacji szkolnego placu zabaw (pokrycie 50% kosztów). W roku szkolnym 2012/2013 w ramach programu „Radosna

szkoła” Specjalna Szkoła Podstawowa nr 45 w Zespole Szkół Specjalnych nr 45 otrzymała wsparcie na zakup pomocy dydaktycznych do miejsca zabawy w szkole w kwocie 5 992,80 zł.

Ponadto 2 częstochowskie szkoły: Szkoła Podstawowa nr 26 im. T. Kościuszki i Szkoła Podstawowa nr 34 im. A. hr. Fredry zostały zakwalifikowane do pilotażu programu rządowego „Cyfrowa szkoła”. Jego celem jest rozwijanie kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji. W wyniku udziału w tym przedsięwzięciu szkoły zostały wyposażone w nowoczesne pomoce dydaktyczne, a w szczególności mobilny sprzęt komputerowy, który wykorzystywany będzie w trakcie lekcji. Koszt projektu to 261 481,00 zł.

7. Inwestycje, remonty i modernizacje

Jednym z zadań realizowanych przez Miasto jest podwyższenie standardu szkół, przedszkoli i placówek oświatowo-wychowawczych poprzez modernizację i rozbudowę częstochowskiej bazy szkolnej, w tym także bazy sportowo-rekreacyjnej. W związku z tym Miasto Częstochowa zabezpieczyło w budżecie znaczne środki finansowe na realizację inwestycji i remontów. Szkoły i placówki oświatowe określiły swoje potrzeby w zakresie remontów i inwestycji, uwzględniając przede wszystkim potrzeby wynikające z zapewnienia dzieciom i młodzieży bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.

W ramach inwestycji w roku szkolnym 2012/2013 wybudowano boiska wielofunkcyjne w następujących szkołach:

- Szkoła Podstawowa nr 13 i Gimnazjum nr 13 – 350 000,00 zł,
- Zespół Szkół Samochodowo-Budowlanych – 400 000,00 zł,
- Zespół Szkół im. W. Reymonta – 370 000,00 zł,
- Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego – 380 000,00 zł

W zakres prac wchodziło wykonanie boiska wielofunkcyjnego z nawierzchnią poliuretanową z mat rozścielanych, o wym. 44m×24m w swoim obrysie, a zawierającego boisko do gry w piłkę ręczną, boisko do tenisa ziemnego, dwa boiska do koszykówki i dwa boiska do siatkówki. Wartość inwestycji -1 500 000,00 zł.

Ponadto Miasto poniosło koszt 2 769 224,97 zł. na remonty szkół i placówek oświatowych. Szczegółowy wykaz prac w ramach tych remontów, zrealizowanych przez Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych, przedstawiony został w tabeli nr 15.

Tabela 15. Zestawienie prac remontowych zrealizowanych w częstochowskich szkołach i placówkach oświatowych przez Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych

Lp.	Zakres rzeczowy robót	Nazwa szkoły	Kwota [zł]
1	Remont sali gimnastycznej	SP nr 14, SP nr 34	381 652,43
2	Remont dachu	MP nr 25, SP nr 1, SP nr 30, G nr 9, IV LO, V LO, ZSM-E, SOS-W nr 1, ZSS nr 23	623 099,42
3	Wymiana okien	MP nr 9, ZSP nr 3, SP nr 1, 8, 22, 24, 49,53, ZS nr 15, II LO, IX LO, TZN, ZS im. Andersa, ZS im. Prusa, SOS-W	827 700,00
4	Remont posadzek	SP nr 31	129 899,16
5	Remont basenu	SP nr 2 (G nr 2), SP nr 48	205 428,56
6	Remont instalacji elektrycznej	SOS-W nr 1	55 325,40
7	Remont sanitariatów	SP nr 2 (G nr 2)	546 120,00
Razem			2 769 224,97

Oprócz inwestycji i remontów zrealizowanych przez Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych, Wydział Edukacji zrealizował remonty wynikające z bieżącego utrzymania szkół i placówek oświatowych, remonty związane z nakazami jednostek kontrolujących takich jak: Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, Państwowy Inspektor Pracy i Państwowy Powiatowy Inspektor Straży Pożarnej oraz pokrył koszty usunięcia awarii w szkołach i placówkach oświatowych. **Koszty tego typu remontów i awarii wyniosły w roku szkolnym 2012/2013 – 1 074201 zł.** Szczegółowy wykaz zrealizowanych prac i ich koszty zawarte zostały w tabeli nr 16.

Tabela 16. Zestawienie prac w ramach awarii i remontów wynikających z bieżącego utrzymania budynków zrealizowanych w samorządowych szkołach i placówkach oświatowych przez Wydział Edukacji

Lp.	Zakres rzeczowy robót	Nazwa szkoły	Kwota [zł]	
1	Awarie instalacji: elektrycznej, kanalizacyjnej, gazowej, CO	SP nr: 2, 12, 39, 50, 52; MP nr: 37, 29, 36; ZSP nr 2; G nr 3, 17; ZSZS, ZSS nr 23, ZSTiO, ZS im. Andersa, VI LO, IX LO, Bursa	47 366,00	
2	Remonty	instalacji wewnętrznej i zewnętrznej	SP nr: 1, 25, 30, 35, 36, 39, 42, 50, ZSP nr 2; MP nr: 5, 17, 20, 21, 31, 32, 33, 35; G nr: 1, 7, 9, 18, 20; ZS im. Reymonta, ZS im. Kochanowskiego, ZS Ekonomicznych, ZSTiO, I LO, IX LO, ZSS nr 23, SOSW nr 5	243 994,00
		pomieszczeń	SP nr: 2, 11; ZSS nr 23; MP nr: 3, 8, 9, 37, 43; ZS nr 2; G nr 12, 14; I LO, ZSTiO, BFO, Bursa	287 774,00
		sali gimnastycznej	SP nr: 8, 13, 31, 36; G nr 11	89 083,00
		roboty budowlane na zewnątrz budynku	SP nr: 8, 17 24, 49, 52; ZSG	56 729,00
		łazienek	SP nr: 22, 42; MP nr: 1, 14; G nr 7, 9, 13,17; ZS im. Biegańskiego	129 376,00
		remont/naprawa/ wymiana podłóg, okien, drzwi, schodów	SP nr: 29, 39; G nr: 2, 5, 16, 22; VII LO, ZST, SOSW nr 5, ZPPP	129 946,00

Lp.	Zakres rzeczowy robót	Nazwa szkoły	Kwota [zł]	
2	Remonty	dachów	SP nr 14, 48; G nr 9, 14, Bursa	63 908,00
		zainstalowanie monitoringu wizyjnego	SP nr 46	6 100,00
		naprawa gaśnic i hydrantów	SP nr 36	2 326,00
		demontaż boazerii, wykonanie częściowego remontu ogrodzenia, naprawa tarasu	MP nr 9, 17	5 835,00
		wykonanie i zamontowanie stojaków na rowery	SP nr 48, G nr 3	2 196,00
		naprawa dźwigu towarowego z dostosowaniem do wymogów unijnych	TZN	2 708,00
		szkolenie pracowników z zakresu pppż	ZPPP	3 800,00
		dokumentacja techniczna	G nr 18	3 000,00
Razem			1 074 201,00	

8. Nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych

8.1 Kwalifikacje i stopień awansu

W częstochowskich szkołach w roku szkolnym 2012/2013, nauczyciele byli zatrudnieni na 3842,19 etatach kalkulacyjnych, których liczba, w stosunku do roku szkolnego 2011/2012, zmniejszyła się o 274,31. Liczba nauczycieli przebywających na urlopie dla poratowania zdrowia wynosiła 24 osoby na dzień 1 czerwca 2013 r., co stanowi 24,42 etatu kalkulacyjnego. W związku z wysokimi dla Miasta kosztami urlopów dla poratowania zdrowia, Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy wprowadził procedurę odwoławczą do Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Katowicach. Działanie to przyniosło skutek, zmniejszyła się bowiem o 142 osoby liczba nauczycieli korzystających z tego typu urlopu, w stosunku do roku szkolnego 2010/2011.

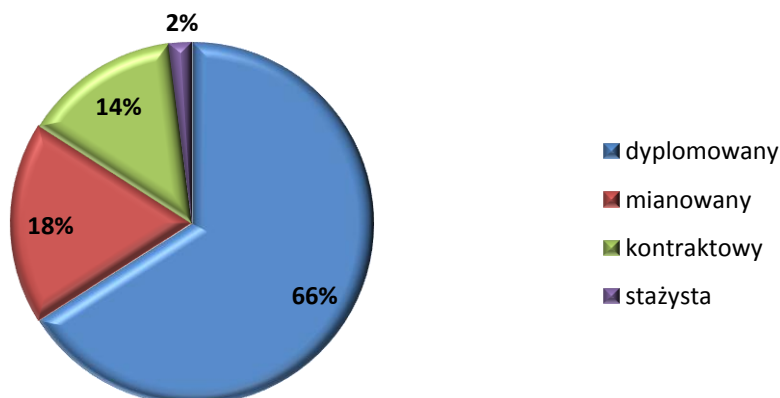
Zdecydowana większość częstochowskich nauczycieli – 98% legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim z przygotowaniem pedagogicznym, pracując na 3779,03 etatu co obrazuje tabela nr 17.

Tabela 17. Kwalifikacje nauczycieli etatami z uwzględnieniem typów placówek, w których są zatrudnieni

Typ placówki	Rodzaj wykształcenia											Liczba etatów
	doktorat z przyg. pedagogicznym	doktorat	mgr z przyg. pedagogicznym	mgr bez przyg. pedagogicznego	licencjat z przyg. pedagog	licencjat	studium nauczycielskie	średnie z p. pedagogicznym	mistrz w zawodzie z przyg. pedagogicznym	mistrz w zawodzie bez przyg. pedagogicznego	inne	
Szkoła ogólnodostępna (przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna)	0,1	11,7	3362,41	7,09	21,59	1,37	3,98	7,34	2,11	1,0	6,0	3424,74
Szkoła specjalna	-	-	270,67	-	1,0	-	-	-	0,27	-	-	270,67
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	-	-	84,5	-	-	-	-	-	-	-	-	84,50
Bursa Miejska	-	-	34,34	-	-	-	-	-	-	-	-	34,34
Młodzieżowy Dom Kultury	-	-	21,11	-	-	-	-	0,33	0,5	-	-	21,88
Samorządowy Ośrodek Doskonalenia	-	-	6,00	-	-	-	-	-	-	-	-	6,0
Razem	0,1	11,7	3779,03	7,09	22,59	1,37	3,98	7,67	2,88	1,0	6,0	3842,19

W czasie swojej pracy zawodowej nauczyciel ma możliwość uzyskiwania kolejnych stopni awansu zawodowego – od stażysty do nauczyciela dyplomowanego. 66% częstochowskich nauczycieli ma najwyższy stopień awansu zawodowego - nauczyciel dyplomowany. Stanowi to 1,65% więcej nauczycieli, niż w poprzednim roku szkolnym. Szczegółowe dane obrazuje wykres nr 5 i tabela nr 18.

Wykres 5. Nauczyciele wg stopnia awansu zawodowego

Tabela 18. Liczba etatów kalkulacyjnych nauczycieli z podziałem na stopnie awansu zawodowego i typ placówki

Typ placówki	Stopień awansu				Liczba etatów
	dplomowany	mianowany	kontraktowy	stażysta	
Szkoła ogólnodostępna (przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna)	2474,30	555,25	350,15	44,04	3424,77
Szkoła specjalna	158,45	47,17	60,95	4,1	270,67
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	63,5	8,0	11,0	2,0	84,5
Bursa Miejska	21,6	8,64	1,6	2,5	34,34
Młodzieżowy Dom Kultury	11,61	4,38	4,33	1,17	21,9
Samorządowy Ośrodek Doskonalenia	6,0	-	-	-	6,0
Razem	2735,46	623,44	428,03	53,81	3842,19

Podobnie jak w roku szkolnym 2011/2012, w roku 2012/2013 79% częstochowskich nauczycieli było pełnozatrudnionych, natomiast 21% to nauczyciele niepełnozatrudnieni.

8.2 Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli

Zgodnie z art. 70a ustawy – Karta Nauczyciela w budżetach organów prowadzących placówki oświatowe wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem doradztwa metodycznego w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. W roku szkolnym 2012/2013 nakłady finansowe poniesione przez Miasto Częstochowę na doskonalenie i doksztalcanie nauczycieli wyniosły 1 763 350,59 zł. Zgodnie z Zarządzeniem nr 1122/12 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 16 października 2012 roku finansowane były następujące formy doksztalcania i doskonalenia nauczycieli:

1. Studia podyplomowe oraz kursy kwalifikacyjne w zakresie:

- pracy z uczniami dysfunkcyjnymi oraz uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych dla nauczycieli szkół specjalnych i masowych,
- nauczanych teoretycznych oraz praktycznych przedmiotów zawodowych,
- etyki i filozofii,
- wychowania do życia w rodzinie,
- doradztwa zawodowego, tylko w przypadku kontynuacji studiów podyplomowych.

2. Kursy doskonalące w zakresie:

- nauczanego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć poprzez doskonalenie: metod nauczania; programowania, planowania i ewaluacji pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej; oceniania szkolnego; technologii informacyjnej i komunikacyjnej w nauczaniu; nauczania w zakresie teoretycznych i praktycznych przedmiotów zawodowych,
- pracy z uczniami z deficytami rozwojowymi jako kontynuacja tyflopedagogiki, surdopedagogiki, specjalnych dysfunkcji rozwojowych,
- doskonalenia umiejętności wychowawczych z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień, poszerzenie wiedzy psychologicznej,
- języków obcych dla nauczycieli realizujących programy europejskie lub inne formy współpracy zagranicznej,
- poszerzenia wiedzy pedagogiczno–psychologicznej i psychoterapeutycznej.

W Częstochowie nauczyciele mogli dokształcać się oraz doskonalić swoje umiejętności, korzystając z oferty między innymi Samorządowego Ośrodka Doskonalenia. Tematyka i zakresy szkoleń SOD na rok szkolny 2012/2013 zostały opracowane w oparciu o wnioski z przeprowadzonej diagnozy potrzeb nauczycieli i uwzględniały kierunki polityki oświatowej państwa oraz priorytety Śląskiego Kuratora Oświaty w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli. Analizując dane liczbowe dotyczące nauczycieli korzystających z oferty SOD, można było zaobserwować duże zainteresowanie różnymi formami dokształcania i doskonalenia proponowanymi przez Ośrodek. W roku szkolnym 2012/2013 14 879 nauczycieli skorzystało z oferty nieodpłatnej i odpłatnej placówki, w tym:

- z konsultacji indywidualnych u doradców metodycznych i konsultantów – 3 239,
- z konferencji przedmiotowo-metodycznych – 1 507,
- ze szkoleń nieodpłatnych – 2 803,
- ze szkoleń rad pedagogicznych – 4 250,
- z konsultacji zespołowych u doradców – 674,
- z kursów odpłatnych – 1 302, w tym:
  - z kursów kwalifikacyjnych – 75,
  - ze studiów podyplomowych – 186,
- z innych – 1104.

Część z kursów odpłatnych miała formę grantów (koszty za nauczyciela pokrywało Kuratorium Oświaty w Katowicach). Samorządowy Ośrodek Doskonalenia w Częstochowie pozyskał dofinansowanie w wysokości 19 571,00 zł z Kuratorium Oświaty w Katowicach na realizację grantów – szkoleń wygranych w przetargu nieograniczonym ogłoszonym przez Kuratorium w ramach zadań edukacyjnych *Doskonalenie nauczycieli w województwie śląskim w 2012 r.* Szkoleniami objęto 300 nauczycieli.

Analizując uczestnictwo nauczycieli w różnych formach dokształcania i doskonalenia proponowanych przez Ośrodek, zaobserwowano, iż najwięcej

nauczycieli uczestniczyło w szkoleniach rad pedagogicznych, których tematyka była związana między innymi z: planowaniem, projektowaniem i przeprowadzaniem ewaluacji wewnętrznej, pomocą psychologiczno-pedagogiczną, w tym praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia, współpracą szkoły z rodzicami w zakresie rozwiązywania trudnych sytuacji wychowawczych, motywowaniem uczniów do nauki, zagrożeniami wynikającymi z rozwoju technologii informacyjnych.

Nauczyciele częstochowskich szkół są corocznie odznaczani i nagradzani za szczególne osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej, a dyrektorzy również w zakresie zarządzania szkołą lub placówką. W roku 2013 w związku z obchodami Dnia Edukacji Narodowej 21 nauczycieli otrzymało Medal Komisji Edukacji Narodowej, 3 nauczycieli Krzyż Zasługi (1 Złoty i 2 Brązowe), 58 nauczycieli Medal za Długoletnią Służbę (33 Złote, 21 Srebrnych, 4 Brązowe). Nagrodę Ministra Edukacji Narodowej otrzymało 2 nauczycieli, a 8 nauczycieli Nagrodę Śląskiego Kuratora Oświaty. Ponadto przyznano Nagrodę Miasta Częstochowy: I stopnia - 1 nauczyciel, II stopnia – 4 nauczycieli, III stopnia – 101 nauczycieli.

9. Pracownicy administracji i obsługi szkół oraz placówek oświatowych

W roku szkolnym 2012/2013 w częstochowskich szkołach i placówkach oświatowych pracownicy administracji i obsługi byli zatrudnieni na 1 479,2 etatu, czyli było o 41,23 etatu mniej w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego. Najbardziej zmniejszyła się liczba etatów księgowości i finansów, bo o 20,03 etatu, co wiąże się z utworzeniem Biura Obsługi Finansów. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 19.

Tabela 19. Liczba etatów pracowników administracji oraz obsługi w poszczególnych typach placówek oświatowych

Lp.	Typ placówki	Administracja	Księgowość i finanse	Obsługa	Razem
1	Przedszkole	29,75	1,13	372,98	403,86
2	Szkoła podstawowa	52,61	55,51	247,21	355,33
3	Gimnazjum	23,42	4	96,6	124,02
4	Liceum ogólnokształcące	26,5	15,5	77,79	119,79
5	Technikum	29,75	25	92,26	147,01
6	Zasadnicza szkoła zawodowa	2	1	6,75	9,75

Lp.	Typ placówki	Administracja	Księgowość i finanse	Obsługa	Razem
7	Szkoła policealna	2	2	5,88	9,88
8	Centrum Kształcenia Praktycznego	8	2	15,5	25,5
9	Internat	5,25	4	44,25	53,5
10	Młodzieżowy Dom Kultury	4	2,5	31	37,5
11	Placówka doskonalenia nauczycieli	5	2	2	9
12	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	9,2	2	5,75	16,95
13	Stołówka	9,25	-	127,5	136,75
14	Biuro Obsługi Finansów	1	28,75	1	30,75
Razem		207,73	145,39	1 126,16	1479,28

II. Efektywność kształcenia

1. Wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późniejszymi zmianami) i zasadami w nim określonymi odbyły się w dniach:

- 4 kwietnia 2013 r. – ogólnopolski sprawdzian dla uczniów klas szóstych szkół podstawowych;
- 23, 24, 25 kwietnia 2013 r. – ogólnopolski egzamin dla uczniów klas trzecich gimnazjów;
- od 7 do 28 maja 2013 r. – egzamin maturalny;
- 17 czerwca 2013 r. – etap pisemny egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe dla absolwentów techników, szkół policealnych i zasadniczych szkół zawodowych;
- od 18 do 21 czerwca 2013 r. – etap praktyczny egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe dla absolwentów techników i szkół policealnych;
- od 1 lipca do 9 sierpnia 2013 r. – etap praktyczny egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i szkół policealnych dla dorosłych kształcących na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej.

1.1 Sprawdzian dla uczniów klas szóstych szkół podstawowych

Do sprawdzianu przystąpiło w Częstochowie 1809 uczniów z: 41 samorządowych szkół podstawowych (w tym z 3 szkół podstawowych specjalnych), 2 publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez inną osobę

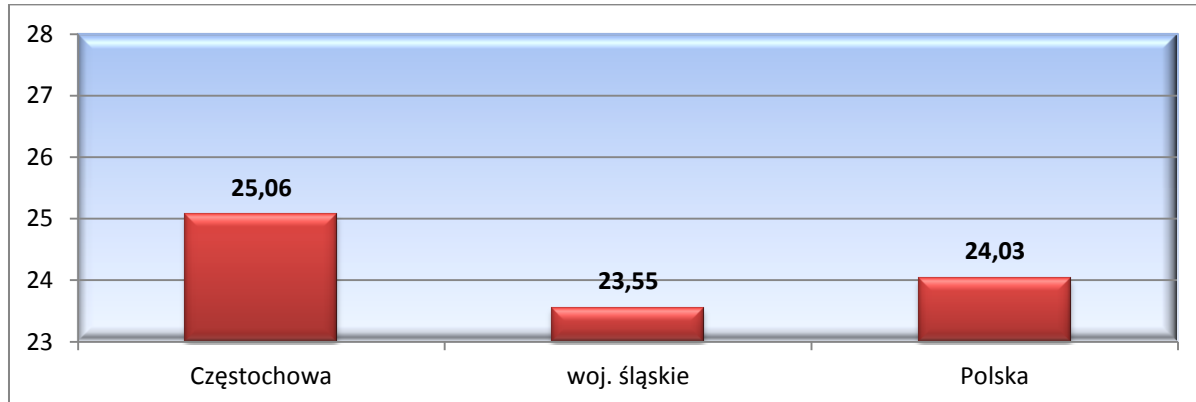
prawną oraz 3 szkół podstawowych niepublicznych. Wśród 1667 uczniów samorządowych szkół podstawowych, 1630 rozwiązywało standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych przeznaczony dla uczniów bez dysfunkcji i dla uczniów z dysleksją, 3 uczniów – zestaw dla uczniów słabowidzących, 7 uczniów – zestaw dla uczniów niesłyszących oraz 18 zestaw dla uczniów z trudnościami w uczeniu się, w tym 9 uczniów z podstawowych szkół specjalnych. Egzamin sprawdzał umiejętności uczniów w następujących obszarach:

- czytanie,
- pisanie,
- rozumowanie,
- korzystanie z informacji,
- wykorzystywanie wiedzy w praktyce.

Maksymalna liczba punktów, którą uczeń mógł uzyskać za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań, wynosiła 40 punktów.

Średni wynik (średnia arytmetyczna) częstochowskiego ucznia ze sprawdzianu wynosił 25,06 punktu i był wyższy, niż w województwie i w kraju.

Wykres 6. Średni wynik ucznia ze sprawdzianu piszącego standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych w Częstochowie w porównaniu ze średnimi wynikami w województwie śląskim i w kraju

Wartość mediany (wynik środkowy) - 26 punktów oznacza, że co najmniej połowa częstochowskich uczniów uzyskała 26 punktów i więcej ze sprawdzianu na 40 możliwych do uzyskania.

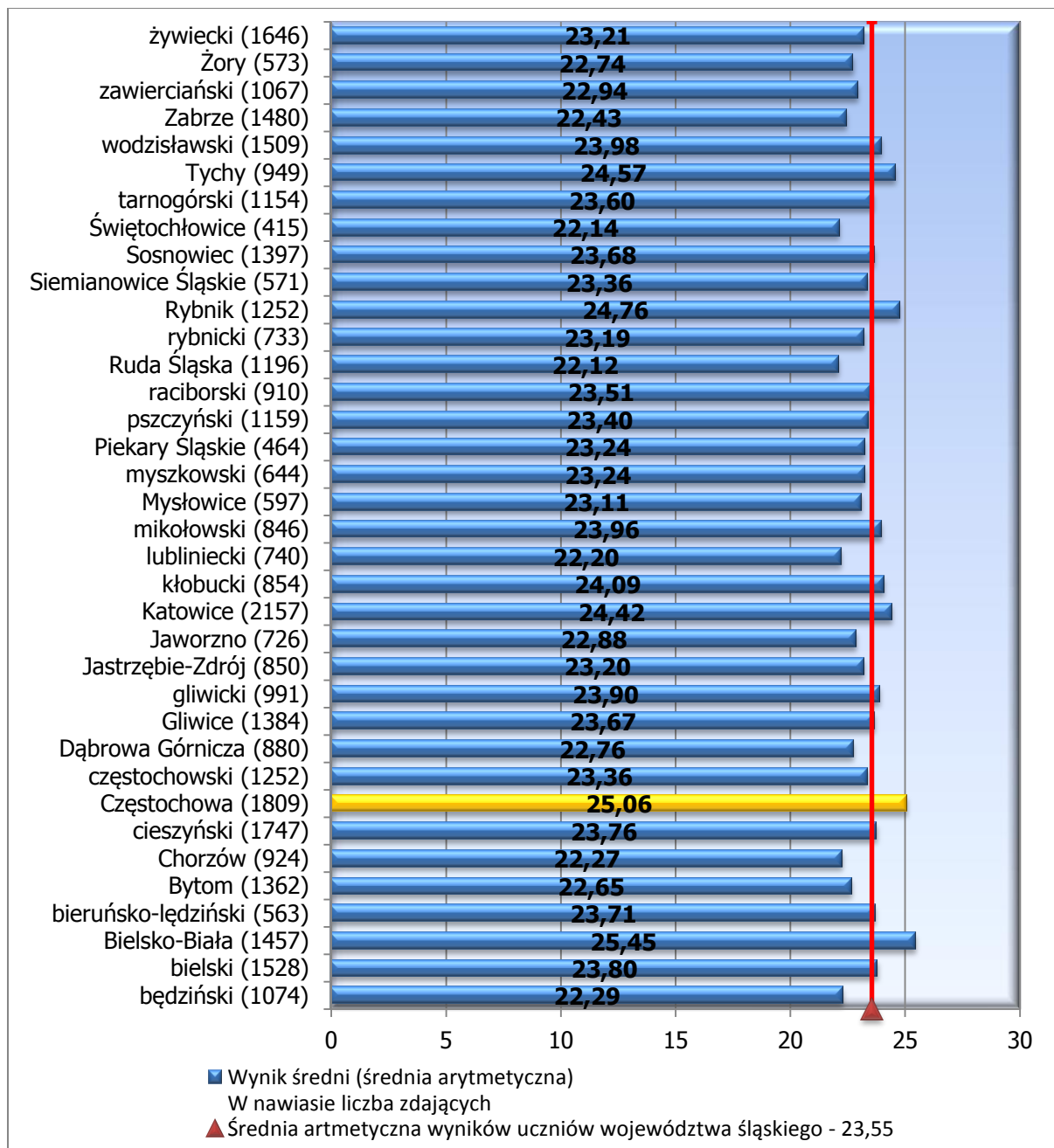
Tabela 20. Wyniki ze sprawdzianu uczniów piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych

Powiat	Liczba uczniów	Wynik najczęstszy (modalna)	Wynik środkowy (mediana)	Wynik średni (średnia arytmetyczna)
Częstochowa	1745	29	26	25,06
woj. śląskie	38 582	25	24	23,55

Średni wynik ucznia plasuje Miasto Częstochowę na 2 miejscu wśród powiatów województwa śląskiego, tuż za Bielsko-Białą z różnicą zaledwie 0,36%, co obrazuje wykres nr 7.

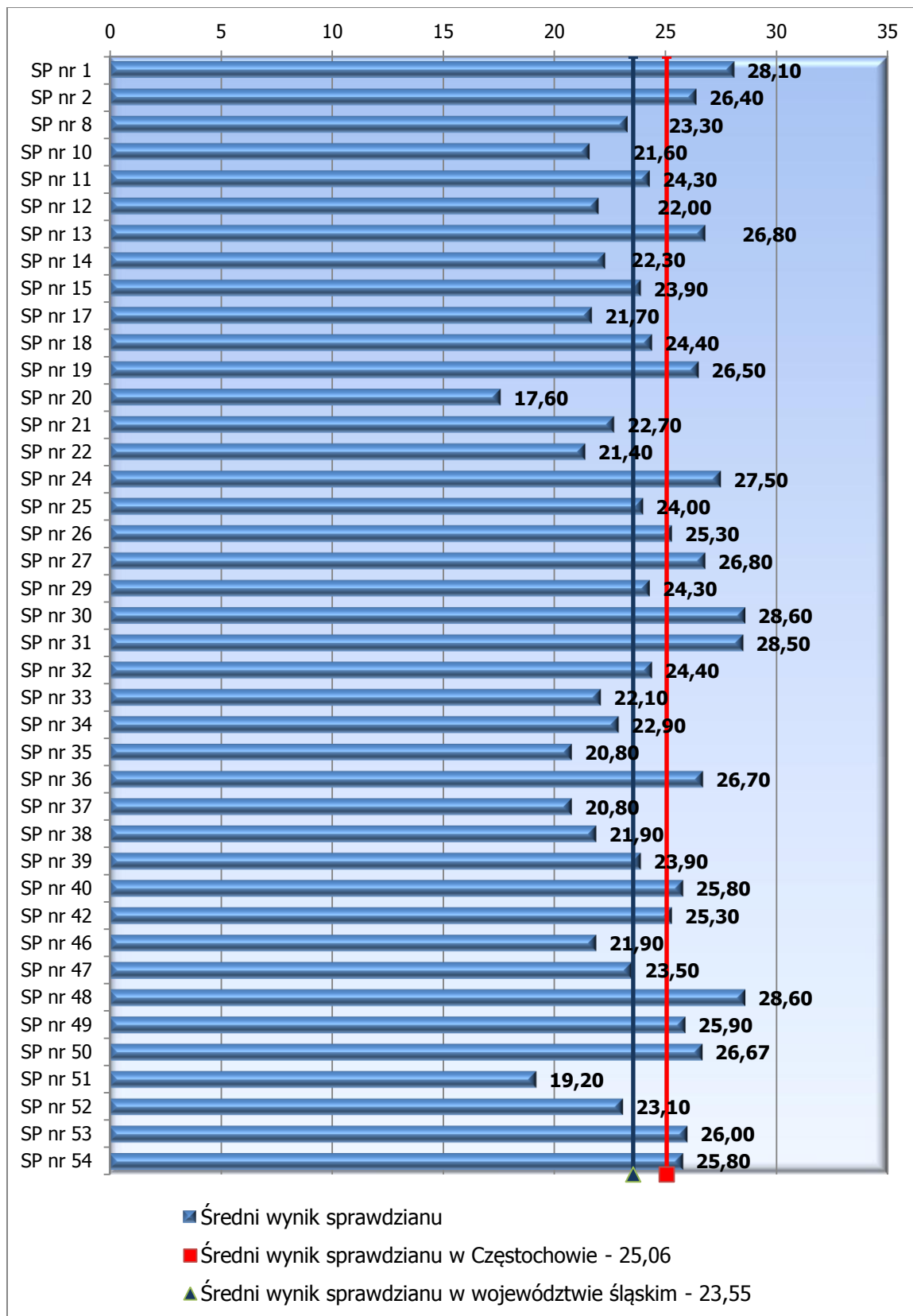
Wykres 7. Średni wynik punktowy częstochowskich uczniów ze sprawdzianu, piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych, w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego

Średnie wyniki uczniów ze sprawdzianu w poszczególnych szkołach podstawowych wykazują duże zróżnicowanie od 17,60 do 28,60 punktu. 24 szkoły podstawowe na 41, w których zdający pisali standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych osiągnęły średni wynik ucznia wyższy od średniego wyniku uczniów

w województwie śląskim (o 6 szkół więcej niż w poprzednim roku szkolnym). Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 8.

Wykres 8. Średni wynik sprawdzianu w samorządowych szkołach podstawowych

Najwyższy średni wynik uczniów uzyskały:

- **Szkoła Podstawowa nr 30 im. por. M. Brzeskiego – 28,60 punktu,**
- **Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 48 im. gen. Zygmunta Berlinga – 28,60 punktu,**
- **Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 31 im. – 28,50 punktu,**
- **Szkoła Podstawowa nr 1 im. Zdobywców Przystworzy – 28,10 punktu.**

Najniższy średni wynik uczniów uzyskały:

- **Szkoła Podstawowa nr 20 im. Bohaterów 6 Pułku Piechoty – 17,60 punktu,**
- **Szkoła Podstawowa nr 51 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 – 19,20 punktu.**

1.2 Egzamin dla uczniów klas trzecich gimnazjów

Egzamin gimnazjalny składa się z trzech części: humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej oraz języka obcego nowożytnego, lecz każda z nich ma inną strukturę i jest przeprowadzana w dwóch etapach.

W części humanistycznej wydzielono następujące przedmioty: język polski oraz historię i wiedzę o społeczeństwie.

Część matematyczno-przyrodnicza obejmuje etap z zakresu matematyki oraz etap z zakresu przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii.

Część z języka obcego nowożytnego jest zdawana na dwóch poziomach: podstawowym i rozszerzonym. Do egzaminu na poziomie podstawowym ma obowiązek przystąpić każdy uczeń, natomiast do egzaminu na poziomie rozszerzonym uczeń, który w gimnazjum kontynuował naukę języka obcego rozpoczętą w szkole podstawowej. Wynik z egzaminu podaje się w procentach.

Do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło w Częstochowie 2000 uczniów z: 28 gimnazjów samorządowych (w tym z 4 gimnazjów specjalnych), 2 gimnazjów prowadzonych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 2 publicznych gimnazjów prowadzonych przez inne osoby prawne oraz 6 gimnazjów niepublicznych. W gimnazjach samorządowych na 1827 uczniów, 1784 rozwiązywało standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych przeznaczony dla uczniów bez dysfunkcji i dla uczniów z dysleksją, 8 uczniów zestaw dla uczniów słabowidzących, 4 uczniów zestaw dla uczniów słabosłyszących i niesłyszących oraz 31 uczniów zestaw dla uczniów z trudnościami w uczeniu się, w tym 24 z gimnazjów specjalnych.

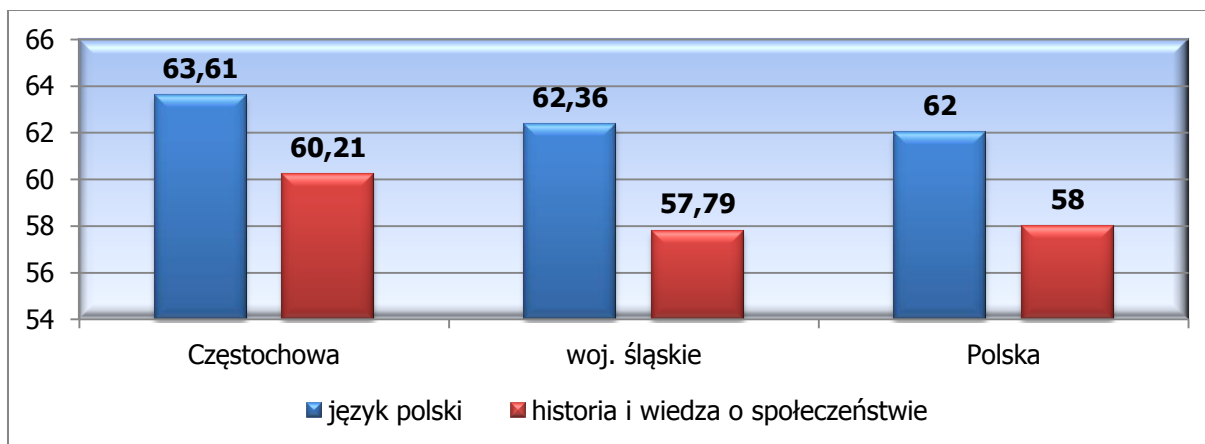
Średni wynik (średnia arytmetyczna) częstochowskiego ucznia z egzaminu gimnazjalnego to:

- **w części humanistycznej: język polski – 63,61%, historia i wos – 60,21%;**

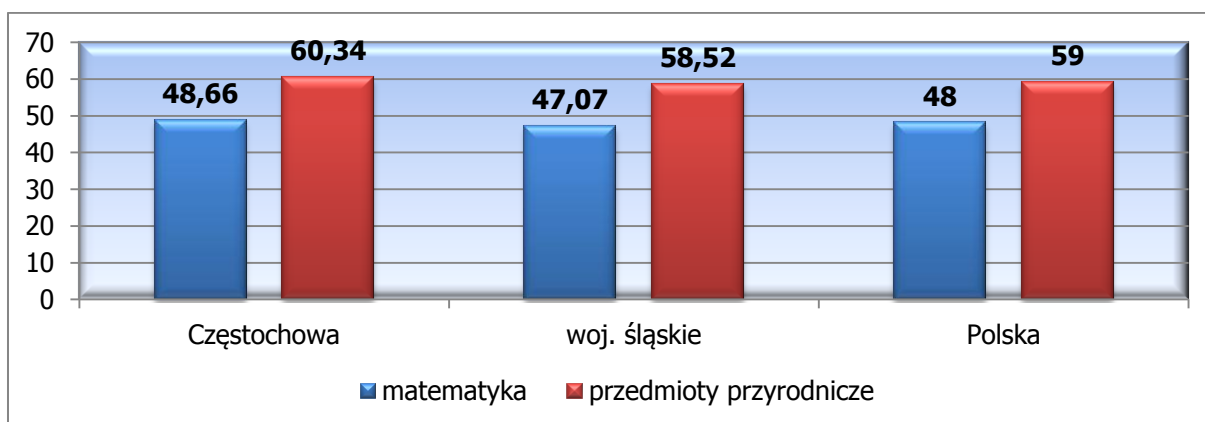
- w części matematyczno-przyrodniczej: matematyka – 48,66%, przedmioty przyrodnicze – 60,34%;
- w części język obcy nowożytny:
  - język angielski: poziom podstawowy – 68,32%, poziom rozszerzony – 47,63%
  - język niemiecki: poziom podstawowy – 55,07%, poziom rozszerzony – 45,73%

Średni wynik częstochowskiego ucznia był w każdej części egzaminu gimnazjalnego wyższy o średniego wyniku w województwie śląskim i kraju. Wyjątkiem jest średni wynik z języka niemieckiego na poziomie podstawowym. Szczegółowe porównanie wyników przedstawiają wykresy nr 9, 10, 11, 12.

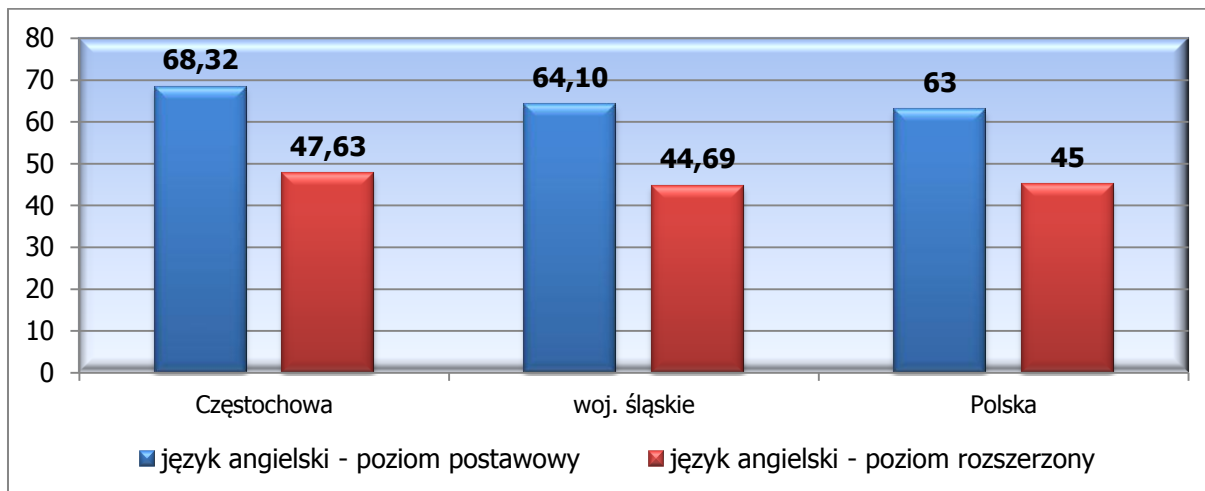
Wykres 9. Średnie wyniki procentowe uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Częstochowie w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów w województwie śląskim i w kraju – część humanistyczna

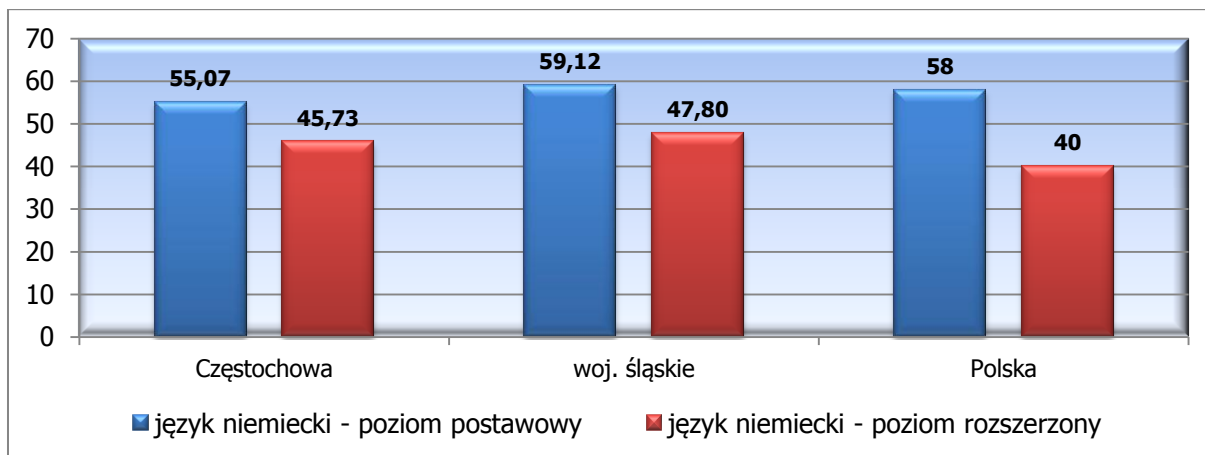
Wykres 10. Średnie wyniki procentowe uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Częstochowie w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów w województwie śląskim i w kraju – matematyczno-przyrodnicza

Wykres 11. Średnie wyniki procentowe uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Częstochowie w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów w województwie śląskim i w kraju – język angielski

Wykres 12. Średnie wyniki procentowe uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Częstochowie w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów w województwie śląskim i w kraju – język niemiecki

Część humanistyczna

Język polski

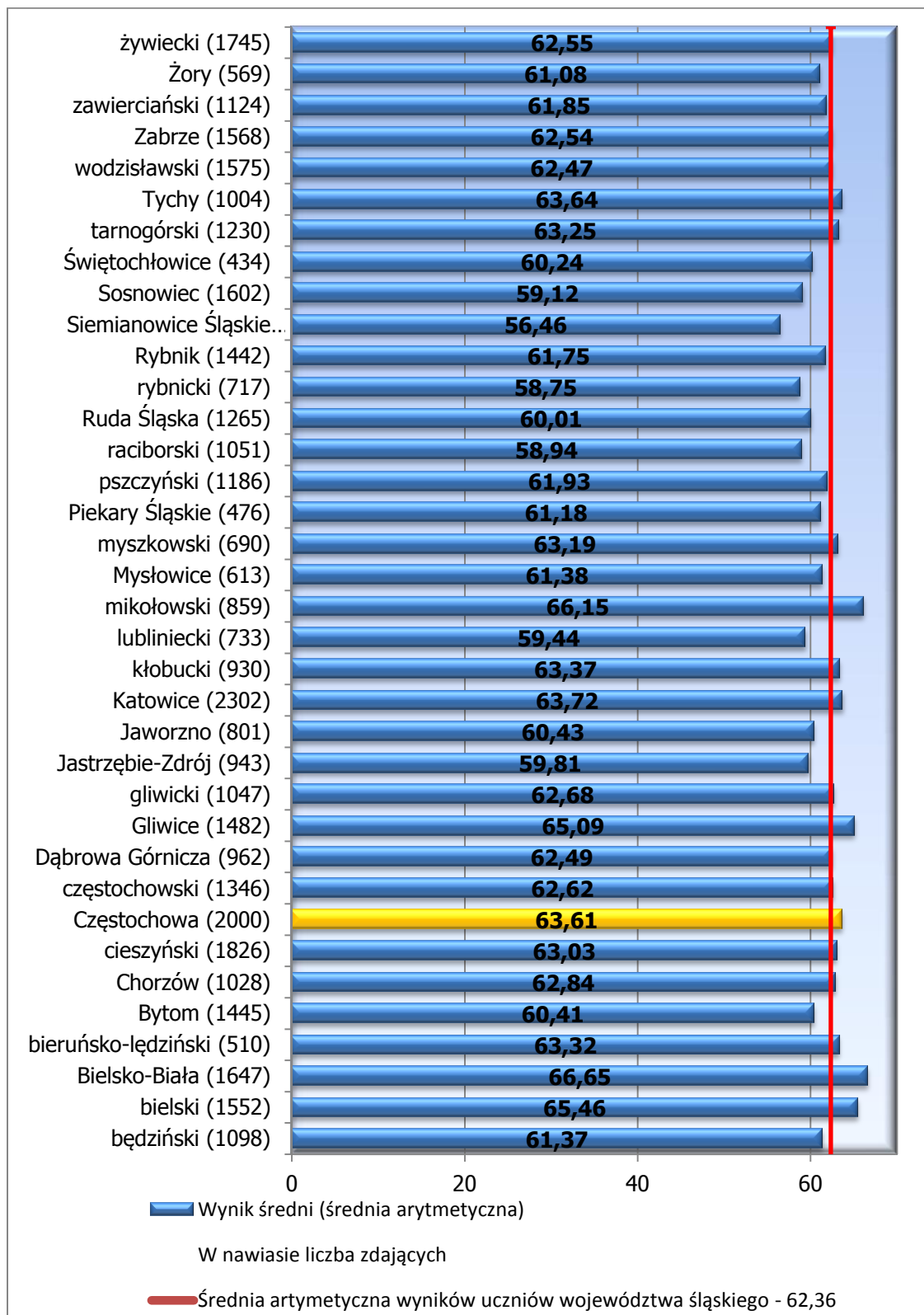
Wartość mediany równa 66% oznacza, że co najmniej połowa uczniów osiągnęła 66% i więcej punktów możliwych do uzyskania z egzaminu i jest taka sama, jak w województwie. Najczęstszy wynik ucznia częstochowskiej szkoły był wyższy i wynosił 75%.

Tabela 21. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego, piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego

Powiat	Liczba zdających	Wynik najczęstszy (modalna)	Wynik środkowy (mediana)	Wynik średni (średnia arytmetyczna)
Częstochowa	2000	75	66	63,61
woj. śląskie	41 383	75	66	62,36

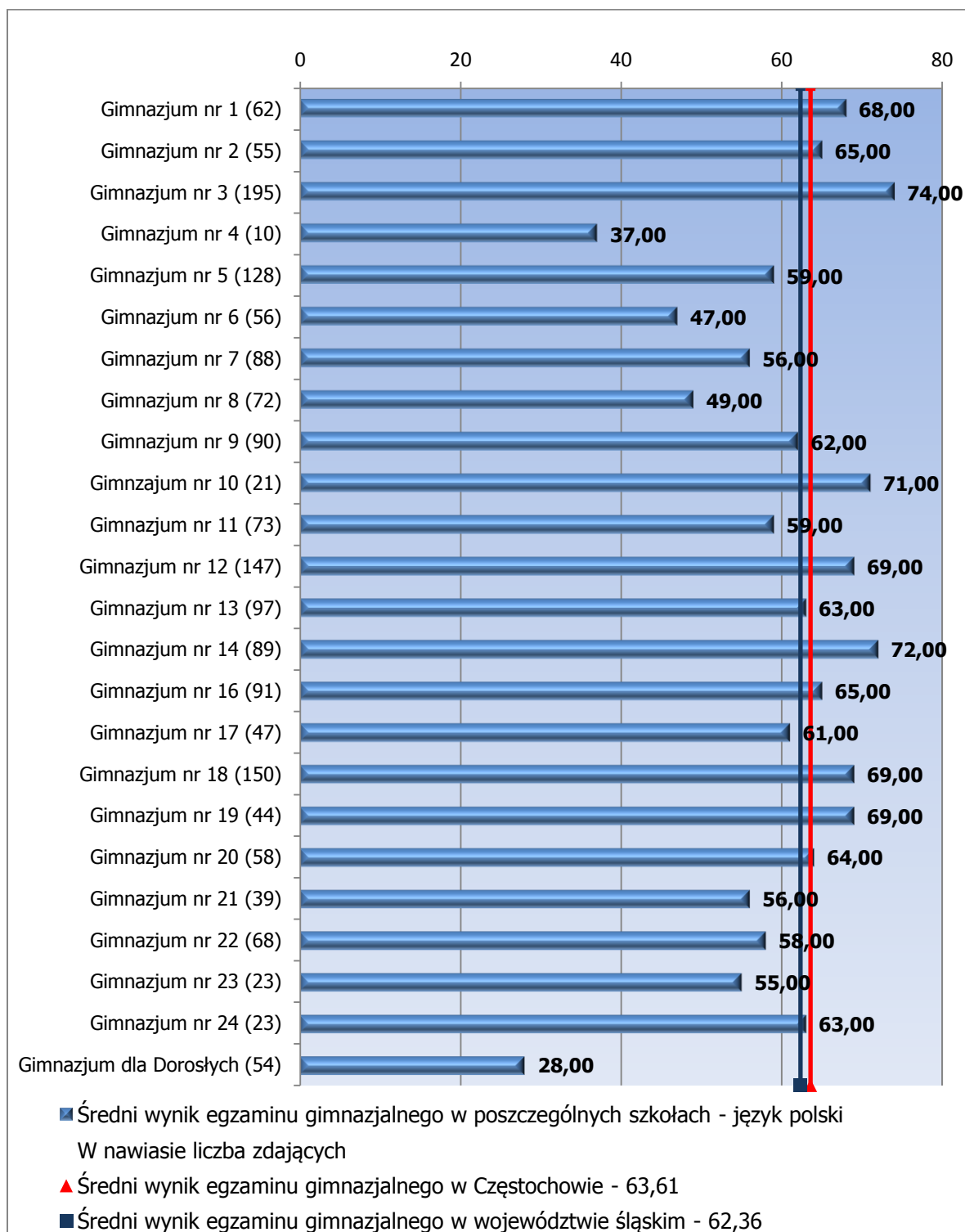
Średni wynik częstochowskiego ucznia – 62,36%, plasuje Miasto Częstochowę w czołówce powiatów województwa śląskiego, co obrazuje wykres nr 13.

Wykres 13. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego

Średnie wyniki uczniów z egzaminu w poszczególnych gimnazjach dla młodzieży wykazują duże zróżnicowanie od 37% do 74%, a w gimnazjum dla dorosłych 28%. 13 gimnazjów na 24 osiągnęło średni wynik ucznia wyższy od średniego wyniku uczniów w województwie śląskim. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 14.

Wykres 14. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego w samorządowych gimnazjach

Najwyższy średni wynik uczniów z języka polskiego uzyskało:

- **Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej – 74%,**
- **Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi – 72%,**
- **Gimnazjum nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstania Warszawskiego – 71%.**

Najniższy średni wynik uczniów z języka polskiego uzyskało:

- **Gimnazjum nr 4 im. Wojska Polskiego – 37%.**

Historia i wiedza o społeczeństwie

Wartość mediany równa 61% oznacza, że co najmniej połowa uczniów osiągnęła 61% i więcej punktów możliwych do uzyskania z egzaminu i jest o 6% wyższa niż w województwie śląskim. Najczęstszy wynik ucznia częstochowskiej szkoły wynosił 61%.

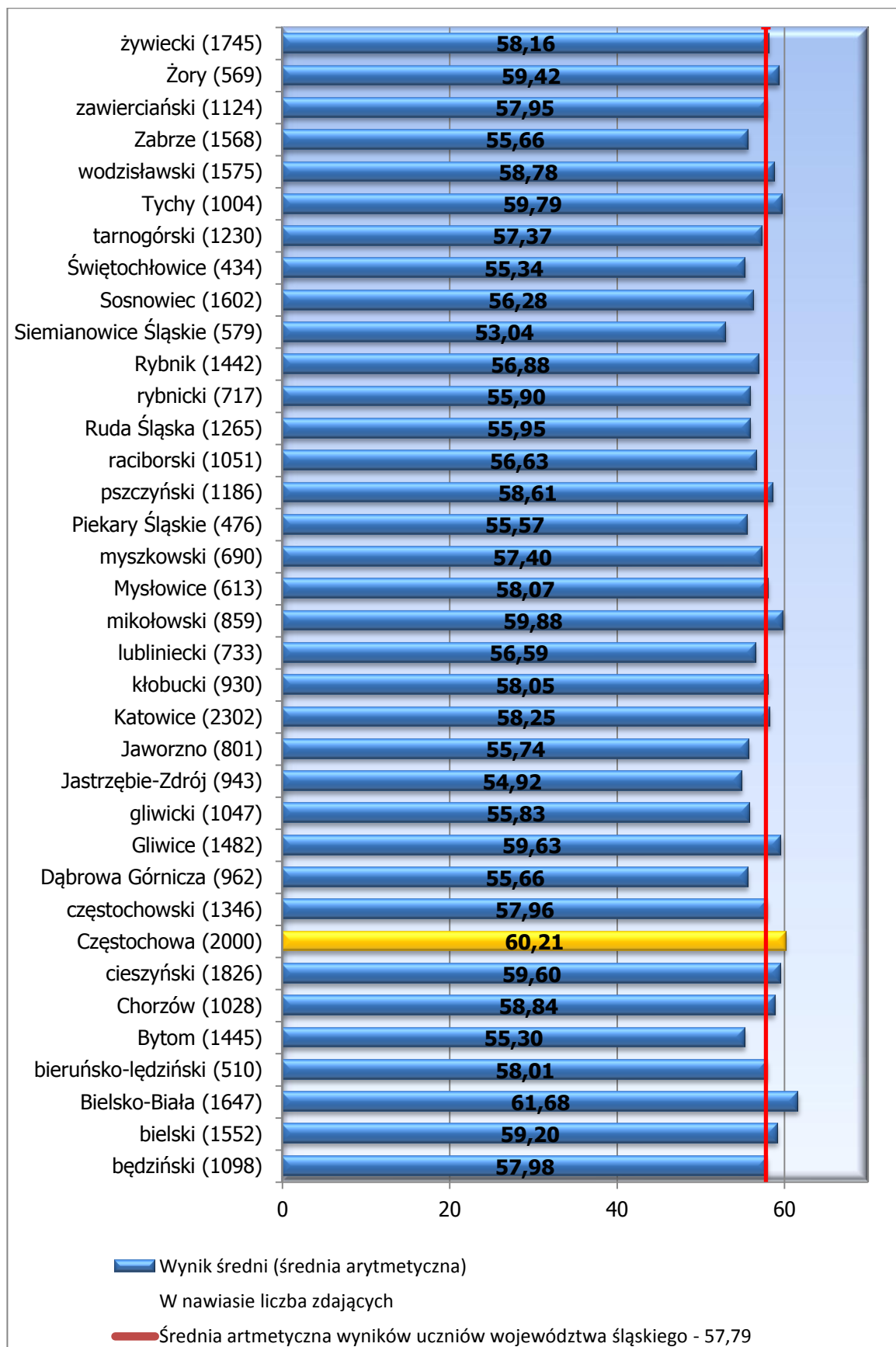
Tabela 22. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z historii i wiedzy o społeczeństwie, piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego

Powiat	Liczba zdających	Wynik najczęstszy (modalna)	Wynik środkowy (mediana)	Wynik średni (średnia arytmetyczna)
Częstochowa	2 000	61	64	60,21
woj. śląskie	43 385	48	55	57,79

Średni wynik częstochowskiego ucznia – 60,21%, plasuje Miasto Częstochowę na 2 miejscu wśród powiatów województwa śląskiego, co obrazuje wykres nr 15.

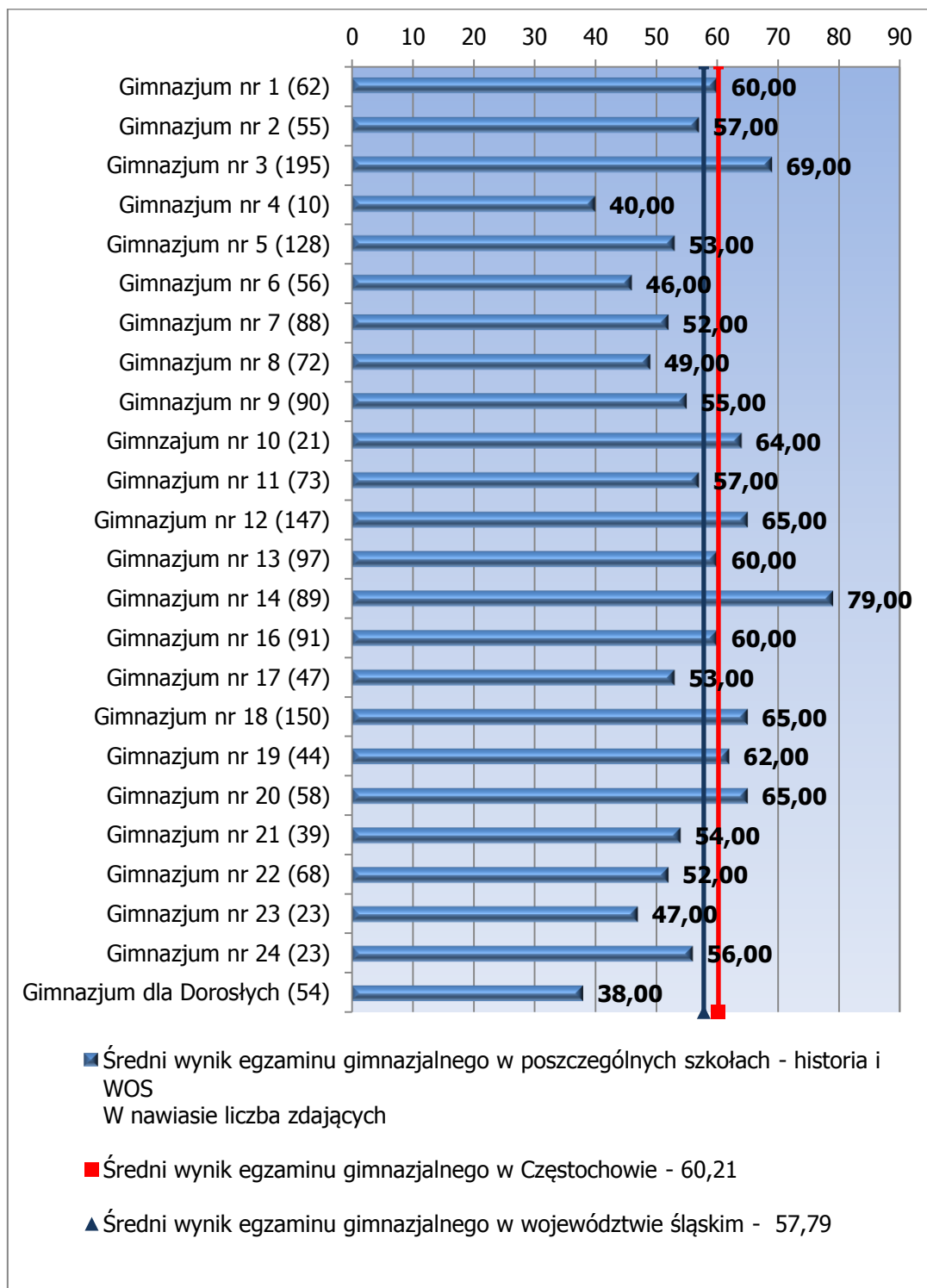

Wykres 15. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z historii i wos w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego

Średnie wyniki uczniów z egzaminu w poszczególnych gimnazjach dla młodzieży wykazują duże zróżnicowanie od 40% do 79%, a w gimnazjum dla dorosłych 38%. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 16.

Wykres 16. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z historii i wiedzy o społeczeństwie w samorządowych gimnazjach

Najwyższy średni wynik uczniów z historii i wiedzy o społeczeństwie uzyskało:

- **Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi – 79%,**
- **Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej – 69%.**

Najniższy średni wynik uczniów z historii i wiedzy o społeczeństwie uzyskało:

- **Gimnazjum nr 4 im. Wojska Polskiego – 40%.**

Część matematyczno-przyrodnicza

Matematyka

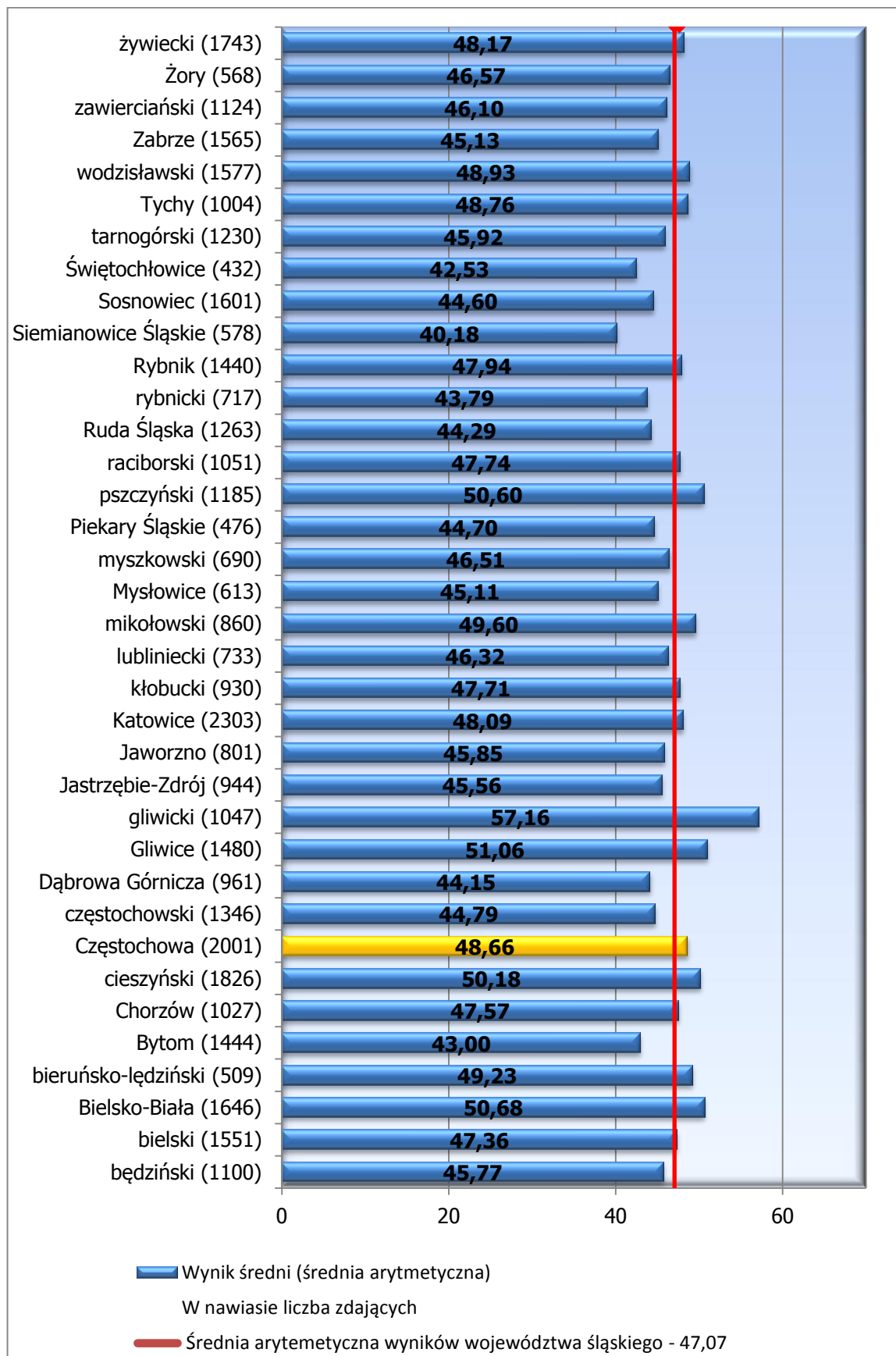
Wartość mediany równa 45% oznacza, że co najmniej połowa uczniów osiągnęła 45% i więcej punktów możliwych do uzyskania z egzaminu. Mediana jest aż o 3,66% niższa niż średni wynik. Najczęstszy wynik ucznia częstochowskiej szkoły wynosił 24% i był o 24% niższy od średniej. Wynika z tego, iż większość uczniów uzyskała niskie wyniki na egzaminie, bo rozwiązywane zadania były dla nich trudne.

Tabela 23. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z matematyki piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego

Powiat	Liczba	Wynik najczęstszy (modalna)	Wynik środkowy (mediana)	Wynik średni (średnia arytmetyczna)
Częstochowa	2 001	24	45	48,66
woj. śląskie	41 368	28	45	47,07

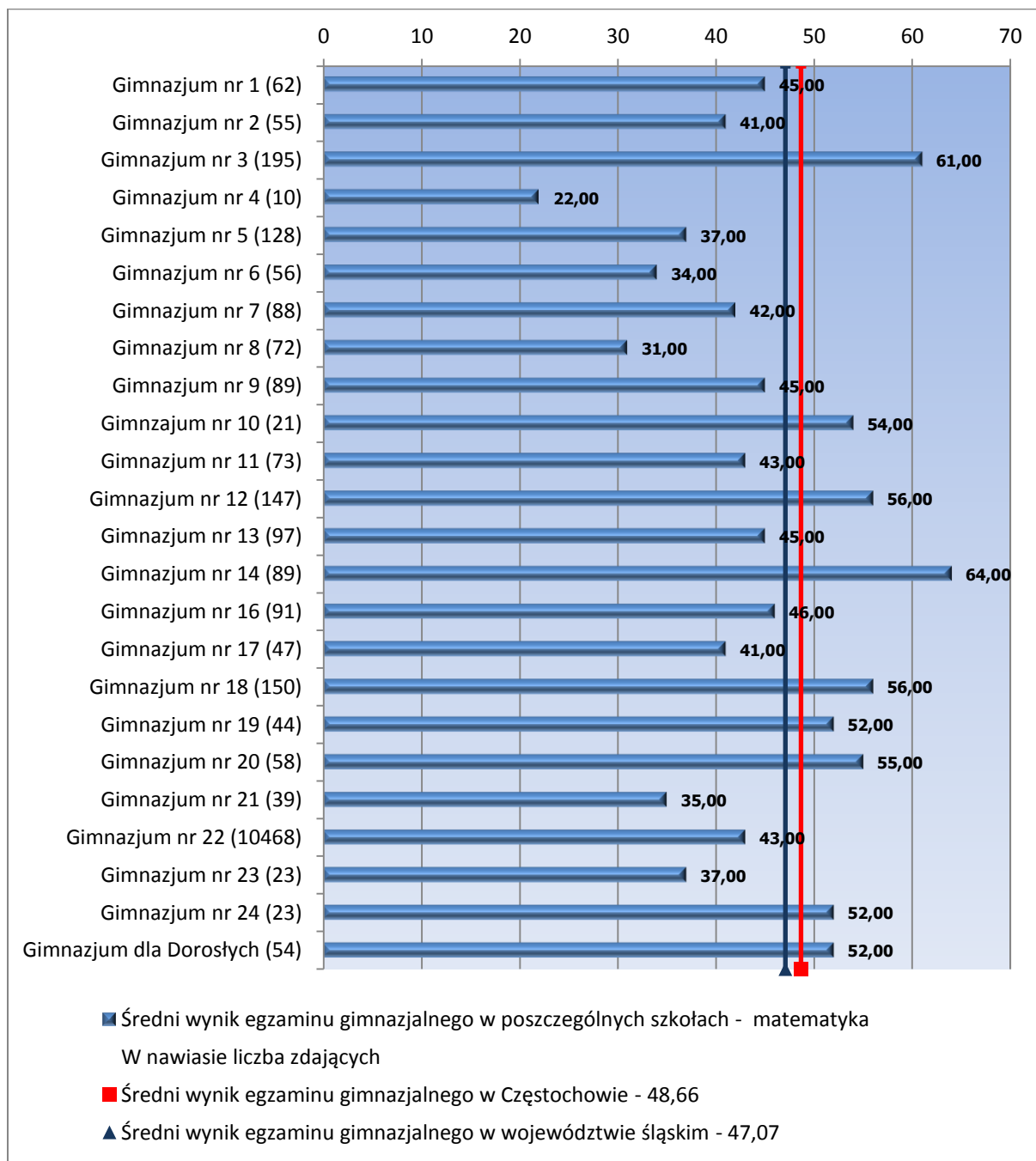
Średni wynik częstochowskiego ucznia (tak jak i średni wynik w województwie śląskim) był niski – 48,66% i mimo, że jest wyższy od średniej województwa plasuje Miasto Częstochowę na 8 miejscu wśród powiatów województwa śląskiego, co obrazuje wykres nr 17.

Wykres 17. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z matematyki w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego

Średnie wyniki uczniów z egzaminu w poszczególnych gimnazjach dla młodzieży wykazują duże zróżnicowanie od 22% do 64%, a w gimnazjum dla dorosłych 22%. 9 gimnazjów na 24, w których zdający pisali standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych, osiągnęło średni wynik ucznia wyższy od średniego wyniku uczniów w województwie śląskim. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 18.

Wykres 18. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z matematyki w samorządowych gimnazjach

Najwyższy średni wynik uczniów z matematyki uzyskało:

- **Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi – 64%,**
- **Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej – 61%.**

Najniższy średni wynik uczniów z matematyki uzyskało:

- **Gimnazjum nr 4 im. Wojska Polskiego – 22%.**

Przedmioty przyrodnicze

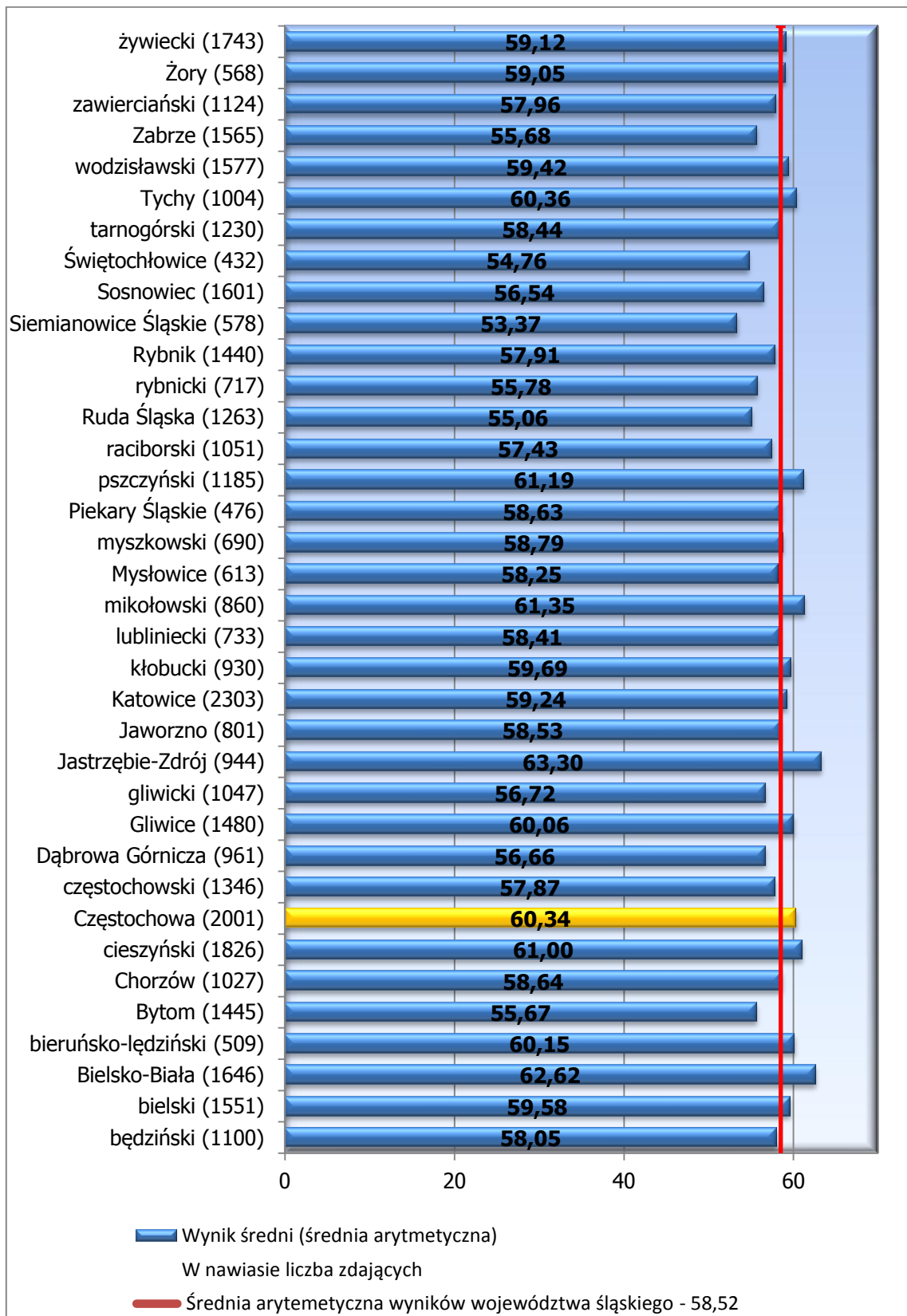
Wartość mediany równa 61% oznacza, że co najmniej połowa uczniów osiągnęła 61% i więcej punktów możliwych do uzyskania z egzaminu. Najczęstszy wynik ucznia częstochowskiej szkoły wynosił 54%.

Tabela 24. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z przedmiotów przyrodniczych piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. Śląskiego

Powiat	Liczba	Wynik najczęstszy (modalna)	Wynik środkowy (mediana)	Wynik średni (średnia arytmetyczna)
Częstochowa	2 001	54	61	60,34
woj. śląskie	41 369	57	57	58,52

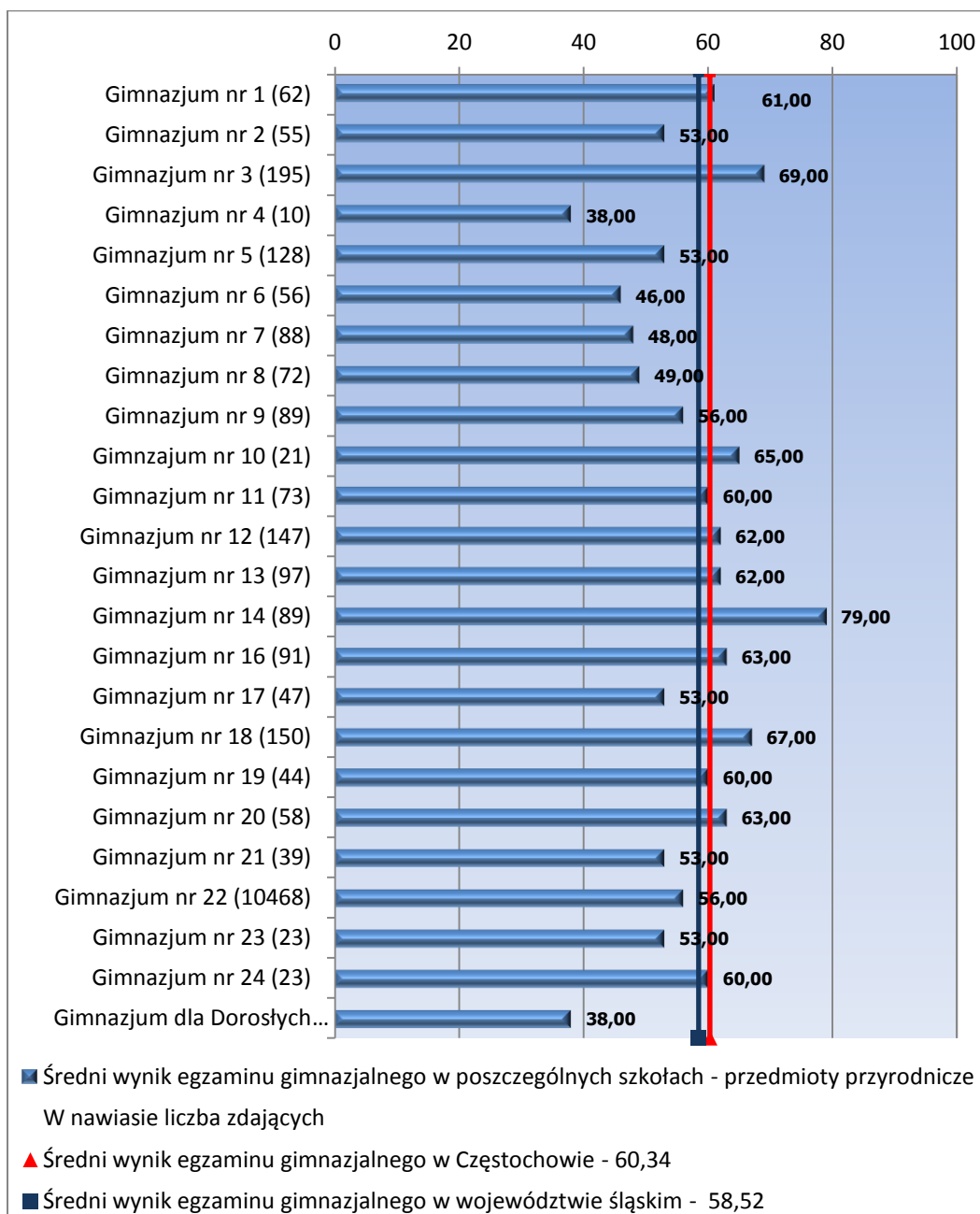
Średni wynik częstochowskiego ucznia – 60,34%, plasuje Miasto Częstochowę na 6 miejscu wśród powiatów województwa śląskiego, co obrazuje wykres nr 19.

Wykres 19. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z przedmiotów przyrodniczych w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego

Średnie wyniki uczniów z egzaminu w poszczególnych gimnazjach dla młodzieży wykazują duże zróżnicowanie od 38% do 79%, a w gimnazjum dla dorosłych 38%. 12 gimnazjów na 24 osiągnęło średni wynik ucznia wyższy od średniego wyniku uczniów w województwie śląskim. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 20.

Wykres 20. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z przedmiotów przyrodniczych w samorządowych gimnazjach

Najwyższy średni wynik uczniów z przedmiotów przyrodniczych uzyskało:

- **Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi – 79%.**

Najniższy średni wynik uczniów z przedmiotów przyrodniczych uzyskało:

- **Gimnazjum nr 4 im. Wojska Polskiego – 38%.**

Część językowa

Język angielski – poziom podstawowy

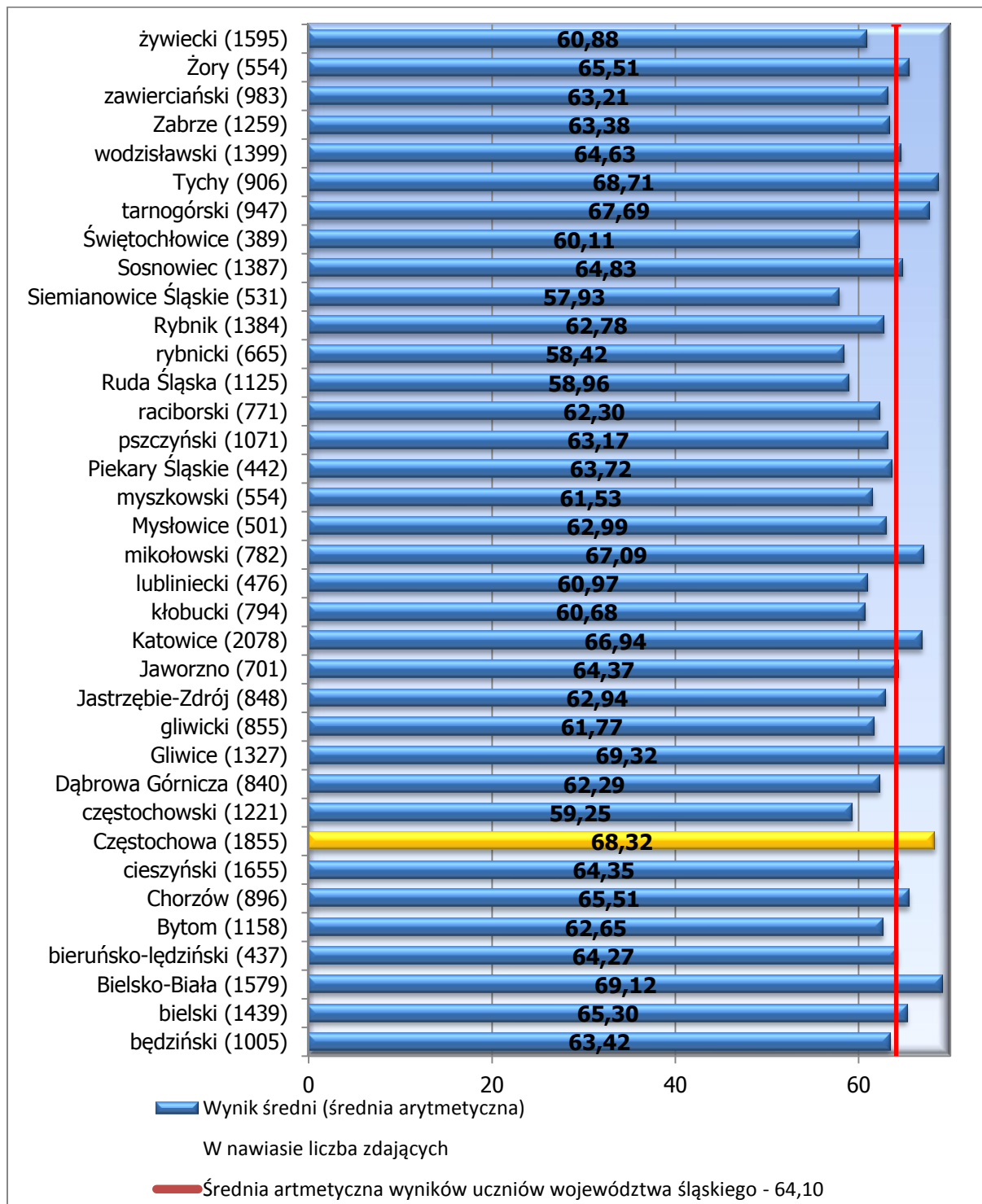
Wartość mediany równa 70% oznacza, że co najmniej połowa uczniów osiągnęła 70% i więcej punktów możliwych do uzyskania z egzaminu, więc dla uczniów częstochowskich gimnazjów egzamin był łatwy. Najczęstszy wynik ucznia częstochowskiej szkoły wynosił 100%.

Tabela 25. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom podstawowy w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego

Powiat	Liczba	Wynik najczęstszy (modalna)	Wynik środkowy (mediana)	Wynik średni (średnia arytmetyczna)
Częstochowa	1 855	100	70	68,32
woj. śląskie	36 411	100	63	64,10

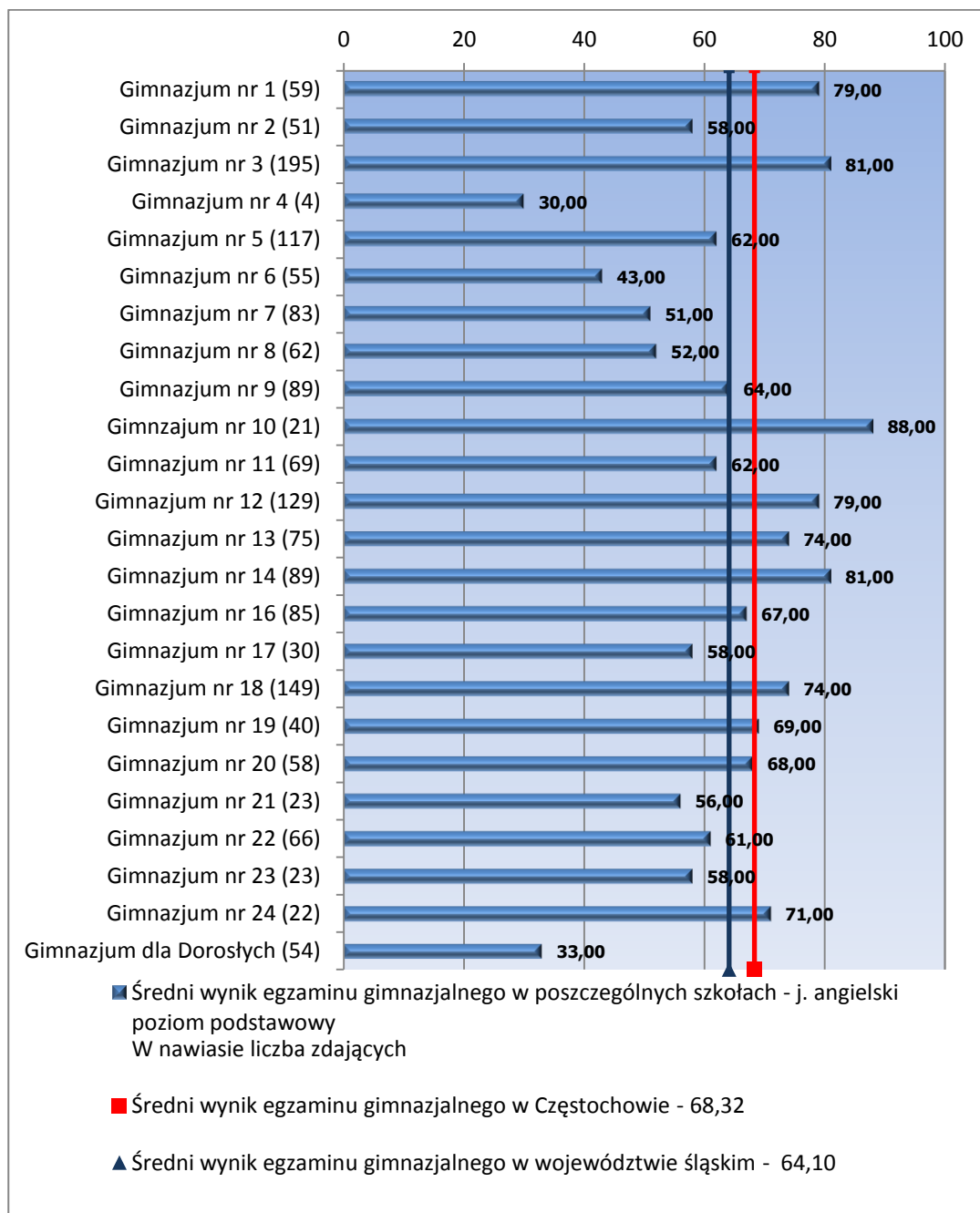
Średni wynik częstochowskiego ucznia – 68,32%, plasuje Miasto Częstochowę na 4 miejscu wśród powiatów województwa śląskiego, co obrazuje wykres 21.

Wykres 21. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom podstawowy w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego

Średnie wyniki uczniów z egzaminu w poszczególnych gimnazjach dla młodzieży wykazują duże zróżnicowanie od 30% do 88%, a w gimnazjum dla dorosłych 33%. 11 gimnazjów na 24, w których zdający pisali standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych, osiągnęło średni wynik ucznia wyższy od średniego wyniku uczniów w województwie śląskim. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 22.

Wykres 22. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom podstawowy w samorządowych gimnazjach

Najwyższy średni wynik uczniów z języka angielskiego na poziomie podstawowym uzyskało:

- **Gimnazjum nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstania Warszawskiego – 88%,**
- **Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej – 81%**
- **Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi – 81%.**

Najniższy średni wynik uczniów z języka angielskiego na poziomie podstawowym uzyskało:

- **Gimnazjum nr 4 im. Wojska Polskiego – 30%.**

Język angielski – poziom rozszerzony

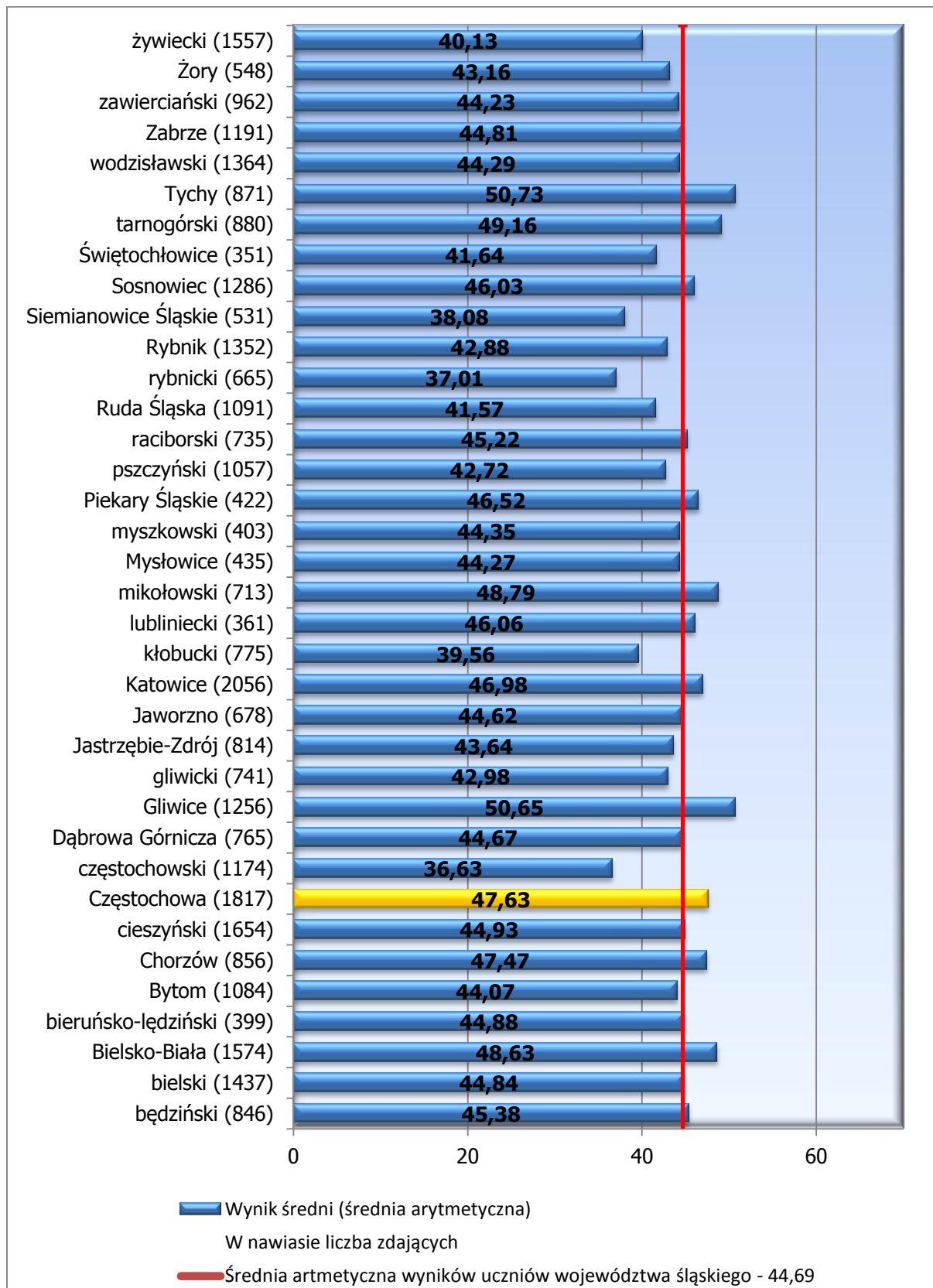
Wartość mediany równa 45% oznacza, że co najmniej połowa uczniów osiągnęła 47% i więcej punktów możliwych do uzyskania z egzaminu. Najczęstszy wynik ucznia częstochowskiej szkoły wynosił 13%. Wartość mediany i modalnej niższa od średniej arytmetycznej świadczy o tym, że egzamin był trudny.

Tabela 26. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom rozszerzony w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego

Powiat	Liczba zdających	Wynik najczęstszy (modalna)	Wynik środkowy (mediana)	Wynik średni (średnia arytmetyczna)
Częstochowa	1 817	13	45	47,63
woj. śląskie	34 702	13	40	45,69

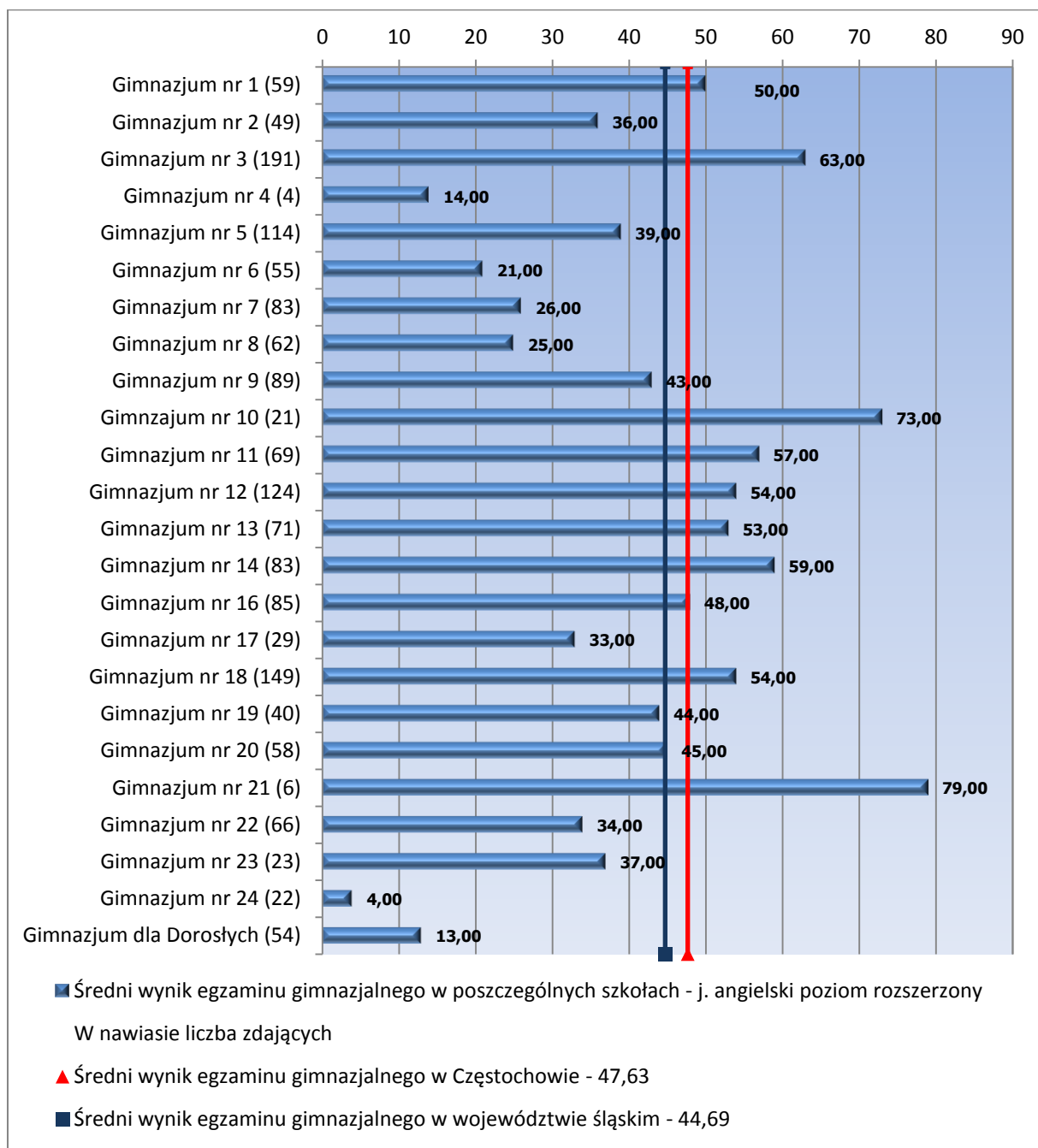
Średni wynik częstochowskiego ucznia (zdecydowanie niższy niż na poziomie podstawowym) – 47,63%, plasuje Miasto Częstochowę na 5 miejscu wśród powiatów województwa śląskiego, co obrazuje wykres nr 23.

Wykres 23. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom rozszerzony w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego

Średnie wyniki uczniów z egzaminu w poszczególnych gimnazjach dla młodzieży wykazują duże zróżnicowanie od 14% do 79%, a w gimnazjum dla dorosłych 13%. 11 gimnazjów na 24 osiągnęło średni wynik ucznia wyższy od średniego wyniku uczniów w województwie śląskim. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 24.

Wykres 24. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom rozszerzony w samorządowych gimnazjach

Najwyższy średni wynik uczniów z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym uzyskało:

- **Gimnazjum nr 21 im. Orłów Lwowskich - 79%,**
- **Gimnazjum nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstania Warszawskiego – 73%,**
- **Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej – 63%.**

Należy przy interpretacji wyników najwyższych wziąć pod uwagę licznosc zdających, która w przypadku Gimnazjum nr 21 wynosi 6. Porównywanie wyniku tej szkoły z wynikami szkół takich jak Gimnazjum nr 10 czy Gimnazjum nr 3 jest więc nieuprawnione.

Najniższy średni wynik uczniów z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym uzyskało:

- **Gimnazjum nr 4 im. Wojska Polskiego – 14%.**

Język niemiecki – poziom podstawowy

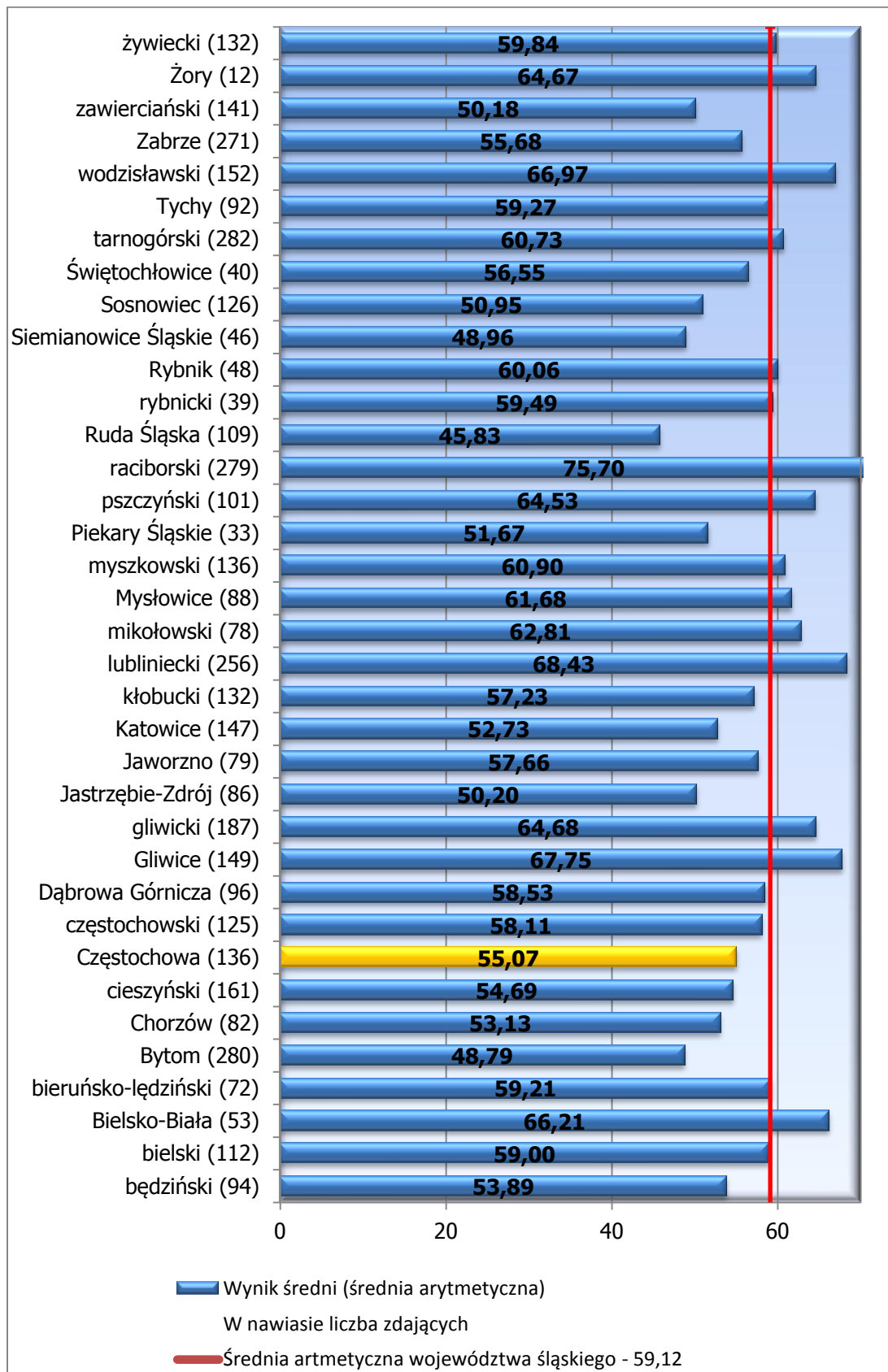
Język niemiecki na poziomie podstawowym zdawało tylko 136 uczniów. Co najmniej połowa uczniów osiągnęła wynik 49% i więcej na egzaminie. Modalna i mediana niższe od średniej świadczą o tym, iż egzamin był dla częstochowskich uczniów trudny.

Tabela 27. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego poziom podstawowy w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego

Powiat	Liczba zdających	Wynik najczęstszy (modalna)	Wynik środkowy (mediana)	Wynik średni (średnia arytmetyczna)
Częstochowa	136	28	49	55,07
woj. śląskie	4 452	100	55	59,12

Średni wynik częstochowskiego ucznia – 55,07% jest nieco poniżej średniej województwa śląskiego, co obrazuje wykres nr 25.

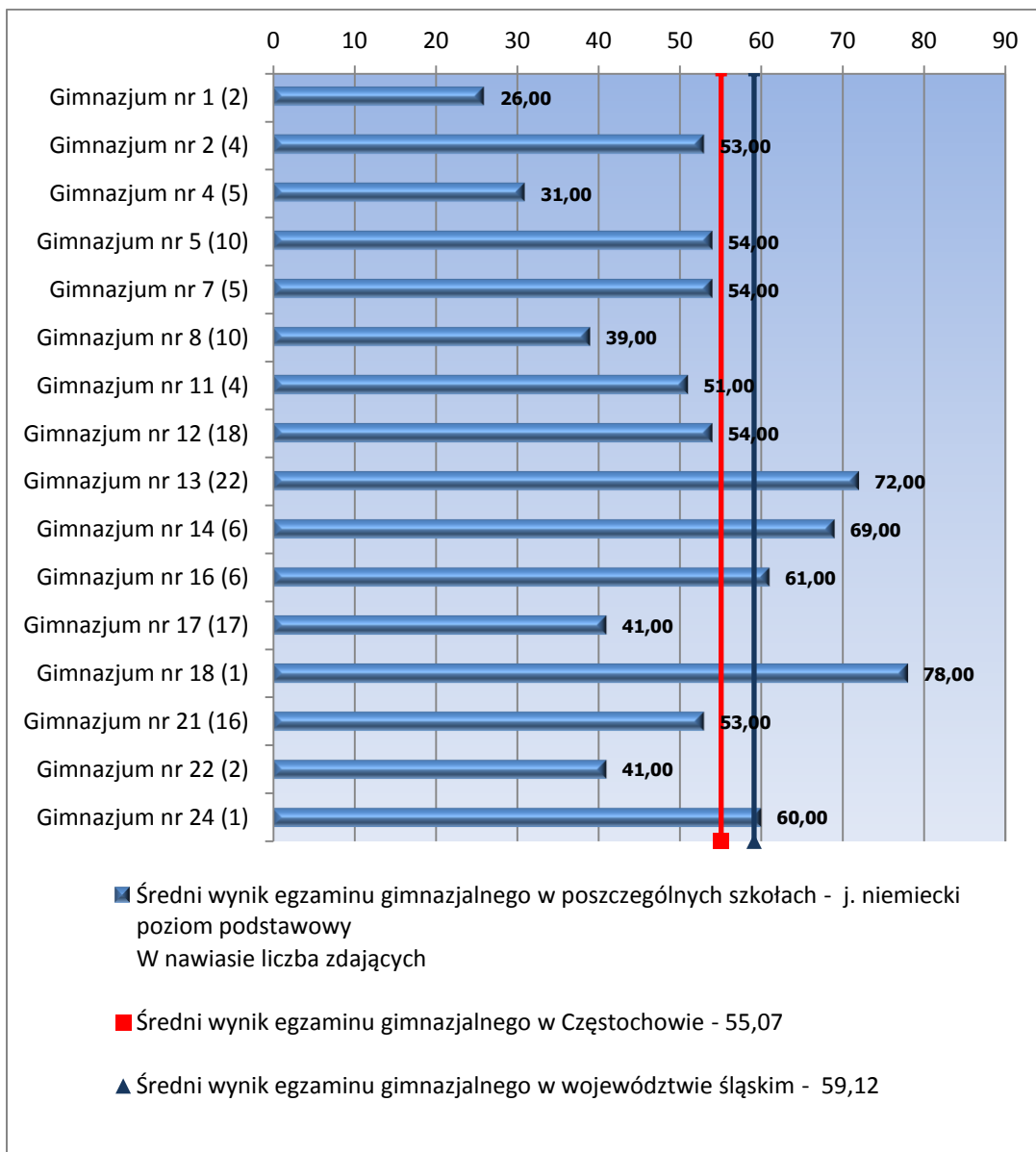
Wykres 25. Średni wynik punktowy częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego języka niemieckiego poziom podstawowy w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego

Średnie wyniki uczniów z egzaminu w 16 gimnazjach wykazują duże zróżnicowanie od 31% do 78% i nie można ich porównywać, ze względu na duże różnice w liczbie przystępujących do egzaminu w poszczególnych gimnazjach. Szczegółowe wyniki przedstawia wykres nr 26.

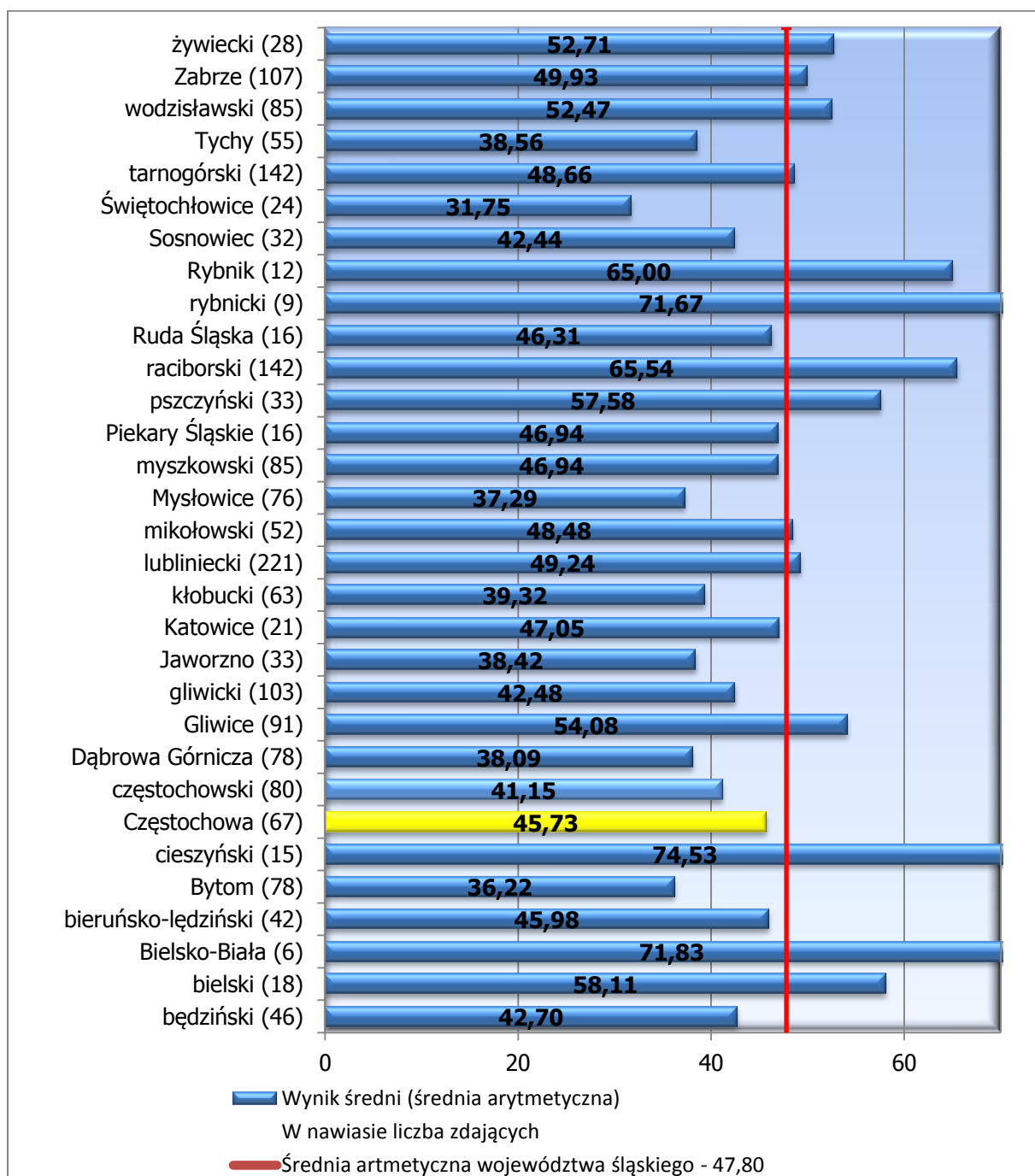
Wykres 26. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego poziom podstawowy w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego

Język niemiecki – poziom rozszerzony

W Częstochowie tylko 67 uczniów kontynuowało naukę języka niemieckiego w gimnazjum i w związku z tym zdawało ten język na poziomie rozszerzonym. **Średni wynik częstochowskiego ucznia – 45,73%, plasuje Miasto Częstochowę w połowie powiatów województwa śląskiego**, co obrazuje wykres nr 27.

Wykres 27. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego języka niemieckiego poziom rozszerzony w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego

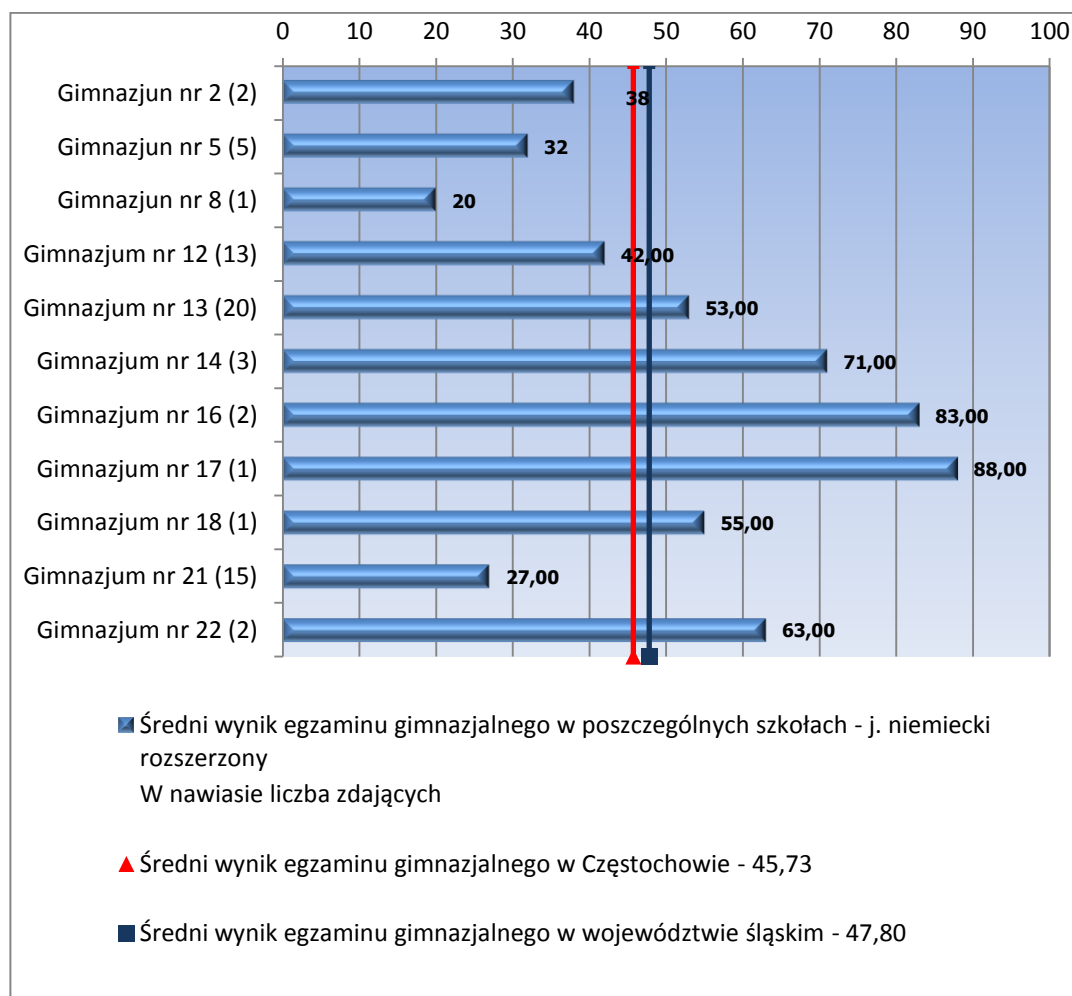
Wartość mediany – 43% oznacza, że co najmniej połowa uczniów osiągnęła 43% i więcej punktów możliwych do uzyskania z egzaminu. Najczęstszy wynik ucznia częstochowskiej szkoły wynosił 20%.

Tabela 28. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego poziom rozszerzony w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego

Powiat	Liczba zdających	Wynik najczęstszy (modalna)	Wynik środkowy (mediana)	Wynik średni (średnia arytmetyczna)
Częstochowa	67	20	43	45,73
woj. śląskie	1 895	15	43	47,80

Średnie wyniki uczniów jak i liczba uczniów zdających język niemiecki w 11 gimnazjach wykazują duże zróżnicowanie od 20% do 88% i nie można ich porównywać, ze względu na duże różnice w liczbie przystępujących do egzaminu w poszczególnych gimnazjach. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 28.

Wykres 28. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego poziom rozszerzony w samorządowych gimnazjach

Biorąc pod uwagę wyniki egzaminu gimnazjalnego w Częstochowie z wszystkich 3 części najwyższe średnie wyniki uzyskały:

- **Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi,**
- **Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej.**

Najniższy średni wynik uczniów uzyskało:

- **Gimnazjum nr 4 im. Wojska Polskiego.**

W przypadku najniższych wyników nie należy ich utożsamiać z etykietą „najgorsza szkoła”, ponieważ przy ocenie efektywności nauczania szkół należy uwzględniać kontekst kształcenia oraz EWD.

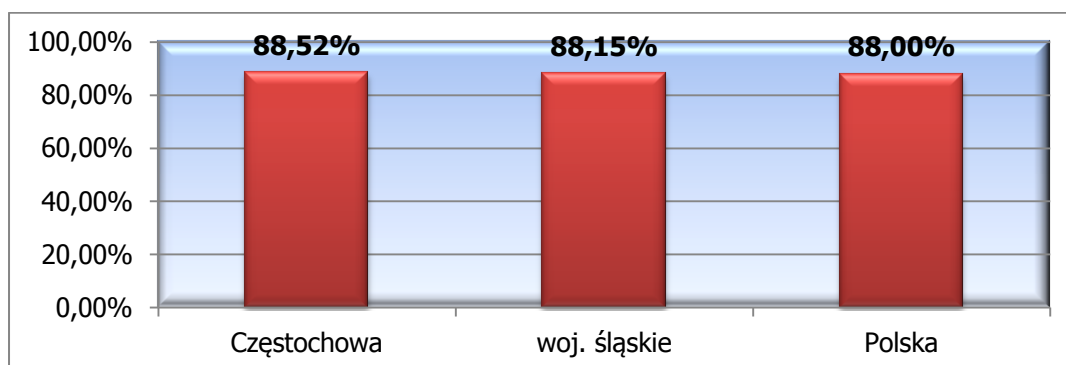
1.3 Egzamin maturalny

Do egzaminu maturalnego przystąpiło w Częstochowie 3689 uczniów z 29 szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Częstochowę, 3 publicznych szkół artystycznych prowadzonych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 29 szkół niepublicznych prowadzonych przez inne osoby prawne lub fizyczne. W samorządowych szkołach ponadgimnazjalnych egzamin maturalny zdawało 3283 uczniów, z czego najwięcej w: liceach ogólnokształcących – 71,3%, technikach – 28,69%, liceum ogólnokształcącym dla dorosłych – 0,12%, a w uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla dorosłych – 0,15%.

Aby otrzymać świadectwo dojrzałości, zdający musieli uzyskać przynajmniej 30% punktów z trzech przedmiotów obowiązkowych, w pięciu egzaminach na poziomie podstawowym; z dwóch ustnych: z języka polskiego i z języka obcego nowożytnego oraz z trzech egzaminów pisemnych: z języka polskiego, języka obcego nowożytnego (tego samego co w części ustnej) i z matematyki. Absolwent miał również prawo przystąpić do egzaminu maturalnego z nie więcej, niż sześciu przedmiotów dodatkowych na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

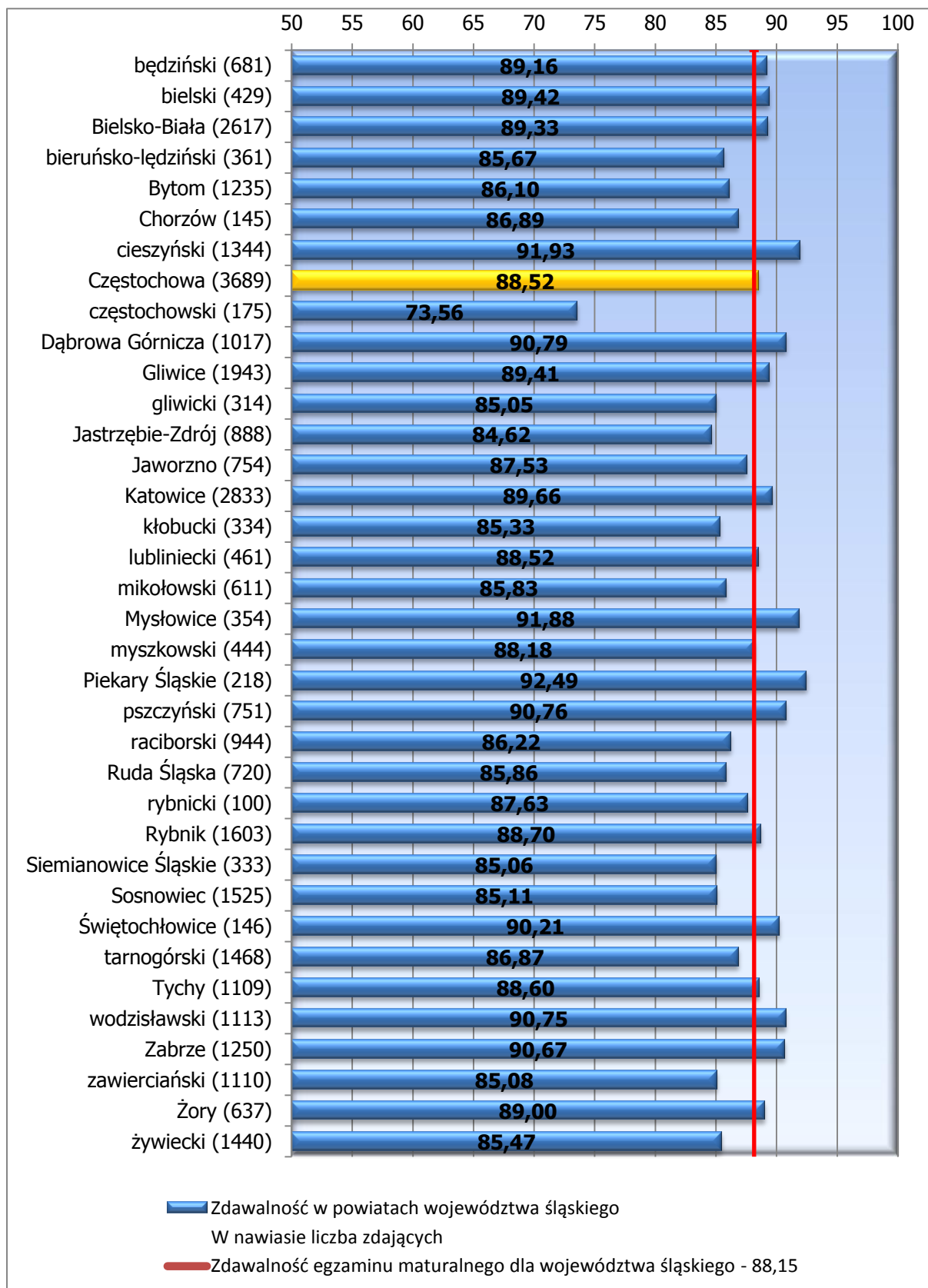
Zdawalność egzaminu maturalnego dla wszystkich tegorocznych częstochowskich maturzystów ubiegających się o świadectwo dojrzałości (szkoły publiczne i niepubliczne), wyniosła 88,52% i była na poziomie zdawalności w województwie śląskim i w kraju, co ilustruje wykres nr 29. Jest to wynik porównywalny z ubiegłoroczną maturą.

Wykres 29. Zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach publicznych i niepublicznych w Częstochowie (sesja majowa, czerwcową i sierpniowa)

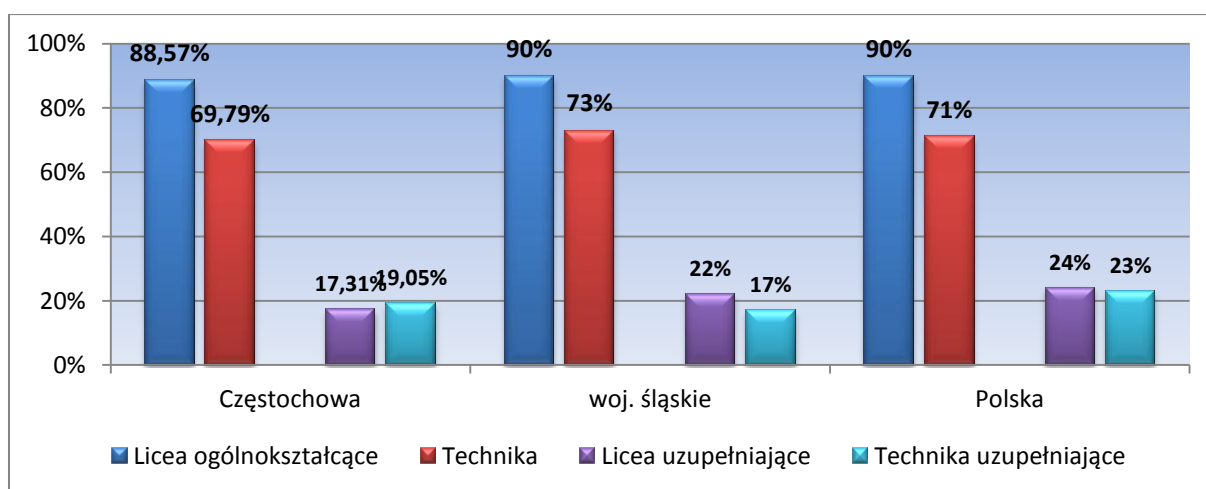
Wykres nr 30 obrazuje zdawalność matury (szkoły publiczne i niepubliczne) w Częstochowie na tle innych powiatów województwa śląskiego. Częstochowa uplasowała się na 16 miejscu, czyli porównywalnie z poprzednim rokiem szkolnym. Zdawalność egzaminu maturalnego od wielu lat lokuje Częstochowę w połowie wyników powiatów województwa śląskiego. Jednak różnice między powiatami zwłaszcza w pierwszej ich połowie są nieznaczne. Analizując wynik Częstochowy na tle innych powiatów, należy pamiętać, iż nie można porównywać ze sobą zdawalności powiatów o małej i dużej liczbie absolwentów. Miasto Częstochowa jest najliczniejszym powiatem woj. śląskiego - 3689 absolwentów i jego wyników w żaden sposób nie można porównywać do powiatu np. cieszyńskiego - 1344 absolwentów czy Piekary Śląskie z 218 absolwentami, w których zdawalność była odpowiednio o 2,41% i 2,97% wyższa. Jeżeli porównamy się z powiatami o zbliżonej liczbie absolwentów (Bielsko-Biała, Katowice) to wyniki są zbliżone. Ponadto istotnym czynnikiem wpływającym na wskaźnik zdawalności jest struktura kształcenia ponadgimnazjalnego na terenie danego powiatu, a zwłaszcza procent uczniów w liceach ogólnokształcących, w stosunku do liczby uczniów z innych typów szkół. Niemalże znaczenie ma również liczba uczniów i słuchaczy ze szkół niepublicznych zarówno dla młodzieży, jak i dla dorosłych.

Wykres 30. Zdawalność egzaminu maturalnego w Częstochowie w porównaniu ze zdawalnością w innych powiatach województwa śląskiego (szkoły publiczne i niepubliczne) - sesja majowa i sierpniowa

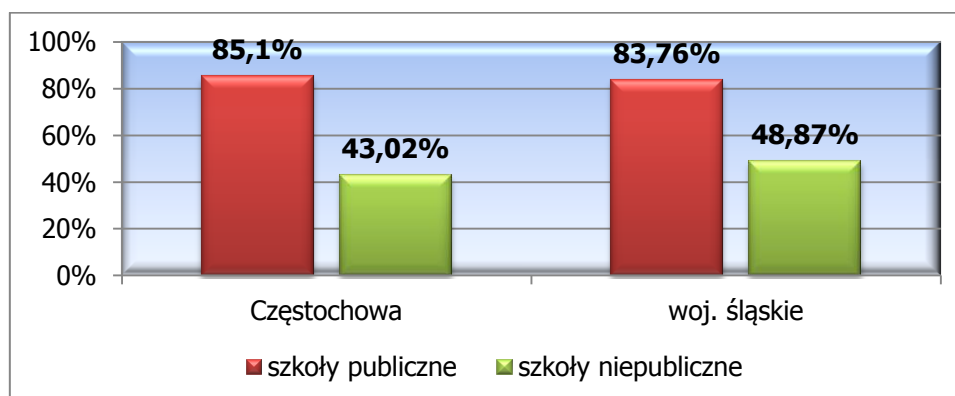
Zdawalność dla całego miasta podano z uwzględnieniem sesji poprawkowej (sierpniowej), natomiast pozostałe porównania dotyczą tylko sesji majowej. Analizując zdawalność w różnych typach szkół, najwyższa zdawalność była w liceach ogólnokształcących i wynosiła 88,57% i była nieznacznie niższa od zdawalności dla kraju i województwa śląskiego w tym typie szkoły. Zdawalność w technikach wyniosła 69,79% i była o około 4% niższa niż w województwie śląskim. Niskiej zdawalności w liceach uzupełniających i technikach uzupełniających nie można porównywać i wyciągać żadnych wniosków ze względu na małą liczbę zdających w tych typach szkół. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 31.

Wykres 31. Zdawalność egzaminu w Częstochowie (szkoły publiczne i niepubliczne) w porównaniu z województwem śląskim i krajem, z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej

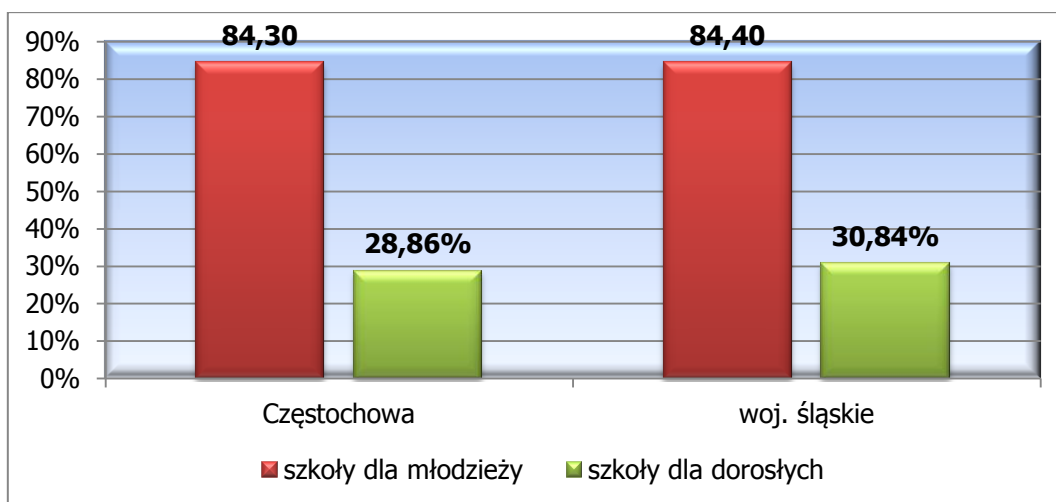
Jeżeli w analizie wyników matur uwzględni się podział na szkoły publiczne i niepubliczne, to zdawalność egzaminu w sesji majowej w Częstochowie jest zdecydowanie wyższa w szkołach publicznych i nieco wyższa niż w województwie śląskim, co obrazuje wykres nr 32. Jednocześnie można zaobserwować stosunkowo niską zdawalność matury w szkołach niepublicznych – 43,02% i na dodatek jest ona niższa niż w woj. śląskim o prawie 5%.

Wykres 32. Zdawalność egzaminu w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim z uwzględnieniem podziału na szkoły publiczne i niepubliczne w sesji majowej

W przypadku analizy osiągnięć szkół dla młodzieży i szkół dla dorosłych zauważamy znacznie większy odsetek osób uzyskujących świadectwo dojrzałości w szkołach dla młodzieży – 84,30%. Natomiast w szkołach dla dorosłych to 28,86% i jest to wynik nieznacznie niższy niż w województwie śląskim.

Wykres 33. Zdawalność egzaminu w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim w sesji majowej z uwzględnieniem podziału na szkoły dla młodzieży i dla dorosłych

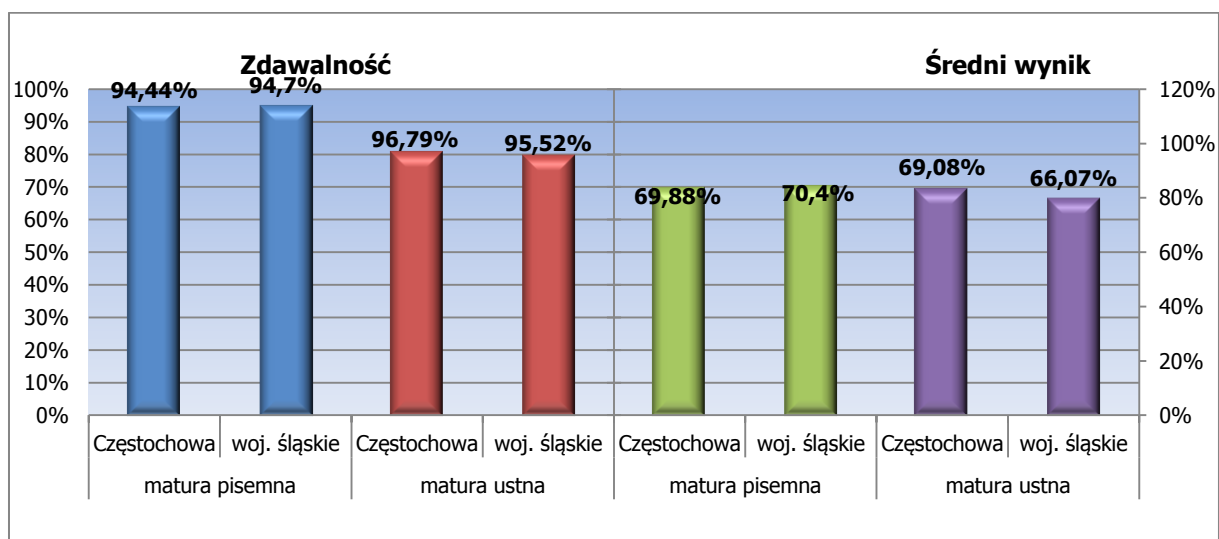
Analizując wyniki częstochowskich maturzystów z przedmiotów obowiązkowych, dostrzega się wyraźnie, iż:

- zdawalność z pisemnego i ustnego egzaminu z języka polskiego są porównywalne ze zdawalnością i średnim wynikiem w województwie śląskim,
- zdawalność i średni wynik z języka angielskiego na egzaminie pisemnym są zdecydowanie niższe od tych w województwie – o 5% zdawalność i o 9% średni wynik,
- zdawalność i średni wynik z języka niemieckiego jest nieco niższa niż w województwie,
- zdawalność i średni wynik z matematyki są porównywalne ze zdawalnością i średnim wynikiem woj. śląskiego.

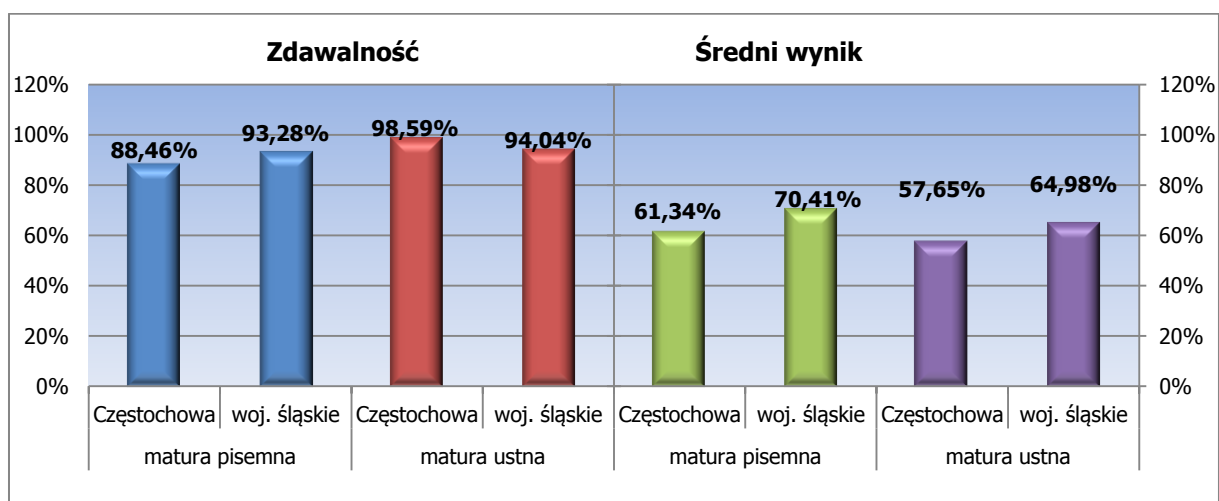
Szczegółowe dane przedstawiają wykresy od nr 34 do nr 37.

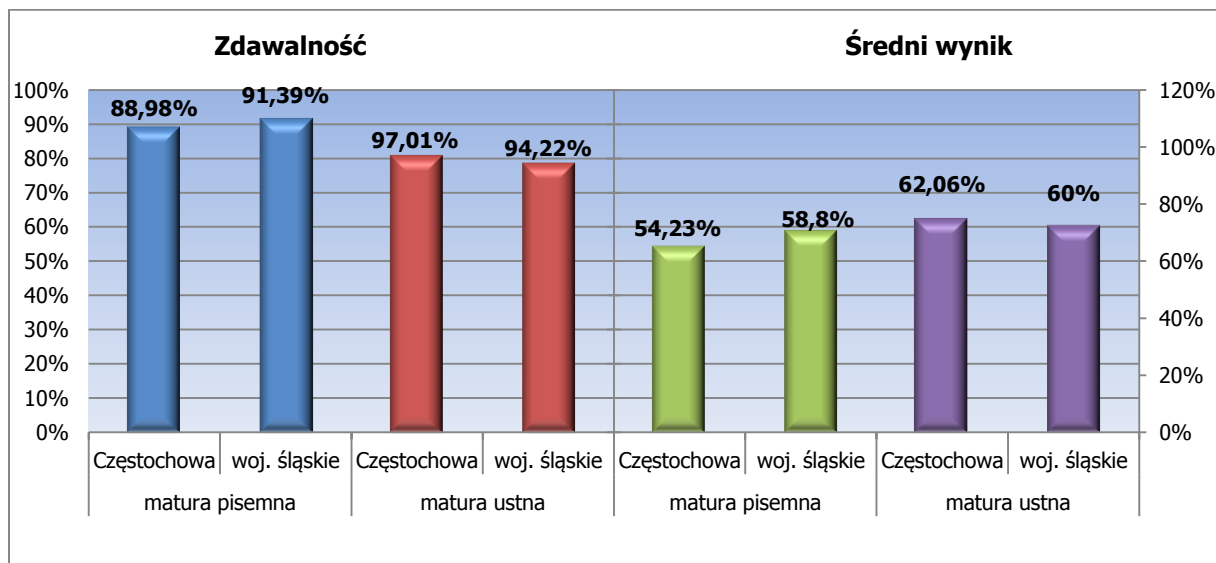
Wykres 34. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim w sesji majowej

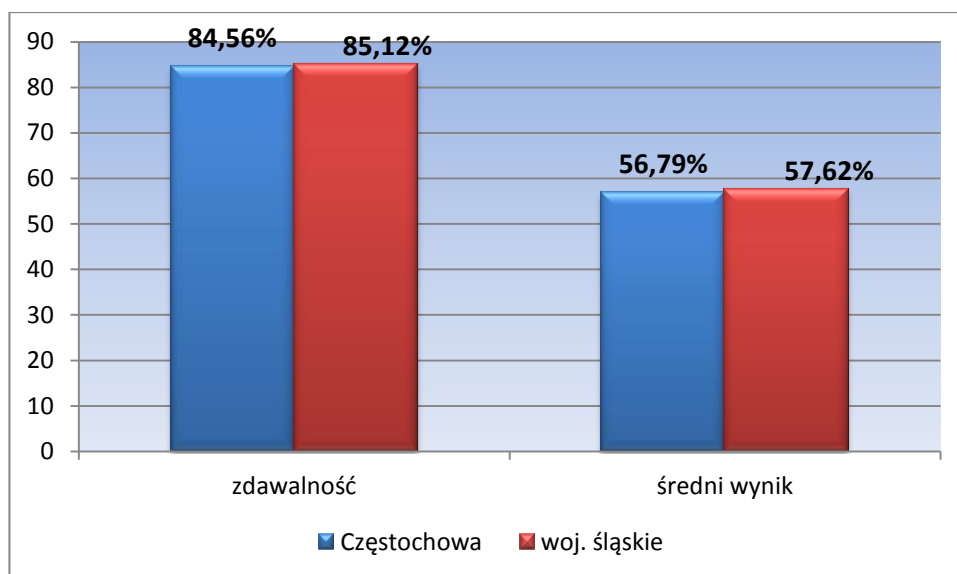
Wykres 35. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka angielskiego w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim w sesji majowej

Wykres 36. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim w sesji majowej

Wykres 37. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z matematyki w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim w sesji majowej

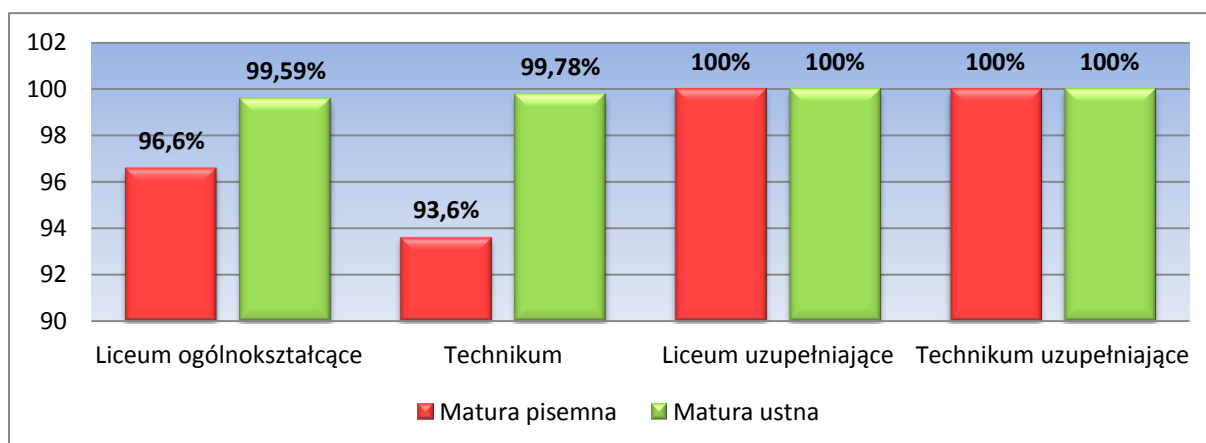
Poniżej przedstawiona została analiza wyników matury z przedmiotów obowiązkowych w szkołach publicznych z podziałem na typy szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Częstochowa.

Język polski

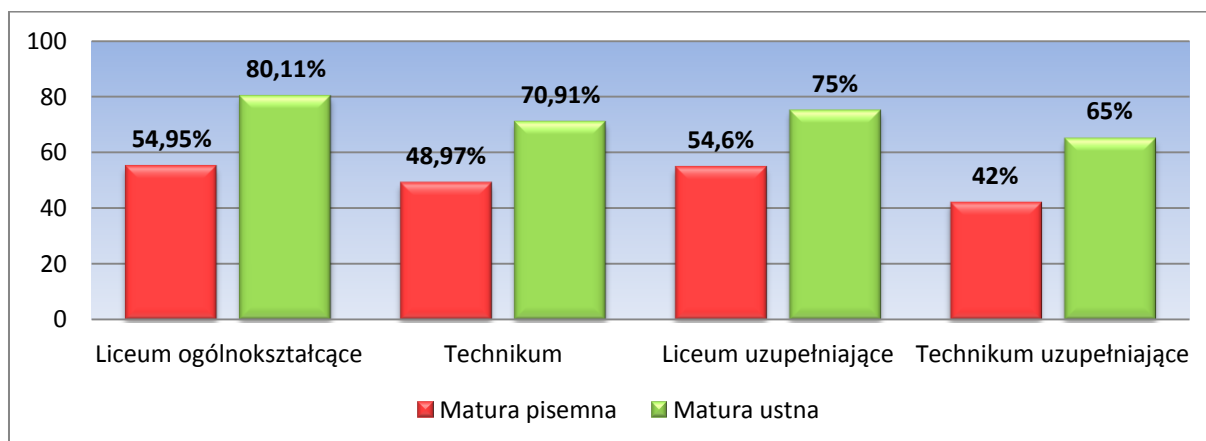
Zdawalność egzaminu maturalnego z języka polskiego w części ustnej i pisemnej była we wszystkich typach szkół powyżej 90%. Najwyższa była w liceach ogólnokształcących – 99,59% na egzaminie ustnym i 96,6% na egzaminie pisemnym,

nie odbiegając znacznie od zdawalności ubiegłorocznej. W technikach analogicznie – 93,6% i 99,78%. Wyniki egzaminu w liceum i technikum uzupełniającym są nieporównywalne ze względu na małą liczbę zdających. Średni wynik z egzaminu był również najwyższy w liceum ogólnokształcącym i wynosił na egzaminie ustnym 80,95%, a na egzaminie pisemnym 54,95%. W technikum analogicznie – 70,91% i 48,97%. Zestawienie zdawalności i średniego wyniku prezentują wykresy nr 38 i nr 39.

Wykres 38. Zdawalność egzaminu maturalnego z języka polskiego w Częstochowie z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej

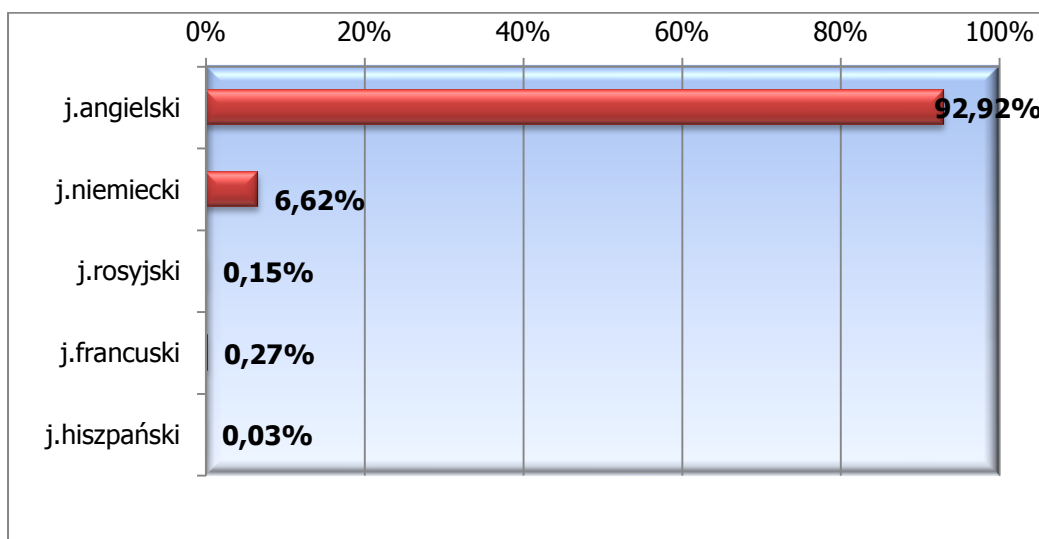
Wykres 39. Średni wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego w Częstochowie z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej

Język obcy nowożytny

Analizując wybory tegorocznych maturzystów w zakresie języka obcego nowożytnego, należy stwierdzić, że zdecydowana większość – 92,92% wybrała język angielski. Język niemiecki wybrało 6,62% maturzystów, język rosyjski – 0,15%, język francuski – 0,27%, język włoski – 0,03%. W porównaniu z ubiegłoroczną maturą zmniejszyła się liczba wybierających j. rosyjski, a zwiększyła tych, którzy wybierają j. francuski. Dane obrazuje wykres nr 40.

Wykres 40. Częstość wybierania poszczególnych języków obcych nowożytnych na maturze w Częstochowie

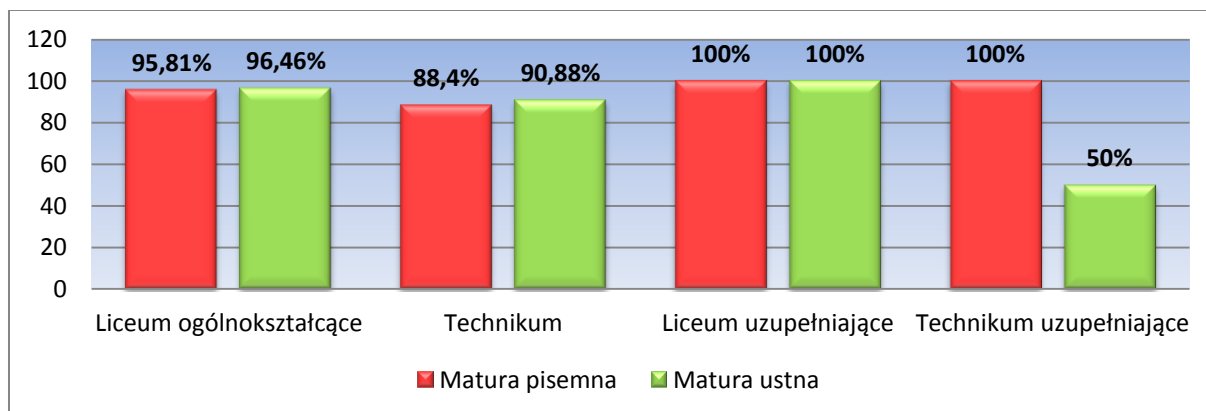

Biorąc pod uwagę licznosc zdających poszczególne języki obce nowożytnie, dokonano analizy wyników egzaminu tylko z języka angielskiego i niemieckiego.

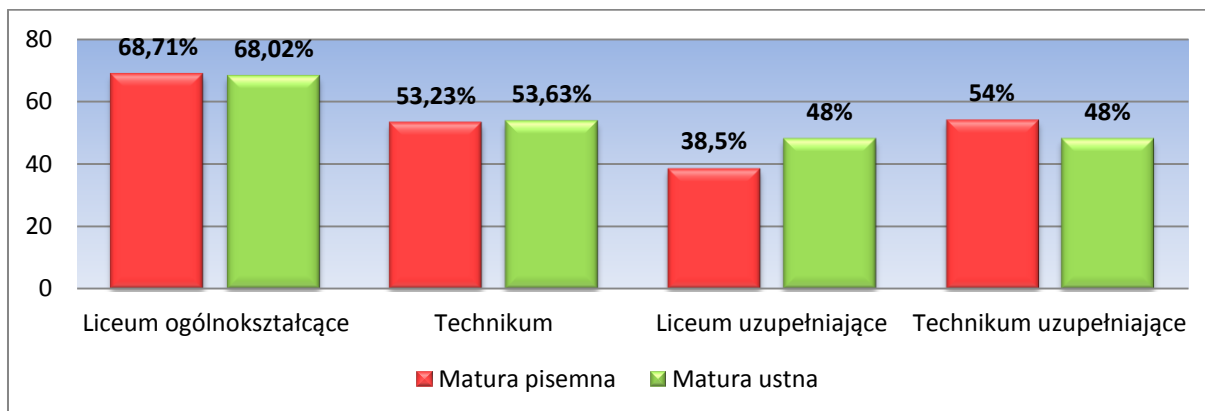
Język angielski

Zdawalność egzaminu maturalnego z języka angielskiego na egzaminie ustnym we wszystkich typach szkół była zróżnicowana. Najwyższa była w liceum ogólnokształcącym i wynosiła 95,81%. Zdawalność na egzaminie pisemnym również była najwyższa w liceum ogólnokształcącym i wyniosła 96,46%. Niższa była w technikum – 88,4%. Średni wynik z egzaminu także był najwyższy w liceum ogólnokształcącym i wynosił na egzaminie ustnym 68,71%, a na egzaminie pisemnym – 68,02%. W technikum analogicznie – 53,23% i 53,63%. Zestawienie zdawalności i średniego wyniku prezentują wykresy nr 41 i nr 42.

Wykres 41. Zdawalność egzaminu maturalnego z języka angielskiego w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej

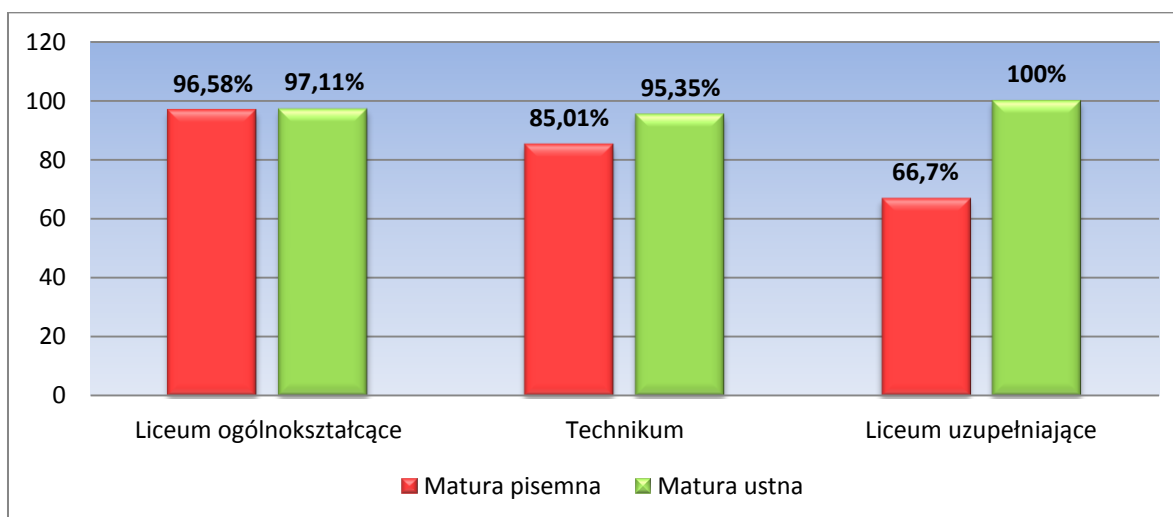
Wykres 42. Średni wynik egzaminu maturalnego z języka angielskiego w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej

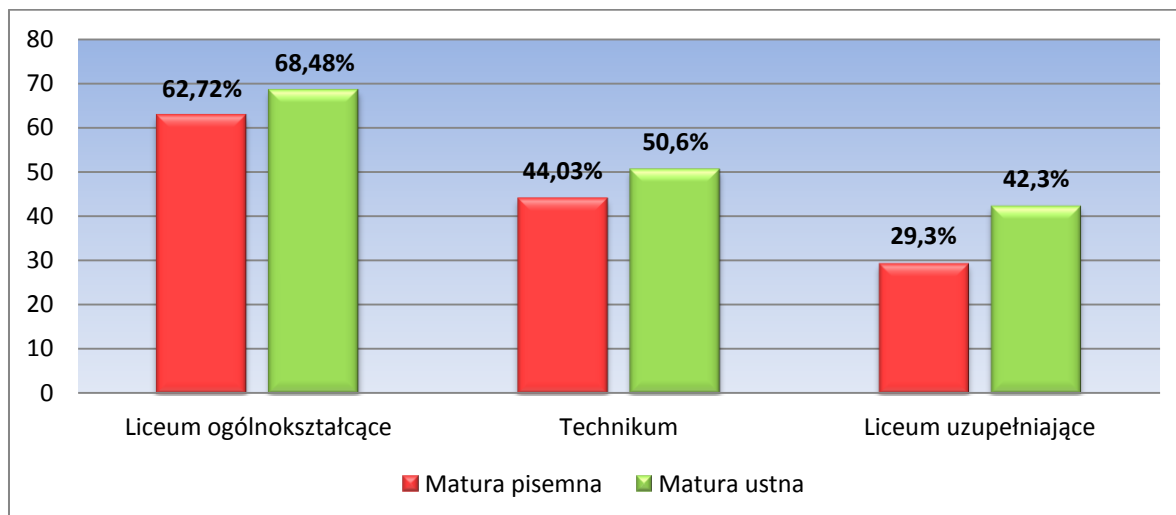
Język niemiecki

Język niemiecki zdawało na maturze tylko 6,62% absolwentów. Zdawalność we wszystkich typach szkół na egzaminie ustnym i pisemnym była wysoka. Średni wynik z egzaminu był najwyższy w liceum ogólnokształcącym i wynosił na egzaminie ustnym 68,48%, a na egzaminie pisemnym – 62,72%. W technikum analogicznie – 50,6% i 44,03%. Zestawienie zdawalności i średniego wyniku prezentują wykresy nr 43 i nr 44.

Wykres 43. Zdawalność egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej

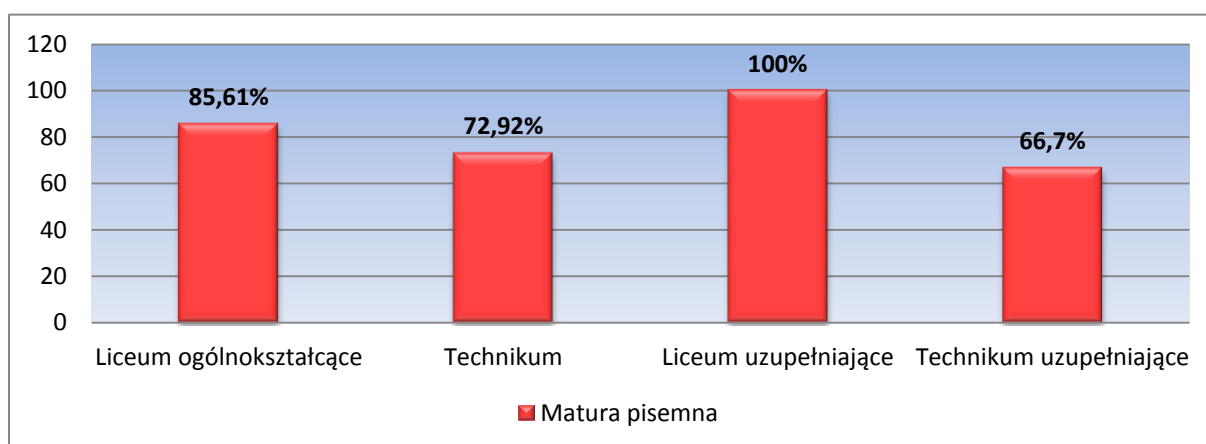
Wykres 44. Średni wynik egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej

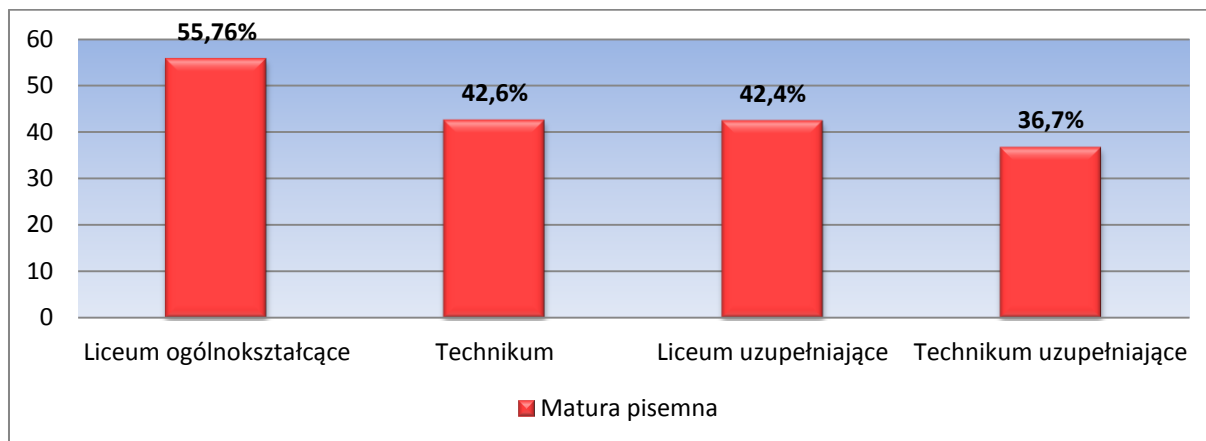
Matematyka

Matematyka jako trzeci przedmiot obowiązkowy na egzaminie maturalnym pojawiła się po raz czwarty. Zdawalność matematyki była najwyższa w liceum ogólnokształcącym i wyniosła 85,61% i była na poziomie zdawalności w województwie. Natomiast w technikum była znacznie mniejsza, bo 72,92%. Średni wynik dla liceum ogólnokształcącego to 55,76%, a dla technikum 42,6%. Zarówno średni wynik w liceach ogólnokształcących jak i w technikum jest dużo niższy od wyników w tych typach szkół w woj. śląskim (liceum ogólnokształcące – 65,32, technikum – 48,28). Ponieważ sytuacja ta powtarza się od 4 lat, więc powinno skłonić to do poszukiwania przyczyn takiego stanu rzeczy. Zestawienie zdawalności i średniego wyniku prezentują wykresy nr 45 i nr 46.

Wykres 45. Zdawalność egzaminu maturalnego z matematyki w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej

Wykres 46. Średni wynik egzaminu maturalnego z matematyki w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej

Wyniki szkół

97,98% uczniów liceów ogólnokształcących, kończących naukę w roku szkolnym 2012/2013, przystąpiło do egzaminu maturalnego. Najniższa liczba przystępujących do matury abiturientów była w szkołach, które jednocześnie miały niską zdawalność: Zespół Szkół im. gen. W. Andersa: Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (16% absolwentów), XI Liceum Ogólnokształcące (84%). Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Porównanie liczby uczniów kończących szkołę i przystępujących do egzaminu maturalnego w częstochowskich liceach ogólnokształcących

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013 i nie przystąpili do egzaminu maturalnego	% przystępujących do egzaminu
1	I LO im. J. Słowackiego	183	182	1	99,45
2	II LO im. R. Traugutta	197	197	0	100,00
3	III LO w Zespole Szkół im. dra W. Biegańskiego	180	180	0	100,00
4	IV LO im. H. Sienkiewicza	285	285	0	100,00
5	V LO im. A. Mickiewicza	174	174	0	100,00
6	VI LO im. J. Dąbrowskiego	157	157	0	100,00
7	VII LO im. M. Kopernika	261	261	0	100,00
8	VIII LO Samorządowe	113	104	9	92,03
9	IX LO w Zespole Szkół im. C. K. Norwida	295	295	0	100,00
10	X LO w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego	124	121	3	97,58
11	XI LO w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	50	42	8	84,00

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013 i nie przystąpili do egzaminu maturalnego	% przystępujących do egzaminu
12	XII LO w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	151	151	0	100,00
13	XIII LO w Zespole Szkół im. W. Reymonta	64	61	3	96,82
14	XIV LO w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego	30	30	0	100,00
15	XVI LO w Zespole Szkół Ekonomicznych	95	92	3	96,84
16	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	25	4	21	16,00
Razem		2 384	2 336	48	97,98

88,2% ubiegłorocznych abiturientów częstochowskich techników przystąpiło do matury. W Technikum uzupełniającym dla dorosłych nr 1 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa 23,07% uczniów zdawało maturę. Tylko 60% uczniów Technikum nr 9 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego przystąpiło do matury. Szkoła ta miała dodatkowo tylko 50% zdawalność tego egzaminu, ale i tak zdawalność ta była wyższa o 10% od ubiegłorocznej. Pomimo przekraczającej 69,% zdawalności egzaminu maturalnego tylko 69,% uczniów Technikum nr 8 w Zespole Szkół im. M. Skłodowskiej-Curie przystąpiło do egzaminu maturalnego. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Porównanie liczby uczniów kończących szkołę i przystępujących do egzaminu maturalnego w częstochowskich technikach

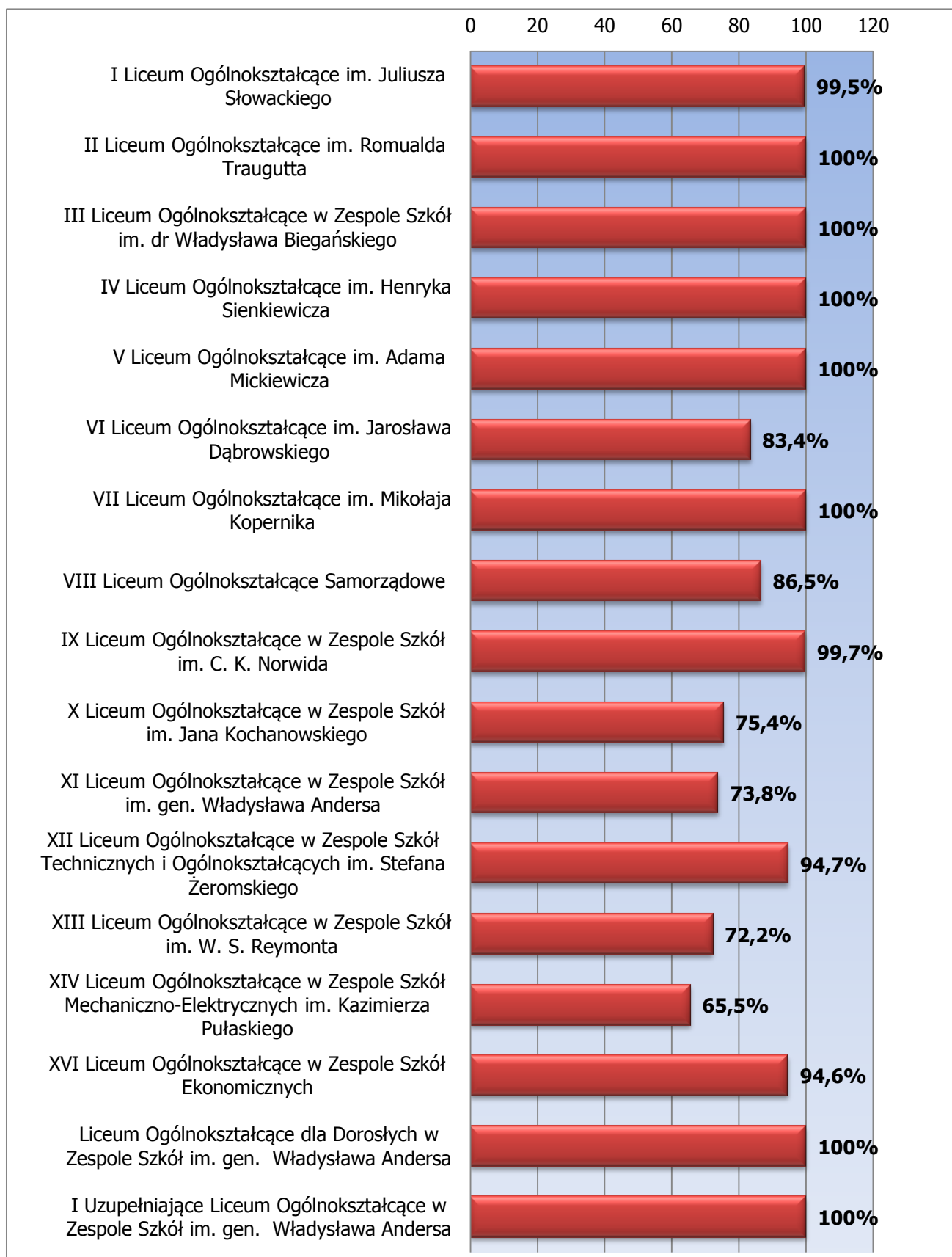
Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013 i nie przystąpili do egzaminu maturalnego	% przystępujących do egzaminu
1	Technikum nr 2 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego	38	37	1	97,36
2	Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych	133	133	0	100,00
3	Technikum nr 4 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	30	23	7	76,66

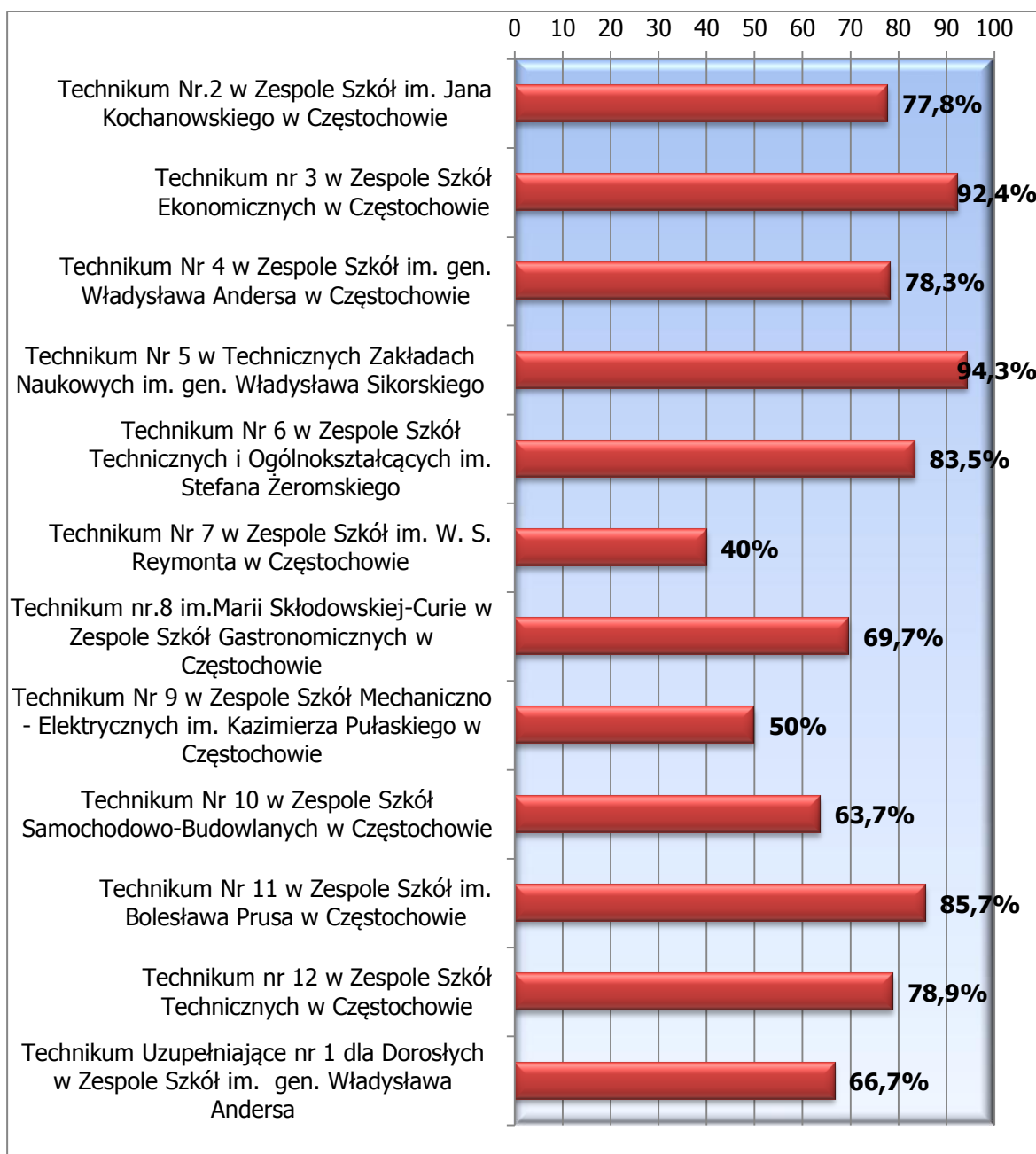
Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013 i nie przystąpili do egzaminu maturalnego	% przystępujących do egzaminu
4	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego	308	307	1	99,67
5	Technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	105	92	13	87,61
6	Technikum nr 7 w Zespole Szkół im. W. Reymonta	13	12	1	92,30
7	Technikum nr 8 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej-Curie	142	99	43	69,71
8	Technikum nr 9 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego	40	24	16	60,00
9	Technikum nr 10 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	122	103	19	84,42
10	Technikum nr 11 w Zespole Szkół im. B. Prusa	46	36	10	78,26
11	Technikum nr 12 w Zespole Szkół Technicznych	78	73	5	93,58
12	Technikum Uzupełniające nr 1 dla Dorosłych w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	13	3	10	23,07
Razem		1 068	942	126	88,20

Wykresy nr 47 - 60 przedstawiają wyniki z egzaminu maturalnego wszystkich szkół Miasta Częstochowy z porównaniem w obrębie typu. Uwzględniono zdawalność całego egzaminu maturalnego oraz średnią zdawalność i średni wynik z przedmiotów obowiązkowych.

Wykres 47. Zdawalność egzaminu maturalnego w częstochowskich liceach ogólnokształcących z uwzględnieniem sesji poprawkowej

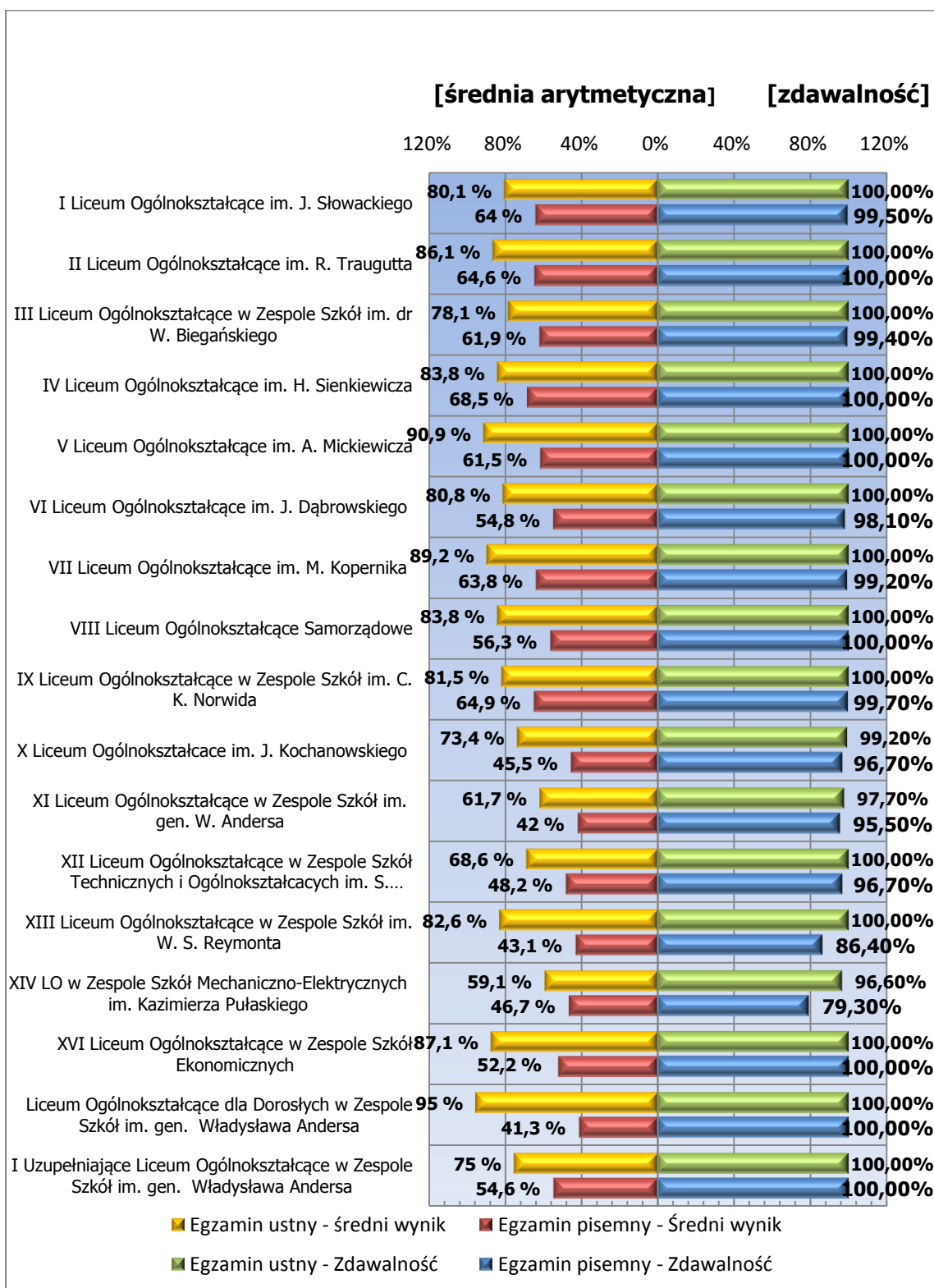
Wykres 48. Zdawalność egzaminu maturalnego w częstochowskich technikumach z uwzględnieniem sesji poprawkowej

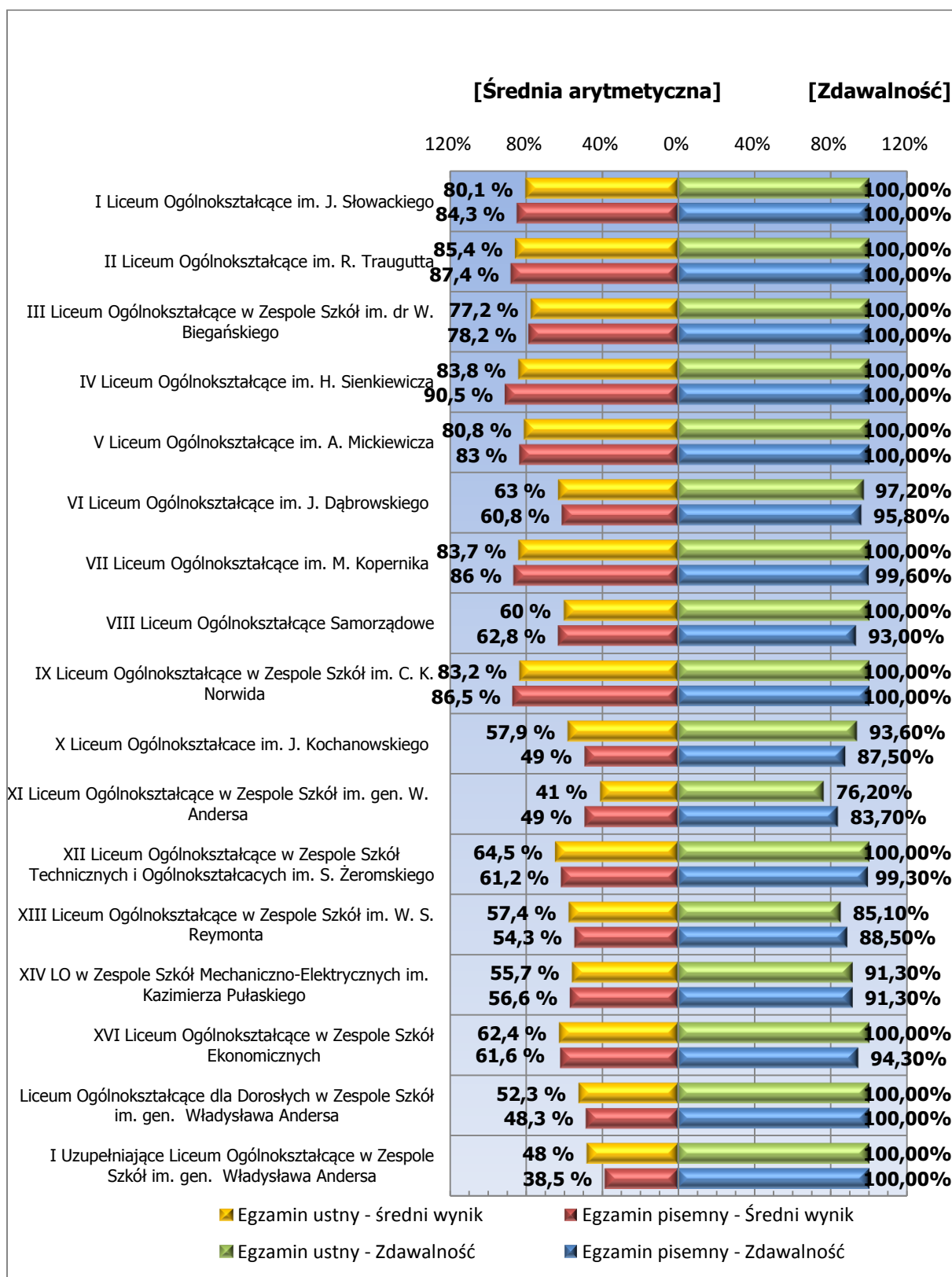
Analiza wykresów ze średnią zdawalnością i średnimi wynikami z przedmiotów obowiązkowych w poszczególnych szkołach pozwala dostrzec polaryzację wyników szkół zarówno w liceach, jak i technikumach. Z jednej strony mamy szkoły z bardzo dobrymi i dobrymi wynikami, a z drugiej szkoły o szczególnie niskich wynikach. Tego typu polaryzacja wyników nie jest czymś nowym w tym roku szkolnym, lecz utrzymuje się od kilku lat. Niski średni wynik z przedmiotów obowiązkowych, a zwłaszcza z matematyki miała większość liceów ogólnokształcących w zespołach szkół, z wyjątkiem XII Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego i XVI Liceum Ogólnokształcącego w Zespole

Szkół Ekonomicznych. Natomiast wśród techników najwyższe wyniki osiągnęły: Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych i Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego. Wyniki pozostałych techników wykazywały zróżnicowanie w zależności od przedmiotu.

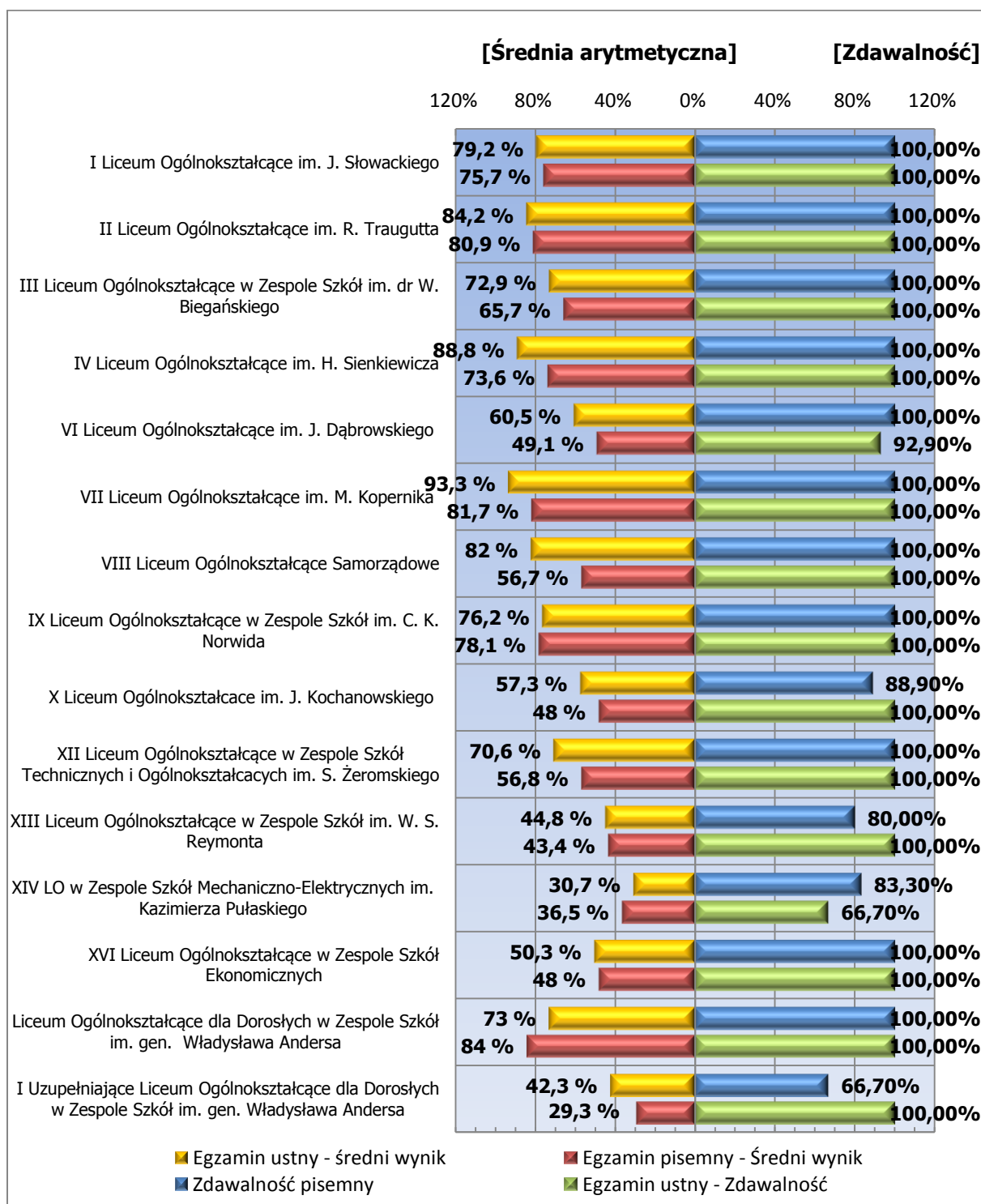
Wykres 49. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego w częstochowskich liceach w sesji majowej

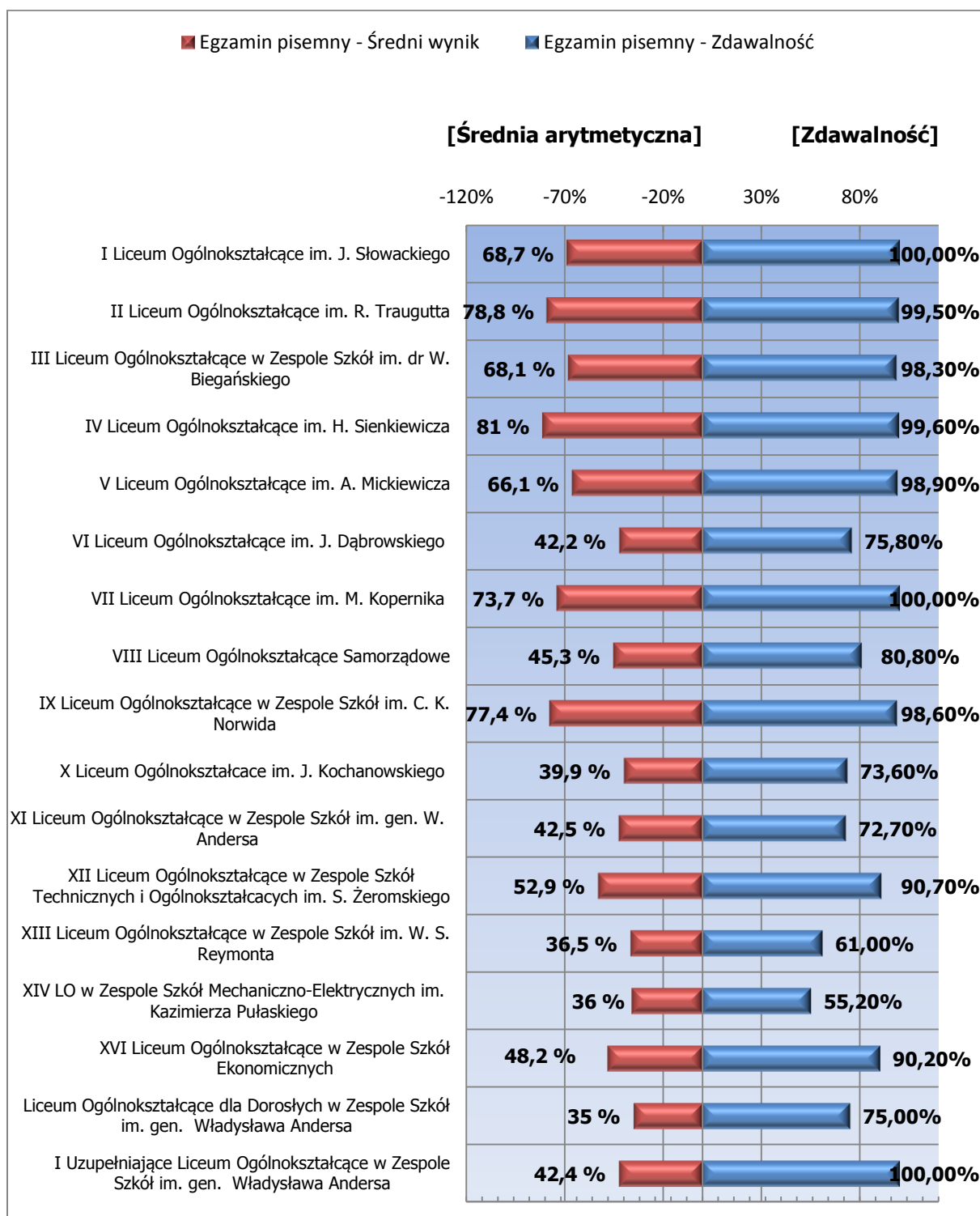
Wykres 50. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka angielskiego w częstochowskich liceach w sesji majowej

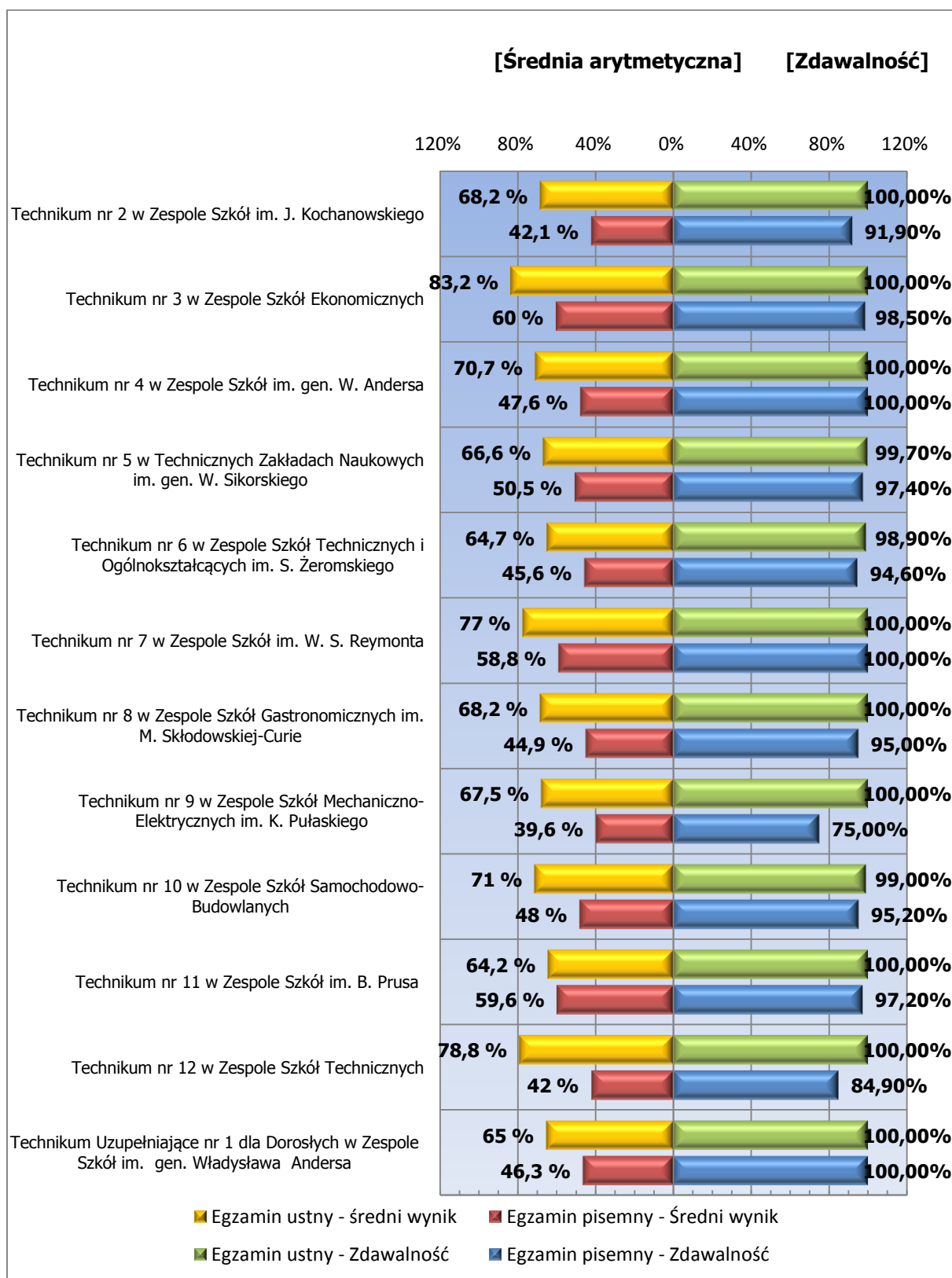
Wykres 51. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w częstochowskich liceach w sesji majowej

Wykres 52. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z matematyki w częstochowskich liceach w sesji majowej

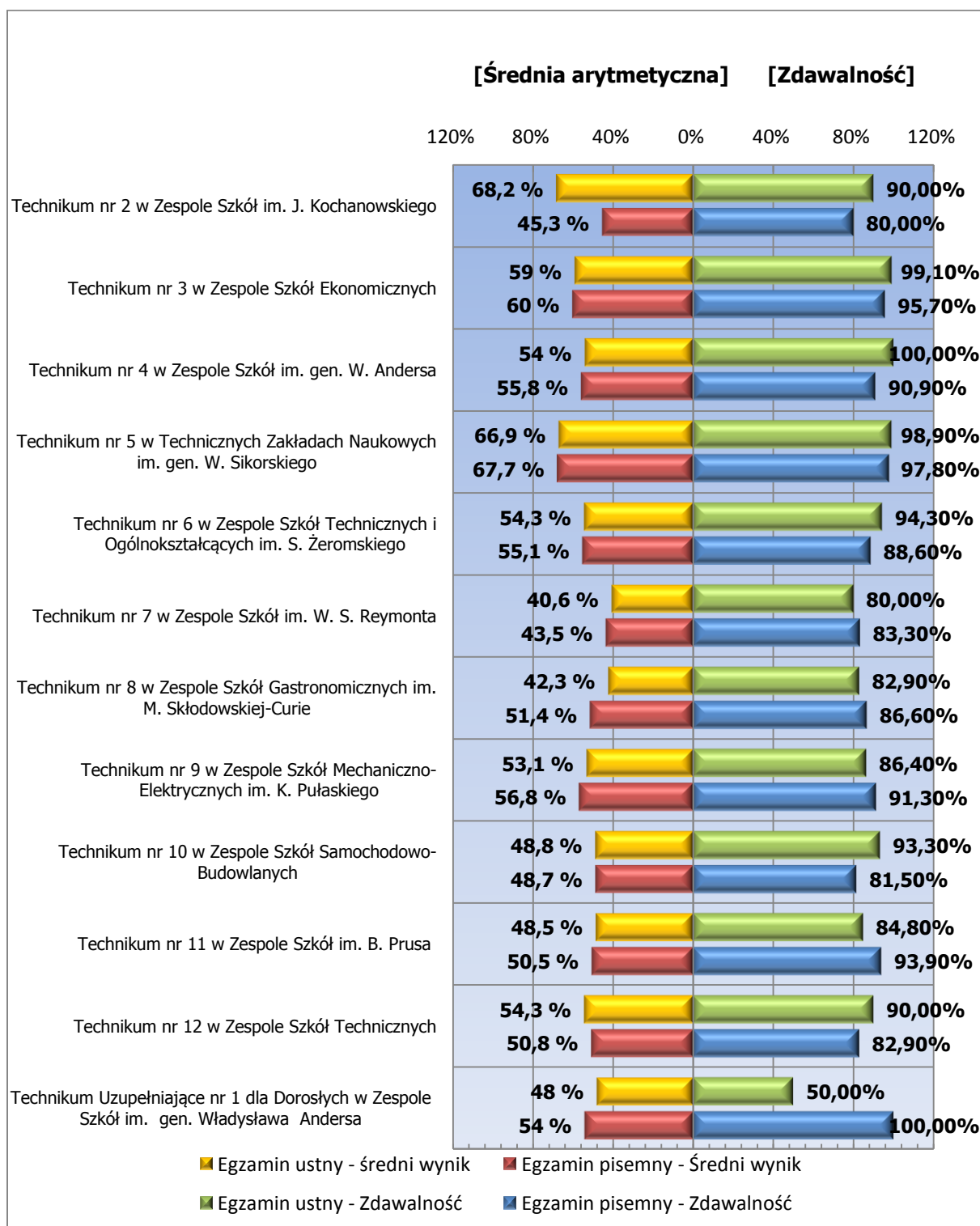

Wykres 53. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego w częstochowskich technikumach w sesji majowej

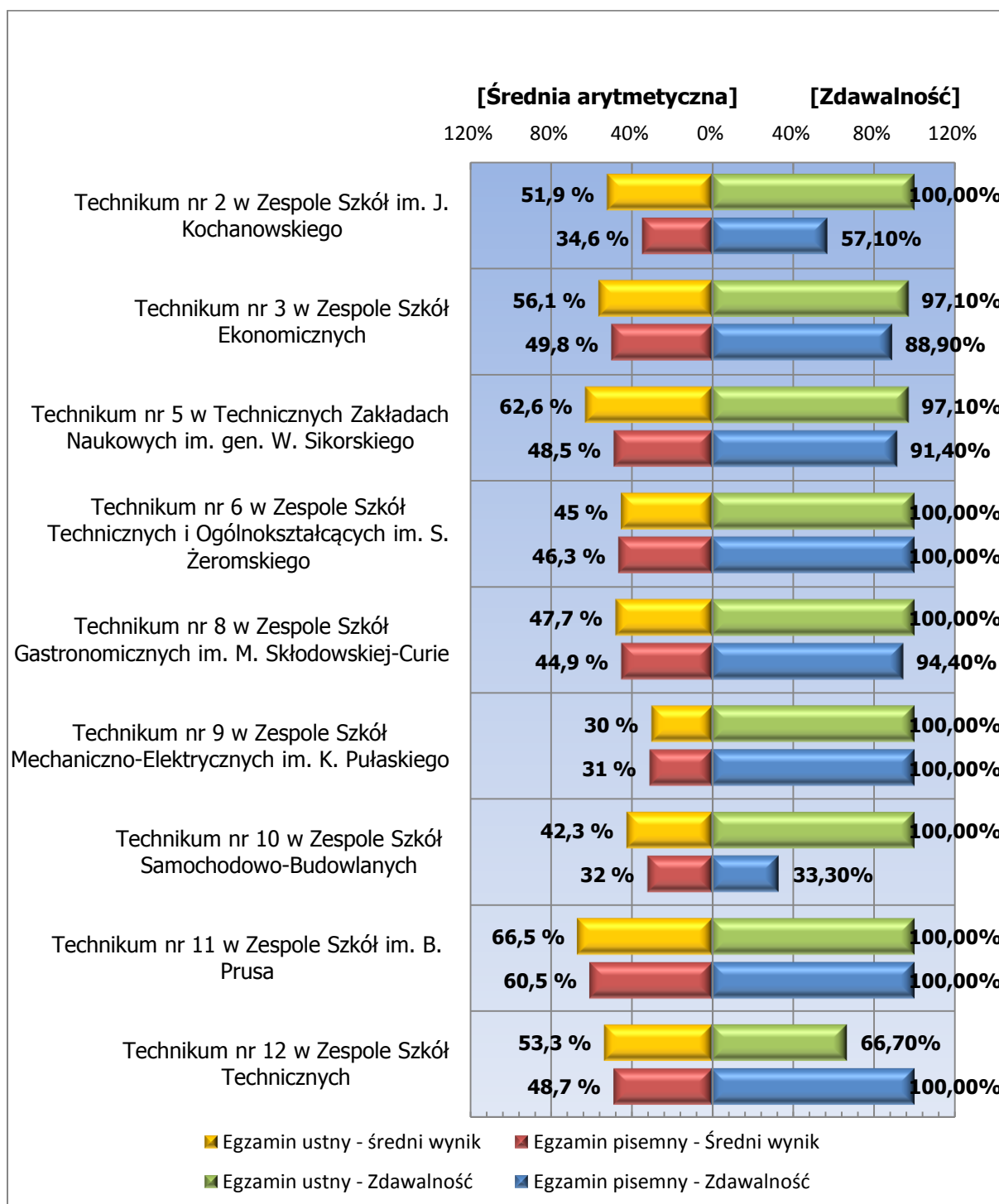

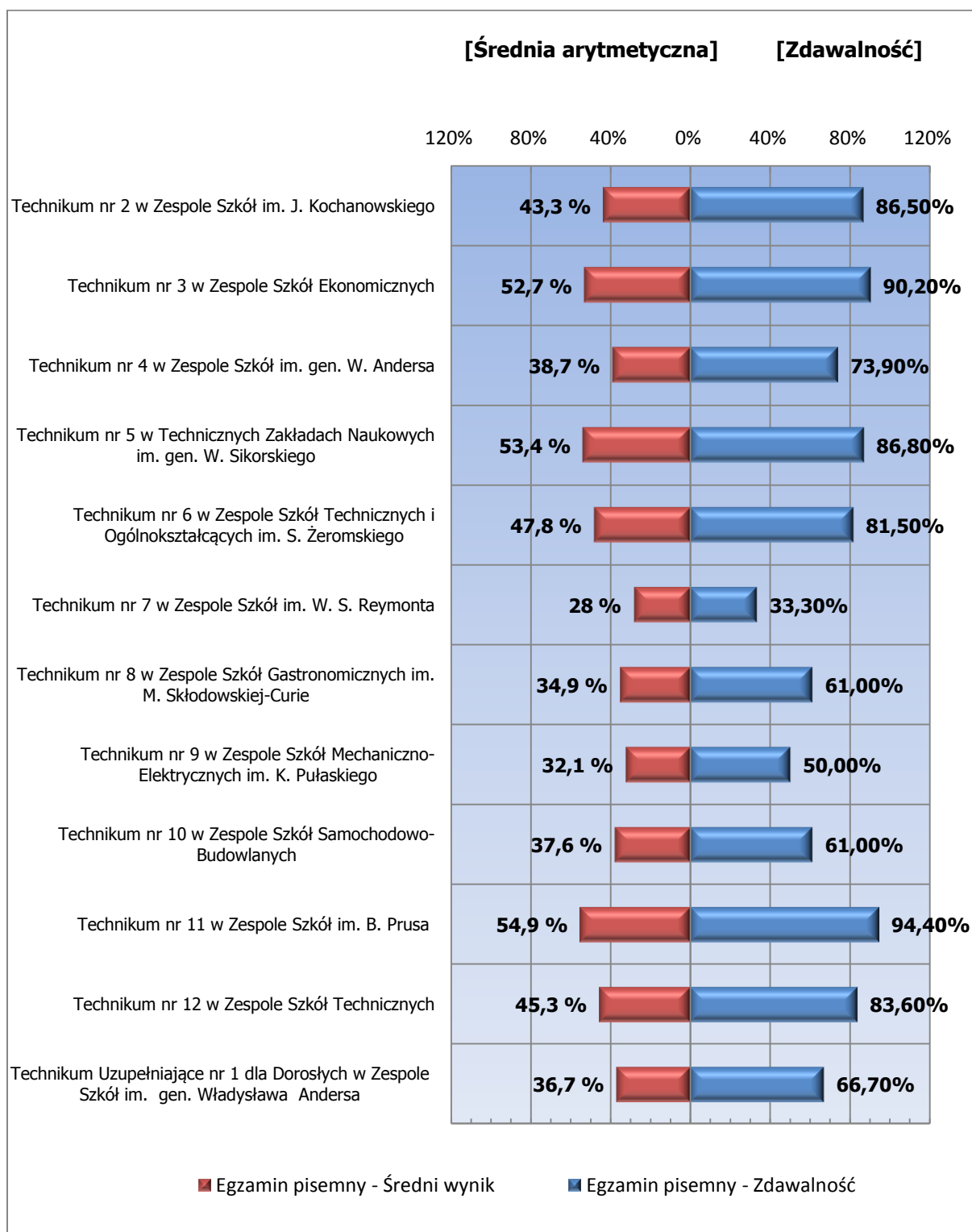
Wykres 54. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka angielskiego w częstochowskich technikumach w sesji majowej

Wykres 55. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w częstochowskich technikach w sesji majowej

Wykres 56. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z matematyki w częstochowskich technikumach w sesji majowej

1.4 Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu, określonych w standardach wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Składa się on z dwóch etapów: pisemnego (dwuczęściowego) i praktycznego. Abiturient zdał egzamin zawodowy, jeżeli uzyskał:

- z etapu pisemnego: z części pierwszej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania i z części drugiej – co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania;
- z etapu praktycznego - co najmniej 75% możliwych do uzyskania punktów.

Etap pisemny jest przeprowadzany w formie testu, podczas którego zdający rozwiązuje:

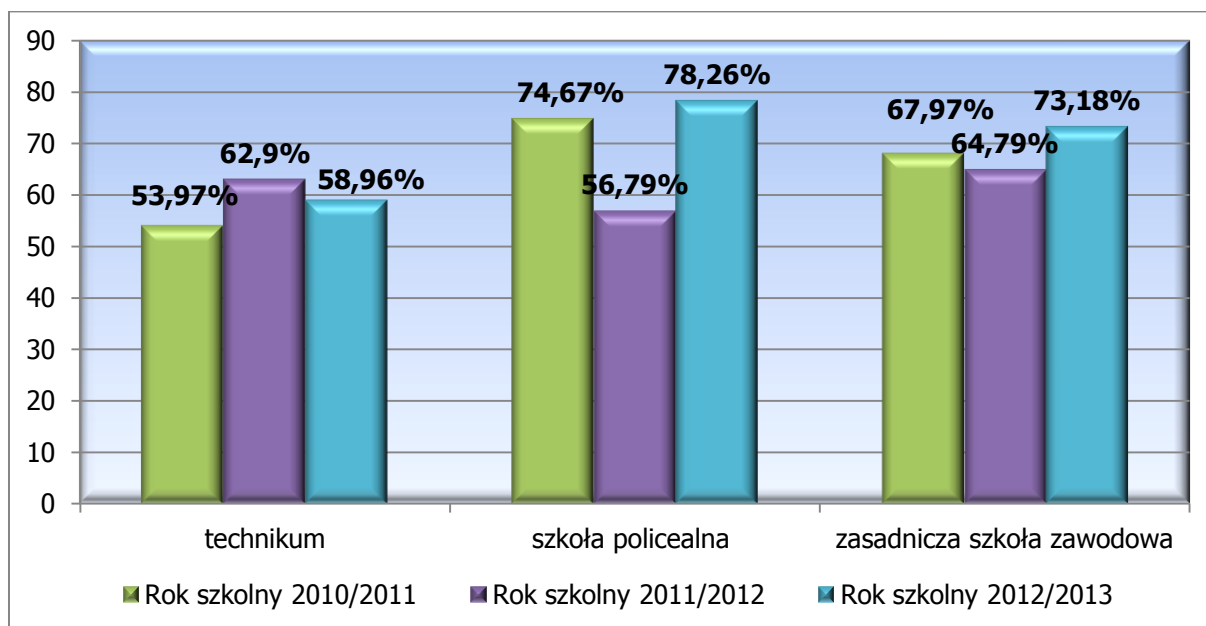
- w części pierwszej - zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności właściwe dla kwalifikacji w danym zawodzie,
- w części drugiej - zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności związane z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą.

Etap praktyczny polega na wykonaniu zadania egzaminacyjnego, sprawdzającego praktyczne umiejętności z zakresu kwalifikacji w danym zawodzie.

W roku szkolnym 2012/2013 do egzaminu zawodowego w Częstochowie przystąpiło ogółem 1244 absolwentów z 12 publicznych techników, w tym techników uzupełniającego i 2 szkół policealnych oraz 259 abiturientów z 10 samorządowych zasadniczych szkół zawodowych.

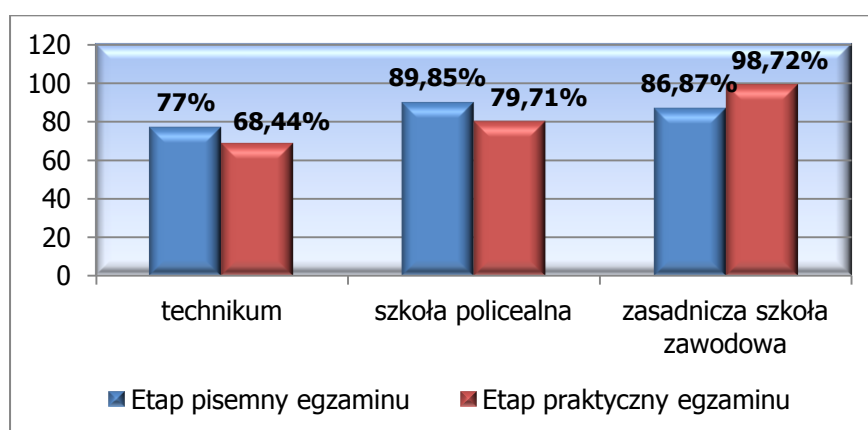
Najwyższą zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, w roku szkolnym 2012/2013 miały szkoły policealne - 78,26%. Nieznacznie niższa zdawalność była w częstochowskich zasadniczych szkołach zawodowych – 73,18%. Wynik ten był także najwyższym wynikiem w ciągu ostatnich trzech lat szkolnych w tym typie szkoły i był aż o 8,39% wyższy od zdawalności w roku szkolnym 2011/2012 oraz o 5,21% wyższy w porównaniu z rokiem 2010/2011. Najniższa zdawalność egzaminu była w technikach – 58,96%. Była ona o 3,94% niższa od zeszłorocznej zdawalności w tym typie szkoły, ale o 4,99% wyższa od zdawalności w roku szkolnym 2010/2011. Powyższe dane obrazuje wykres nr 57.

Wykres 57. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich szkołach prowadzonych przez Miasto z uwzględnieniem typu szkoły

W roku szkolnym 2012/2013 egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe przeprowadzony został w 32 zawodach – dla absolwentów techników i szkół policealnych oraz w 15 zawodach – dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. Abiturienti techników i szkół policealnych, którzy przystąpili do egzaminu, znacznie lepiej poradzi sobie z etapem pisemnym egzaminu niż z praktycznym. Pierwszą część etapu pisemnego egzaminu zdało 77,00% absolwentów techników oraz 89,85% abiturientów szkół policealnych. Etap praktyczny zaś 68,44% absolwentów techników i 79,71% abiturientów szkół policealnych. Przeciwną tendencję zaobserwować można w zasadniczych szkołach zawodowych, gdzie 86,87% absolwentów zdało pierwszą część etapu pisemnego egzaminu, a 98,72% etap praktyczny. Powyższe dane obrazuje wykres nr 58.

Wykres 58. Zdawalność poszczególnych etapów egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w Częstochowie z uwzględnieniem typu szkoły

Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w technikach

W roku szkolnym 2012/2013 do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w 24 zawodach przystąpiło 709 absolwentów 12 częstochowskich techników. Najwięcej abiturientów przystąpiło do egzaminu w następujących zawodach: technik informatyk (133 osoby), technik ekonomista (99), technik budownictwa (97) i technik pojazdów samochodowych (74).

93,64% uczniów kończących naukę w roku szkolnym 2012/2013 przystąpiło do egzaminu zawodowego. Było to o 9,04% abiturientów więcej niż w poprzednim roku szkolnym - 84,60%. Analiza danych zawartych w poniższej tabeli pozwala stwierdzić, iż w niektórych technikach istnieją pojedyncze zawody, w których uczniowie niechętnie podchodzą do egzaminu, pomimo dużej jego ogólnej zdawalności w tej szkole np.: technik hotelarstwa w Technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego - 33,33% absolwentów nie przystąpiło do egzaminu i technik ekonomista w Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych – 13,15%.

Tabela 31. Liczba absolwentów częstochowskich techników w roku szkolnym 2012/2013 w stosunku do liczby uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe

Lp.	Nazwa szkoły	Kierunek kształcenia	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013 i nie przystąpili do egzaminu maturalnego	% przystępujących do egzaminu
1	Technikum nr 2 w Zespole Szkół im. Jana Kochanowskiego	Technik handlowiec	21	21	0	100,00
		Technik logistyk	17	17	0	100,00
2	Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych	Technik ekonomista	86	76	10	88,37
		Technik handlowiec	17	17	0	100,00
		Technik obsługi turystycznej	30	30	0	100,00
3	Technikum nr 4 w Zespole Szkół im. gen. Władysława Andersa	Technik architektury krajobrazu	13	10	3	76,92
		Technik procesów graficznych	17	17	0	100,00
4	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. Władysława Sikorskiego	Technik budownictwa	44	44	0	100,00

Lp.	Nazwa szkoły	Kierunek kształcenia	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013 i nie przystąpili do egzaminu maturalnego	% przystępujących do egzaminu
4	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. Władysława Sikorskiego	Technik elektroniki	59	56	3	94,91
		Technik mechaniki	28	27	1	96,42
		Technik ochrony środowiska	23	23	0	100,00
		Technik informatyki	80	76	4	95,00
		Technik teleinformatyki	49	47	2	95,91
		Technik awioniki	13	12	1	92,30
		Technik mechaniki lotniczej	12	12	0	100,00
5	Technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego	Technik budownictwa	22	20	2	90,90
		Technik hotelarstwa	32	24	8	75,00
		Technik organizacji usług gastronomicznych	26	26	0	100,00
		Technik usług fryzjerskich	25	23	2	92,00
6	Technikum nr 7 w Zespole Szkół im. Władysława Stanisława Reymonta	Technik technologii odzieży	13	12	1	92,30
7	Technikum nr 8 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. Marii Skłodowskiej-Curie	Technik technologii żywności	15	15	0	100,00
		Technik żywienia i gospodarstwa domowego	16	14	2	87,50
		Technik organizacji usług gastronomicznych	25	25	0	100,00
		Technik hotelarstwa	21	21	0	100,00
		Kelner	21	20	1	95,23
		Kucharz	44	44	0	100,00
8	Technikum nr 9 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. Kazimierza Pułaskiego	Technik informatyki	20	18	2	90,00
		Technik elektryk	9	7	2	77,77
		Technik mechaniki	11	8	3	72,72

Lp.	Nazwa szkoły	Kierunek kształcenia	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013 i nie przystąpili do egzaminu maturalnego	% przystępujących do egzaminu
9	Technikum nr 10 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	Technik budownictwa	27	22	5	81,48
		Technik mechanik	19	19	0	100,00
		Technik pojazdów samochodowych	76	71	5	93,42
10	Technikum nr 11 w Zespole Szkół im. Bolesława Prusa	Technik informatyk	17	17	0	100,00
		Technik geodeta	11	10	1	90,90
		Technik elektronik	3	2	1	66,66
		Technik mechanik	8	5	3	62,50
		Technik mechatronik	7	7	0	100,00
11	Technikum nr 12 w Zespole Szkół Technicznych	Technik budownictwa	10	9	1	90,00
		Technik drogownictwa	11	9	2	81,81
		Technik informatyk	18	18	0	100
		Technik architektury krajobrazu	39	37	2	94,87
Razem			1 055	988	67	93,64

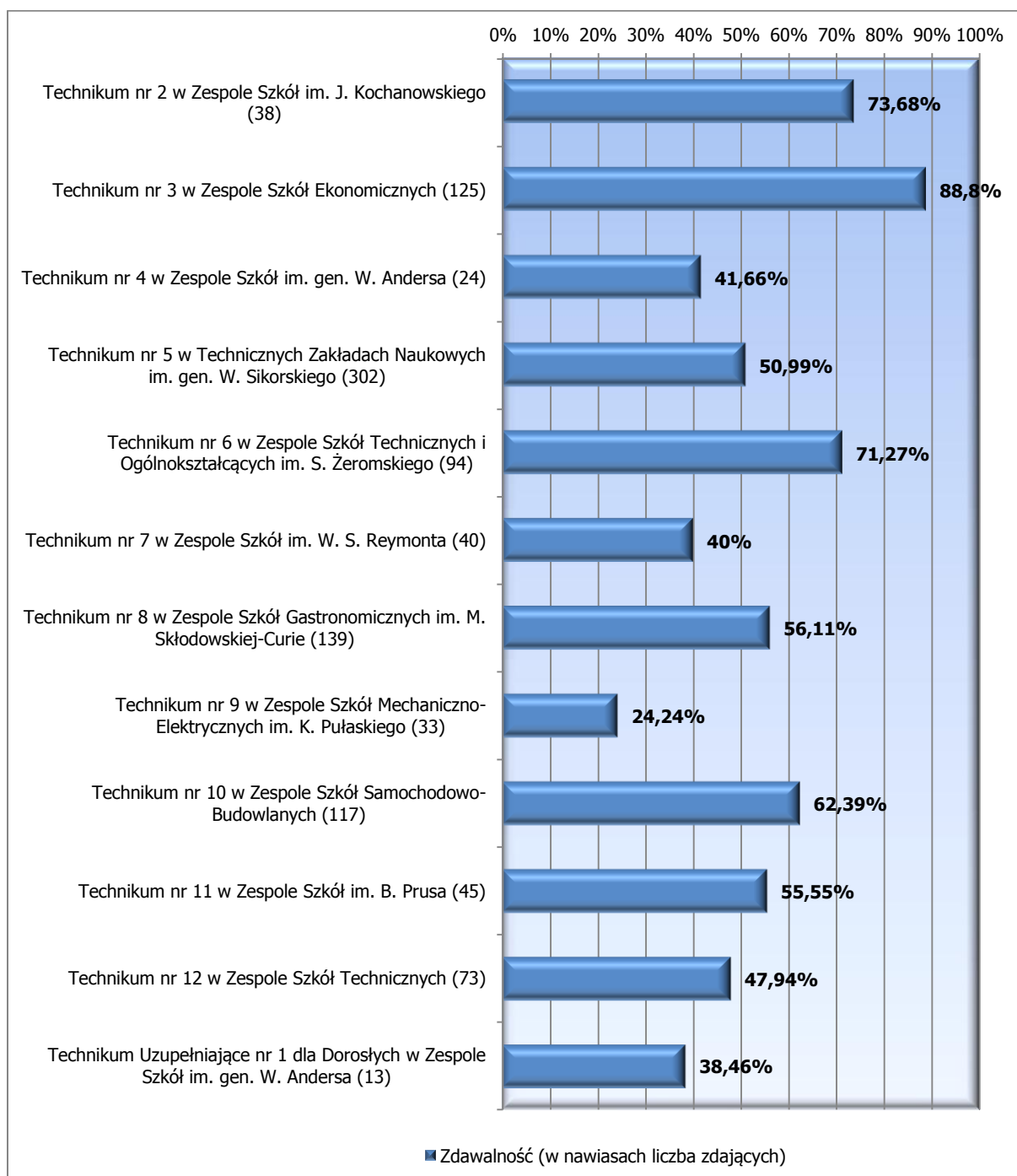
Opracowano na podstawie danych zebranych bezpośrednio ze szkół

Najwyższą zdawalność egzaminu miały: Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych (88,80%), Technikum nr 2 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego (73,68%) i Technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego (71,24%).

Najniższą zdawalność, podobnie jak w poprzednich latach szkolnych była w: Technikum nr 9 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego (24,24%) kształcącego w zawodach: technik elektryk, technik mechanik i technik informatyk. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 59 i tabela nr 32.

Wykres 59. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich technikumach

Tabela 32. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich technikach zawodami

Lp.	Zawód	Nazwa szkoły	Etap pisemny			Etap praktyczny		Ubiegało się o dyplom	Uzyskało dyplom	
			Przystąpiło	Część I - zdało	Część II - zdało	Przystąpiło	Zdało		Liczba	%
1	technik mechanik	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego	27	22	25	27	15	27	14	51,85
		Technikum nr 9 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego	5	3	5	5	2	5	2	40,00
		Technikum nr 10 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	19	14	19	19	16	20	13	65,00
		Technikum nr 11 w Zespole Szkół im. B. Prusa	5	4	5	5	2	5	2	40,00
		Technikum Uzupełniające nr 1 dla Dorosłych w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	4	3	4	4	4	4	3	75,00
2	technik budownictwa	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego	45	38	44	43	25	45	25	55,56
		Technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	20	16	20	20	11	20	11	55,00
		Technikum nr 10 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	23	16	23	22	17	23	14	60,87
		Technikum nr 12 w Zespole Szkół Technicznych	9	8	9	9	5	9	5	55,56
3	technik informatyk	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego	76	59	74	76	70	76	59	77,63
		Technikum nr 9 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego	19	9	18	19	7	19	5	26,32
		Technikum nr 11 w Zespole Szkół im. B. Prusa	18	9	18	18	18	18	9	50,00
		Technikum nr 12 w Zespole Szkół Technicznych	20	16	20	20	16	20	13	65,00
4	technik elektryk	Technikum nr 9 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego	9	2	9	7	1	9	1	11,11
		Technikum nr 11 w Zespole Szkół im. B. Prusa	2	0	2	2	1	2	0	0,00
		Technikum Uzupełniające nr 1 dla Dorosłych w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	5	3	5	4	3	5	2	40,00

Lp.	Zawód	Nazwa szkoły	Etap pisemny			Etap praktyczny		Ubiegło się o dyplom	Uzyskało dyplom	
			Przystąpiło	Część I - zdało	Część II - zdało	Przystąpiło	Zdało		Liczba	%
5	technik architektury krajobrazu	Technikum nr 4 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	9	5	9	9	5	9	4	44,44
		Technikum nr 12 w Zespole Szkół Technicznych	35	18	35	34	10	35	9	25,71
6	technik elektronik	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego	60	47	59	59	26	60	23	38,33
		Technikum nr 11 w Zespole Szkół im. B. Prusa	3	2	3	2	2	3	2	66,67
7	technik ekonomista	Technikum nr 2 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego	21	19	21	21	18	21	17	80,95
		Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych	78	77	78	78	74	78	74	94,87
8	technik hotelarstwa	Technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	24	24	23	24	20	24	19	79,17
		Technikum nr 8 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej-Curie	21	21	21	21	9	21	9	42,86
9	technik organizacji usług gastronomicznych	Technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	26	16	24	26	19	26	14	53,85
		Technikum nr 8 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej-Curie	25	20	25	25	22	25	18	72,00
10	technik logistyki	Technikum nr 2 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego	17	17	17	17	11	17	11	64,71
11	technik handlowiec	Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych	17	17	17	17	16	17	16	94,12
12	technik obsługi turystycznej	Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych	30	28	30	30	22	30	21	70,00
13	technik cyfrowych procesów graficznych	Technikum nr 4 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	15	10	15	14	7	15	6	40,00
14	technik ochrony środowiska	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego	23	16	23	22	15	23	12	52,17
15	technik teleinformatyk	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego	47	21	47	43	23	47	17	36,17
16	technik mechanik lotniczy	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego	12	12	12	12	2	12	2	16,67
17	technik awionik	Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego	12	6	12	12	2	12	2	16,67
18	technik usług fryzjerskich	Technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	24	23	24	24	24	24	23	95,83

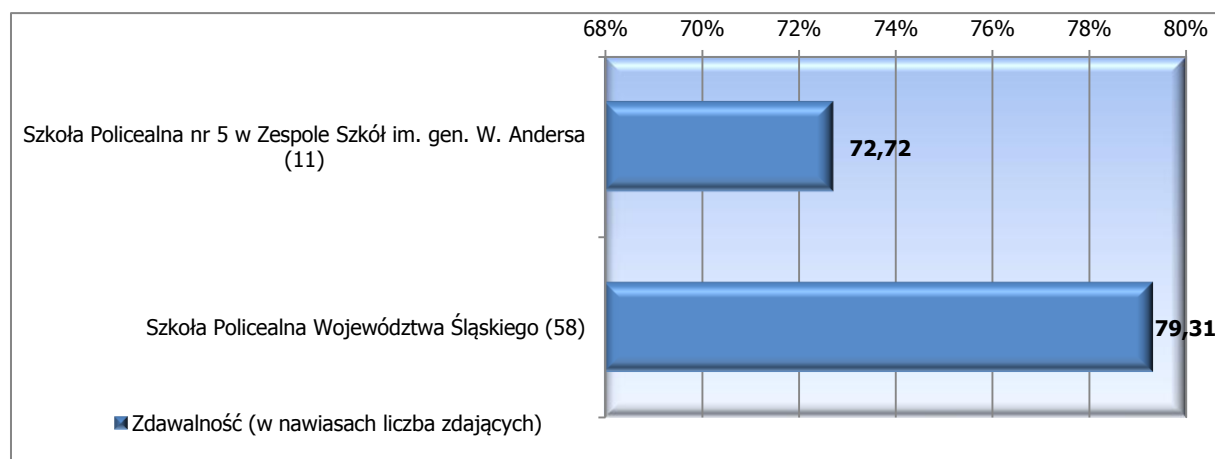
Lp.	Zawód	Nazwa szkoły	Etap pisemny			Etap praktyczny		Ubiegło się o dyplom	Uzyskało dyplom	
			Przystąpiło	Część I - zdało	Część II - zdało	Przystąpiło	Zdało		Liczba	%
19	technik technologii odzieży	Technikum nr 7 w Zespole Szkół im. W. S. Reymonta	15	6	13	14	9	15	6	40,00
20	technik technologii żywności	Technikum nr 8 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej-Curie	15	11 Zdało	15	15	5	15	4	26,67
21	technik żywienia i gospodarstwa domowego	Technikum nr 8 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej-Curie	14	11	14	14	6	14	6	42,86
22	kelner	Technikum nr 8 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej-Curie	20	20	20	20	16	20	16	80,00
23	kucharz	Technikum nr 8 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej-Curie	44	40	44	44	26	44	25	56,82
24	technik pojazdów samochodowych	Technikum nr 10 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	74	62	73	73	53	74	46	62,16
25	technik geodeta	Technikum nr 11 w Zespole Szkół im. B. Prusa	11	10	11	11	9	11	8	72,73
26	technik mechatronik	Technikum nr 11 w Zespole Szkół im. B. Prusa	7	5	7	7	4	7	4	57,14
27	technik drogownictwa	Technikum nr 12 w Zespole Szkół Technicznych	9	9	9	8	8	9	8	88,89
28	technik technologii drewna	Technikum Uzupełniające nr 1 dla Dorosłych w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	4	2	3	4	0	4	0	0,00
Razem			709	546	701	694	475	709	418	58,96

Opracowano na podstawie danych OKE.

Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w szkołach policealnych

W roku szkolnym 2012/2013 do egzaminu zawodowego przystąpiło 69 absolwentów z 2 częstochowskich publicznych szkół policealnych. Egzamin przeprowadzono w 5 zawodach. Szczegółowe dane na temat zdawalności egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w poszczególnych szkołach policealnych zostały przedstawione poniżej na wykresie nr 60 i w tabeli nr 33. Zdecydowanie najwięcej osób zgłoszonych do egzaminu zawodowego to absolwenci Szkoły Policealnej Województwa Śląskiego w Zespole Szkół im. dr. W. Biegańskiego (58 osób). Abiturienti tej szkoły najlepiej radzą sobie również na egzaminie. Średnia zdawalność egzaminu w zawodach, w których kształci szkoła, przedstawia się bowiem następująco: ratownik medyczny - 58,33%, technik farmaceutyczny - 94,74%, technik masażysta – 93,33%.

Wykres 60. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich szkołach policealnych

Tabela 33. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich szkołach policealnych zawodami

Lp.	Zawód	Nazwa szkoły	Etap pisemny			Etap praktyczny		Ubiegło się o dyplom	Uzyskało dyplom	
			Przystąpiło	Część I - zdało	Część II - zdało	Przystąpiło	Zdało		Liczba	%
1	florysta	Szkoła Policealna nr 5 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	5	5	5	5	5	5	5	100,00
2	technik obsługi turystycznej		6	6	6	6	3	6	3	50,00
3	ratownik medyczny	Szkoła Policealna Województwa Śląskiego w Zespole Szkół im. dra W. Biegańskiego	24	17	24	24	15	24	14	58,33
4	technik farmaceutyczny		19	19	19	19	18	19	18	94,74
5	technik masażysta		15	15	15	15	14	15	14	93,33
RAZEM			69	62	69	69	55	69	54	78,26

Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zasadniczych szkołach zawodowych

W 10 częstochowskich zasadniczych szkół zawodowych w roku szkolnym 2012/2013 259 absolwentów przystąpiło do egzaminu, który przeprowadzony został w 15 zawodach. Najwięcej osób przystąpiło do egzaminu w następujących zawodach: technolog robót wykończeniowych w budownictwie (58 osób), kucharz małej gastronomii (49 osób) i mechanik pojazdów samochodowych (49 osób).

Aż 97,91% uczniów zasadniczych szkół zawodowych, kończących naukę w roku szkolnym 2012/2013, przystąpiło do egzaminu zawodowego organizowanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną lub egzaminu na czeladnika w Częstochowskiej Izbie Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości. Było to aż o 35,02% absolwentów więcej w stosunku do poprzedniego roku szkolnego - 62,89%).

Tabela 34. Liczba absolwentów częstochowskich zasadniczych szkół zawodowych w roku szkolnym 2012/2013 w stosunku do liczby uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe

Lp.	Nazwa szkoły	Kierunek kształcenia	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013 i nie przystąpili do egzaminu maturalnego	% przystępujących do egzaminu
1	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 w Zespole Szkół im. Jana Kochanowskiego	sprzedawca	17	17	0	100,00
2	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	15	15	0	100
3	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	fryzjer	46	Młodzież zdawała egzamin w Częstochowskiej Izbie Rzemieśniczej i Przedsiębiorczości	0	100,00
4	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 5 w Zespole Szkół im. Władysława Stanisława Reymonta	fryzjer	33	33	0	100,00
		krawiec	2	2	0	100,00
		stolarz	8	8	0	100,00
5	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 6 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. Marii Skłodowskiej-Curie	kucharz małej gastronomii	45	44	1	97,77
6	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 7 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. Kazimierza Pułaskiego	mechanik pojazdów samochodowych	25	24	1	96,00
		elektromechanik pojazdów samochodowych	7	5	2	71,42
7	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 8 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	blacharz samochodowy	11	2 (pozostałe osoby zdawały egzamin w Częstochowskiej Izbie Rzemieśniczej i Przedsiębiorczości)	0	100,00
		mechanik pojazdów samochodowych	68	39(pozostałe osoby zdawały egzamin w Częstochowskiej Izbie Rzemieśniczej i Przedsiębiorczości)	0	100,00

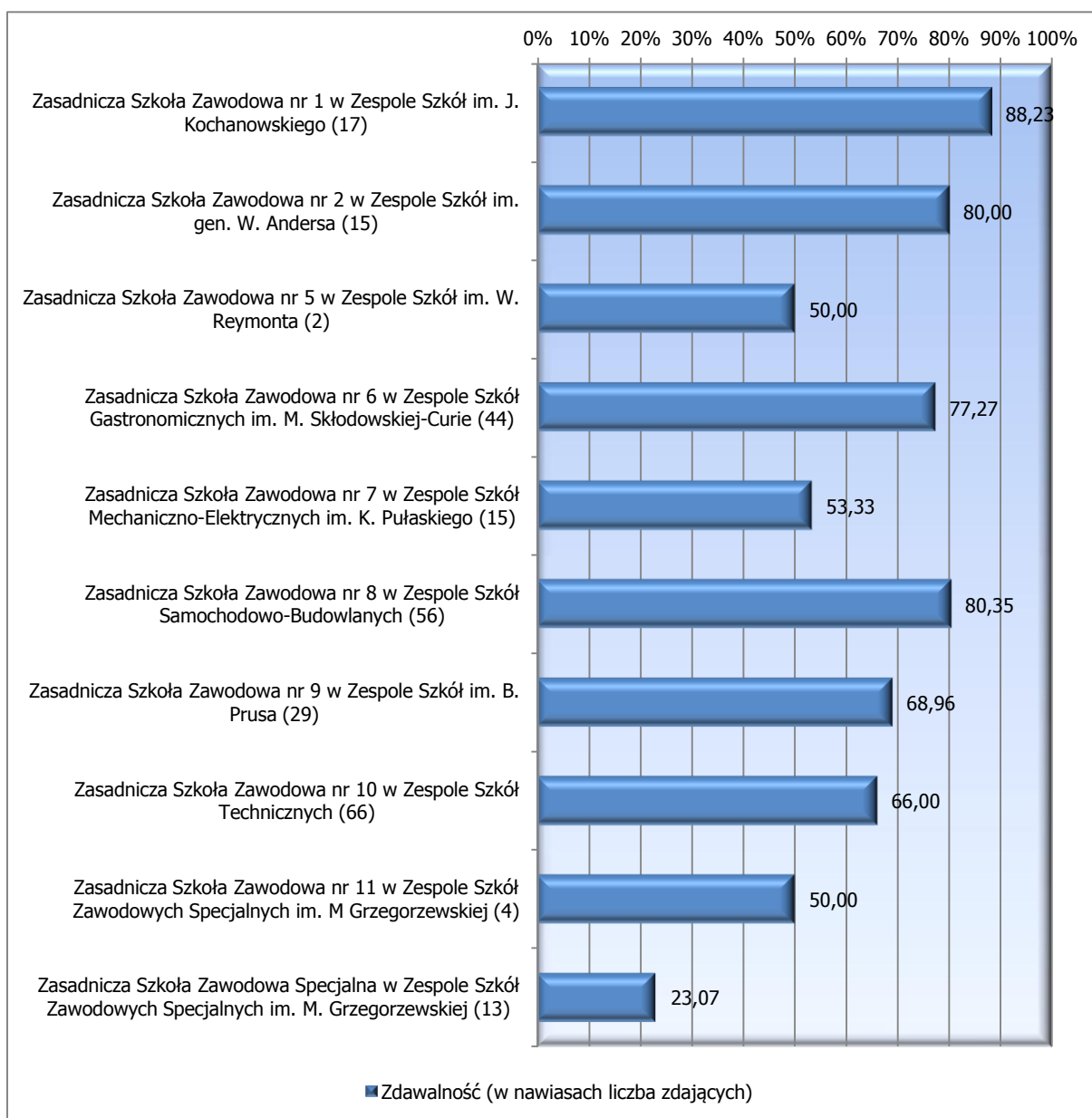
Lp.	Nazwa szkoły	Kierunek kształcenia	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w roku szkolnym 2012/2013	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2012/2013 i nie przystąpili do egzaminu maturalnego	% przystępujących do egzaminu
7	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 8 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	elektromechanik pojazdów samochodowych	22	15(pozostałe osoby zdawały egzamin w Częstochowskiej Izbie Rzemieśniczej i Przedsiębiorczości)	0	100,00
8	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 9 w Zespole Szkół im. Bolesława Prusa	mechanik-monter maszyn i urządzeń	4	4	0	100,00
		elektromechanik	3	2	1	66,66
9	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 10 w Zespole Szkół Technicznych	monter instalacji i urządzeń sanitarnych	7	5 uczniów – OKE; 2 w Częstochowskiej Izbie Rzemieśniczej i Przedsiębiorczości	0	100,00
		technolog robót wykończeniowych w budownictwie	51	44 uczniów OKE; 7 uczniów w Częstochowskiej Izbie Rzemieśniczej i Przedsiębiorczości	0	100,00
10	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 11 w Zespole Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej	krawiec	3	2	1	66,66
		tapicer	2	2	0	100,00
11	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Zespole Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej	krawiec	7	6	1	85,71
		tapicer	2	2	0	100,00
		kucharz	6	5	1	83,33
Razem			384	376	8	97,91

Opracowano na podstawie danych zebranych bezpośrednio ze szkół

Z egzaminem zawodowym najlepiej poradzili sobie, w czterech ostatnich latach szkolnych absolwenci Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 1 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego w zawodzie sprzedawca (lata szkolne 2009/2010 i 2010/2011 – 100% zdawalności, rok szkolny 2011/2012 – 81,80% i rok szkolny 2012/2013 - 88,23%). Ponadto w roku szkolnym 2012/2013 wysoką zdawalność była w Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 8 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych (80,35%) kształcącej w zawodach: blacharz samochodowy, mechanik pojazdów samochodowych i elektromechanik pojazdów samochodowych oraz w Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 2 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa (80,00%) w zawodach: monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie. Najniższe wyniki uzyskali uczniowie: Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 5 w Zespole Szkół im. W. Reymonta (50,00%) kształcącej w zawodzie krawiec;

Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej w Zespole Szkół Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej (23,07%) w zawodach: krawiec, tapicer oraz kucharz małej gastronomii oraz abiturienti Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 11 w Zespole Szkół Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej (50,00%) - krawiec i tapicer. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 61 i tabela nr 35.

Wykres 61. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich zasadniczych szkołach zawodowych

Tabela 35. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich zasadniczych szkołach zawodowych zawodami

Lp.	Zawód	Nazwa szkoły	Etap pisemny			Etap praktyczny		Ubiegło się o dyplom	Uzyskało dyplom	
			Przystąpiło	Część I - zdało	Część II - zdało	Przystąpiło	Zdało		Liczba	%
1	krawiec	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 5 w Zespole Szkół im. W. Reymonta	2	1	2	2	2	2	1	50,00
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 11 w Zespole Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej	2	1	2	2	2	2	1	50,00
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Zespole Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej	6	2	3	6	6	6	1	16,67
2	tapicer	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 11 w Zespole Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej	2	2	1	2	2	2	1	50,00
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Zespole Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej	2	2	2	2	2	2	2	100,00
3	kucharz małej gastronomii	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 6 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej-Curie	44	38	39	41	41	44	34	77,27
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Zespole Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej	5	2	1	3	3	5	0	0,00
4	mechanik pojazdów samochodowych	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 7 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego	11	9	10	8	7	12	5	41,67
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 8 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	38	35	36	33	33	38	29	76,32
5	elektromechanik pojazdów samochodowych	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 7 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego	3	3	3	3	3	3	3	100,00
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 8 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	15	14	15	14	14	15	14	93,33
6	technolog robót wykończeniowych w budownictwie	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa	15	12	15	15	15	15	12	80,00
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 10 w Zespole Szkół Technicznych	43	40	40	39	39	43	34	79,07
7	sprzedawca	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego	17	17	15	17	17	17	15	88,24
8	blacharz samochodowy	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 8 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	2	2	2	2	2	2	2	100,00

Lp.	Zawód	Nazwa szkoły	Etap pisemny			Etap praktyczny		Ubiegano się o dyplom	Uzyskało dyplom	
			Przystąpiło	Część I - zdało	Część II - zdało	Przystąpiło	Zdało		Liczbą	%
9	lakiernik	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 8 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych	0	0	0	1	1	1	0	0,00
10	fotograf	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 9 w Zespole Szkół im. B. Prusa	11	10	11	9	8	11	8	72,73
11	mechanik - monter maszyn i urządzeń	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 9 w Zespole Szkół im. B. Prusa	7	6	6	7	7	7	6	85,71
12	elektromechanik	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 9 w Zespole Szkół im. B. Prusa	3	0	3	2	1	3	0	0,00
13	mechanik maszyn i urządzeń sanitarnych	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 9 w Zespole Szkół im. B. Prusa	8	8	7	7	7	8	6	75,00
14	monter instalacji i urządzeń sanitarnych	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 10 w Zespole Szkół Technicznych	5	5	4	5	5	5	4	80,00
15	posadzkarz	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 10 w Zespole Szkół Technicznych	18	16	15	16	16	18	13	72,22
RAZEM			259	225	232	236	233	261	191	73,18

Opracowano na podstawie danych z OKE

2. Zajęcia pozalekcyjne

W roku szkolnym 2012/2013 we wszystkich typach częstochowskich szkół prowadzone były różnego rodzaju zajęcia pozalekcyjne, rozwijające uzdolnienia i zainteresowania uczniów, a także sprzyjające realizacji celów ujętych w szkolnych programach wychowawczych. Uczestniczyło w nich ogółem 21445 dzieci i młodzieży. W tabeli poniżej przedstawione zostały informacje na temat liczby uczniów biorących udział w poszczególnych zajęciach pozalekcyjnych. Miasto Częstochowa w roku szkolnym 2012/2013 przeznaczyło kwotę 2 052 517 zł na realizację zajęć pozalekcyjnych w szkołach.

Tabela 36. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych z uwzględnieniem typów szkół

Typ szkoły	artystyczne	informatyczne	przedmiotowe	sportowe	techniczne	turystyczno-krajoznawcze	inne	Razem
Szkoła podstawowa	2241	463	2363	1365	243	516	1521	8712
Gimnazjum	684	246	2184	1446	108	241	897	58,06
Liceum ogólnokształcące	442	164	2414	730	10	100	465	4325
Liceum ogólnokształcące uzupełniające	7	5	3	5	-	10	9	39
Technikum	133	124	901	448	212	53	197	2068
Zasadnicza szkoła zawodowa	22	7	79	59	32	22	45	266
Szkoła policealna	-	-	155	5	-	-	-	160
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	19	-	-	10	-	8	32	266
Razem	3548	1009	8099	4068	605	950	3166	21445

W roku szkolnym 2012/2013 niektóre zajęcia pozalekcyjne organizowane w częstochowskich placówkach oświatowych finansowane były w ramach funduszy unijnych. Zajęcia te służyły wyrównywaniu szans edukacyjnych oraz zawodowych dzieci i młodzieży oraz pracy z uczniami szczególnie uzdolnionymi w różnych dziedzinach, podnosząc jednocześnie skuteczność działań wychowawczych. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 37.

Tabela 37. Zajęcia pozalekcyjne finansowanie w ramach środków unijnych

Lp.	Tytuł projektów	Nazwa programu działanie / poddziałanie	Jednostka realizująca	Całkowity budżet projektu [zł]	Okres realizacji
1	Indywidualizacja nauczania początkowego w Częstochowie	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Poddziałanie 9.1.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych	Wszystkie szkoły podstawowe w tym szkoły specjalne	2 935 071,00	2011-2013
2	Uczymy się nie dla szkoły lecz dla życia	Poddziałanie 9.1.2	Gimnazjum nr 12 im. J. Matejki	553 354,00	2011-2013
3	Zdobywać szczyty pogłębiając wiedzę i niwelując braki w drodze do kariery życiowej	Poddziałanie 9.1.2	II Liceum Ogólnokształcące im. R. Traugutta	546 230,00	2011-2013
4	Rozwiń skrzydła	Poddziałanie 9.1.2	Gimnazjum nr 17	733 690,00	2011-2013
5	Indywidualizacja nauczania początkowego w Częstochowie	Poddziałanie 9.1.2	47 szkół podstawowych (41 szkół ogólnodostępnych, 4 szkoły specjalne i 2 specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze)	2 935 071,00	2012-2013

Lp.	Tytuł projektów	Nazwa programu działanie / poddziałanie	Jednostka realizująca	Całkowity budżet projektu [zł]	Okres realizacji
6	Koniec języka za przewodnika	Poddziałanie 9.1.2.	<p>Szkoła Podstawowa nr 1 im. Zdobywców Przesławy, Szkoła Podstawowa nr 2 im. K. K. Baczyńskiego, Szkoła Podstawowa nr 8 im. H. Poświatowskiej, Szkoła Podstawowa nr 13 im. K. Makuszyńskiego, Szkoła Podstawowa nr 15 w Zespole Szkół nr 2 im. Polskich Noblistów, Szkoła Podstawowa nr 19 w Zespole Szkół nr 15, Szkoła Podstawowa nr 27 w Zespole Szkół nr 3, Szkoła Podstawowa nr 30 im. por. M. Brzeskiego, Szkoła Podstawowa nr 32 im. J. Dudy-Gracza, Szkoła Podstawowa nr 34 im. Aleksandra Hrabiego Fredry, Szkoła Podstawowa nr 36, Szkoła Podstawowa nr 38 im. L. Zamenhofska, Szkoła Podstawowa nr 42 im. J. Brzechwy, Szkoła Podstawowa nr 47 im. M. Konopnickiej, Szkoła Podstawowa nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi im. gen. Z. Berlinga, Szkoła Podstawowa nr 49 im. J. Kusocińskiego, Szkoła Podstawowa nr 50 im. gen. W. Sikorskiego, Szkoła Podstawowa nr 51 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 4, Szkoła Podstawowa nr 52 im. Małego Powstańca, Szkoła Podstawowa nr 53 z Oddziałami Integracyjnymi im. M. Skłodowskiej-Curie, Szkoła Podstawowa nr 54 w Zespole Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstania Warszawskiego, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 1, Zespół Szkół Specjalnych nr 28, Gimnazjum nr 1 im. Jana III Sobieskiego, Gimnazjum nr 2 im. Pokolenia Kolumbów, Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej, Gimnazjum nr 5 im. M. Reja, Gimnazjum nr 6 w Zespole Gimnazjów im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Gimnazjum nr 7 im. K. I. Gałczyńskiego, Gimnazjum nr 8 im. Polskich Olimpijczyków, Gimnazjum nr 9 im. Adama Mickiewicza, Gimnazjum nr 10 w Zespole Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstania Warszawskiego, Gimnazjum nr 12 im. Jana Matejki, Gimnazjum nr 13 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Ignacego Jana Paderewskiego, Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi, Gimnazjum nr 16 im. Bolesława Chrobrego, Gimnazjum nr 18 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kazimierza Wielkiego, Gimnazjum nr 19 w Zespole Szkół nr 15, Gimnazjum nr 20 im. Aleksandra Fredry, Gimnazjum nr 21 im. Orłąt Lwowskich, Gimnazjum nr 22, Gimnazjum nr 23 w Zespole Szkół nr 2 im. Polskich Noblistów, Gimnazjum nr 24 w Zespole Szkół nr 3, Gimnazjum Specjalnego w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym nr 1, Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej (Gimnazjum Spec. Nr 26, ZSZ Nr 11, ZSZS, Szkoła Przystosowująca do Pracy Nr 1, Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące Specjalne – GS26)</p>	2 873 062,50	2012-2014

Lp.	Tytuł projektów	Nazwa programu działanie / poddziałanie	Jednostka realizująca	Całkowity budżet projektu [zł]	Okres realizacji
7	Subregionalny Program Rozwoju Szkolnictwa Specjalnego	Poddziałanie 9.1.2	Zespół Szkół Specjalnych nr 23 im. J. Korczaka, Zespół Szkół Specjalnych nr 43	1 217 027, 80	2012-2014
8	Zaplanuj swoją karierę	Poddziałanie 9.1.2.	Wszystkie licea ogólnokształcące	1 995 250,00	2012-2014
9	Edukacja bez granic	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Działanie 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	Centrum Kształcenia Praktycznego, Zespół Szkół Technicznych, Zespół Szkół Samochodowo –Budowlanych, Zespół Szkół im. B. Prusa, Zespół Szkół Ekonomicznych	1 925 926,53	2013-2014
10	Dobry fach to szansa pracy	Działanie 9.2.	Szkoła Policealna Województwa Śląskiego im. dr. Biegańskiego, Technikum nr 8 w Zespole Szkół im. Marii Skłodowskiej -Curie, Technikum nr 7 w Zespole Szkół im. W. Reymonta, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 7 w Zespole Szkół Mechaniczno -Elektrycznych im. K. Pułaskiego, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 8 w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 10 w Zespole Szkół Technicznych	1 925 926,53	2011-2013

Lp.	Tytuł projektów	Nazwa programu działania / poddziałanie	Jednostka realizująca	Całkowity budżet projektu [zł]	Okres realizacji
11	Mam zawód – mam pracę w regionie	Działanie 9.2.	Technikum nr 10 w Zespole Szkół Samochodowo – Budowlanych, Technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego, Technikum nr 12 w Zespole Szkół Technicznych, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 6 w Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej Curie, Technikum nr 5 w Technicznych Zakładach Naukowych im. gen. W. Sikorskiego, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 5 w Zespole Szkół im. W. S. Reymonta, Technikum nr 4 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2 w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa, Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych, Technikum nr 2 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 w Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego, Technikum nr 11 w Zespole Szkół im. B. Prusa, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 9 w Zespole Szkół im. B. Prusa, Technikum nr 9 w Zespole Szkół Mechaniczno - Elektrycznych im. K. Pułaskiego , Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Zespole Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 11 w Zespole Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej, Centrum Kształcenia Praktycznego	5 724476,42	2011-2014
12	Wybieram fizykę – program blended learningowy	Poddziałanie 3.3.4	VII Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika	9 000 000,00	2011-2013

Oprócz zajęć pozalekcyjnych w szkołach, rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów, dzieci i młodzież uczestniczyła w zajęciach pozaszkolnych odbywających się w Młodzieżowym Domu Kultury. W roku szkolnym 2012/2013 odbywały się w nim 32 formy zajęć stałych i 15 form zajęć okresowych, z czego największą grupę stanowiły zajęcia artystyczne. Wzięło w nich udział 1289 uczestników.

III Innowacje pedagogiczne

Innowacją pedagogiczną (w szkołach publicznych i placówkach oświatowych) są to nowatorskie rozwiązania programowe, organizacyjne lub metodyczne mające poprawić jakość pracy szkoły. Warunki prowadzenia działalności innowacyjnej określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r.

w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki. Innowacja może obejmować wszystkie lub wybrane zajęcia edukacyjne, całą szkołę lub grupę. Stawiając na poprawę jakości kształcenia, wymienione w tabeli placówki oświatowe wprowadziły do swojej działalności 8 innowacji pedagogicznych.

Tabela 38. Innowacje pedagogiczne w częstochowskich placówkach oświatowych *

Lp.	Szkoła	Tytuł	Rodzaj	Czas trwania
1	Miejskie Przedszkole nr 16	Zabawy z językiem angielskim w przedszkolu	programowa, metodyczna, organizacyjna	01.09.2012r. - 31.08.2013r.
2	Miejskie Przedszkole nr 34	Mówię coraz lepiej	metodyczno-organizacyjna	01.09.2012r. - 31.08.2013r.
3	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 53	Od piłeczki do sukcesu - elementy pedagogiki cyrku dziecięcego	metodyczna	01.09.2012r. -31.08.2015r
4	Gimnazjum nr 19 im. gen. L. Okulickiego	Klasa sportowo-obronna Orleńta	programowa, metodyczna, organizacyjna	01.09.2012r. -31.08.2015r
5	Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy nr 5	Wykorzystanie alternatywnej i wspomagającej metody komunikacji "Makaton" do rozwijania zdolności komunikacyjnych uczniów upośledzonych w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim.	metodyczna	01.09.2012r. - 31.08.2015r.
6	Zespół Szkół im. Kochanowskiego	Technik handlowiec z przygotowaniem do pracy w charakterze przedstawiciela handlowego	programowo-organizacyjna	01.09.2012r. - 31.08.2016r.
		Edukacja policyjno-prawna	programowo-organizacyjna	01.09.2012r. - 31.08.2016r.
		Elementy ochrony przeciwpożarowej w logistyce	programowo-organizacyjna	01.09.2012r. - 31.08.2016r.

*Opracowano na podstawie danych Śląskiego Kuratorium Oświaty – Delegatura w Częstochowie

IV Współpraca międzynarodowa szkół

Szkoły prowadzone przez Miasto Częstochowę współpracują z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji wspierającą działania związane z reformą i rozwojem edukacji w Polsce. Realizuje ona swoje cele poprzez programy rozszerzające współpracę europejską i wymianę w dziedzinie edukacji, obejmujące dzieci i młodzież. W roku szkolnym 2012/2013 częstochowskie szkoły realizowały 17 projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej – w ramach programów FRSE „Uczenie się przez całe życie” (podprogramy „Comenius” i „Leonardo da Vinci”).

Tabela 39. Programy rządowe i projekty współfinansowane z Funduszy Unii Europejskiej realizowane w roku szkolnym 2012/2013

Lp.	Tytuł projektów	Nazwa programu działanie / poddziałanie	Jednostka objęta wsparciem	Całkowity budżet projektu	Okres realizacji
1	Moje życie - mój wybór	Comenius, wizyta przygotowawcza	Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bolesława Chrobrego	1 110,00 euro	2012-2013
2	Dzisiaj bierzemy odpowiedzialność za lepsze jutro	Comenius	V Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza	20 000,00 euro	2012-2014
3	Zdrowy ja, zdrowy ty, zdrowi my	Comenius	Szkoła Podstawowa nr 38 im. L. Zamenhofa	20 000,00 €	2012-2014
4	Matka Ziemia: Nasza Europa, Nasza Przyszłość	Comenius	Szkoła Podstawowa nr 42 im. Jana Brzechwy	15 000, 00 €	2012-2014
5	Wizja dla Europy w XXI wieku	Comenius	IX Liceum Ogólnokształcące	20 000, 00 €	2012-2014
6	Różne kraje, ale tacy sami ludzie	Comenius	Zespole Szkół nr 2 im. Polskich Noblistów	20 000, 00 €	2012-2014
7	Życie mniejszości z nami lub obok nas	Comenius	Gimnazjum nr 18 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kazimierza Wielkiego	20 000, 00 €	2012-2014
8	Pokój dla wszystkich	Comenius	Techniczne Zakłady Naukowe im. gen. W. Sikorskiego	20 000, 00 €	2012-2014
9	Wspólne tworzenie lepszego świata	Comenius	Zespół Szkół im. dra W. Biegańskiego	20 000, 00 €	2012-2014
10	To ja gwiazda	Comenius	Szkoła Podstawowa nr 21 im. ks. S. Konarskiego	20 000, 00 €	2012-2014
11	Jestem nastolatkiem jak ty, spotkajmy się na facebooku	Comenius	I Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego	20 000, 00 €	2012-2014
12	Jak to robią inni? - organizacja i zarządzanie firmą turystyczną	Leonardo da Vinci	Zespół Szkół Ekonomicznych	90 596, 00 €	2012-2014

Lp.	Tytuł projektów	Nazwa programu działanie / poddziałanie	Jednostka objęta wsparciem	Całkowity budżet projektu	Okres realizacji
13	Technicy w Europie – mobilności szansą na rozwój zawodowy i osobisty	Leonardo da Vinci	Zespół Szkół Technicznych	74 396,00 €	2012-2014
14	Europejska wymiana doświadczeń kadry drogą do lepszego kształcenia zawodowego	Leonardo da Vinci	Zespół Szkół Technicznych	20 520,00 €	2012-2014
15	Technik na medal	Leonardo da Vinci	Zespół Szkół Samochodowo-Budowlanych	84 156,00 €	2012-2014
16	Europraktyki – wkładem w rozwój europejskiego transferu osiągnięć zawodowych oraz działaniem na rzecz podniesienia jakości kształcenia i mobilności zawodowej uczniów technikum	Leonardo da Vinci	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	148 260,00 €	2012-2014
17	Wymiana doświadczeń z zakresu planowania kariery zawodowej ucznia na przykładzie dobrych praktyk stosowanych w Niemczech	Leonardo da Vinci	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych	20 952,00 €	2012-2013

V Wychowanie i opieka oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Istotnym elementem pracy szkół i placówek oświatowych jest działalność wychowawcza i profilaktyczna służąca nie tylko kształceniu właściwych postaw społecznych, obywatelskich, prozdrowotnych i proekologicznych, motywowaniu do uczestnictwa w kulturze, przeciwdziałaniu patologiom i szkodliwym nawykom, ale i łącząca działania wszystkich podmiotów wychowawczych – w tym rodziców i środowiska lokalnego. W celu zapewnienia optymalnej opieki oraz stworzenia właściwych warunków dla realizacji celów dydaktyczno-wychowawczych we wszystkich szkołach i placówkach oświatowych są zatrudniani wysoko wykwalifikowani nauczyciele wyspecjalizowani w udzielaniu wsparcia uczniom o szczególnych potrzebach edukacyjnych. Rodzaj wsparcia jest zróżnicowany, a liczba tzw. etatów wsparcia nie zmieniła się w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym i wynosiła 449,9 etatu. Zwiększyła się natomiast w ogólnej liczbie etatów wsparcia liczba etatów: nauczycieli zatrudnionych na świetlicy, doradców zawodowych, nauczycieli prowadzących rewalidację głęboko upośledzonych. Zmniejszyła się liczba

etatów: psychologów, pedagogów, logopedów, nauczycieli wspierających i nauczycieli prowadzących rewalidację. Stan zatrudnienia na tzw. etatach wsparcia w roku szkolnym 2012/2013 ilustruje poniższa tabela.

Tabela 40. Etaty wsparcia typami placówek i rodzajem wsparcia

Rodzaj wsparcia	Etaty wsparcia typami placówek									
	Przedszkole	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna	Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	Poradnia	Młodzieżowy Dom Kultury	Szkoły podstawowe, gimnazja, Młodzieżowa Świetlica Dworcowa - Świetlica	Bursa Miejska	Razem
Doradca zawodowy	-	-	-	4,1	-	9,5	-	-	-	13,6
Gimnastyka korekcyjna	0,6	1,5	0,3	-	0,3	-	0,4	-	-	3,2
Logopeda	7,6	14,1	-	-	-	6	-	-	-	27,7
Nauczyciel wspomagający	15,7	20,2	9,6	-	-	-	-	-	-	45,5
Pedagog	-	31,5	25,7	20,8	-	32,3	-	-	1	111,3
Psycholog	2,5	1,5	1,5	-	-	33,6	-	-	-	39,1
Rehabilitant	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5
Rewalidacja	5,8	29,2	14,6	6,0	4,4	-	-	-	-	60,0
Rewalidacja głęboko upośledzonych	1,1	16,1	0,6	-	-	-	-	-	-	17,7
Socjoterapia	-	0,6	-	-	-	-	-	-	-	0,6
Świetlica	-	-	-	-	-	-	-	120,3	-	120,3
Wspomaganie rozwoju	4,6	-	-	-	-	-	-	-	-	4,6
Zajęcia terapeutyczne	0,9	2,5	1,3	-	0,1	-	-	-	-	4,7
Razem	40,4	117,2	53,6	29,9	4,8	81,4	0,4	120,3	1	449,9

Wsparciem dla procesu dydaktyczno-wychowawczego są poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Od 1 września 2012 r. w Częstochowie funkcjonuje Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, w którego skład wchodzi cztery poradnie: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3, Centrum Informacji Zawodowej - Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Do zadań wszystkich poradni należy:

- diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży, w tym: predyspozycji i uzdolnień, przyczyn niepowodzeń edukacyjnych, specyficznych trudności w uczeniu się;

- wspomaganie dzieci i młodzieży odpowiednio do ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, w tym zwłaszcza dzieci i młodzieży: szczególnie uzdolnionych, niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym, ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, z zaburzeniami komunikacji językowej, z chorobami przewlekłymi;
- prowadzenie terapii dzieci i młodzieży, w zależności od rozpoznanych potrzeb, w tym dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi, z zachowaniami dysfunkcyjnymi, niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz ich rodzin;
- pomoc dzieciom i młodzieży w wyborze kierunku kształcenia oraz w planowaniu kariery zawodowej; wspieranie nauczycieli przedszkoli, szkół i placówek w planowaniu i realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego;
- wspomaganie dzieci i młodzieży z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym z wcześniejszym kształceniem za granicą;
- pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji oraz uzdolnień dzieci i młodzieży;
- podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, w tym udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grupy ryzyka, a także ich rodzicom;
- współpraca ze szkołami i placówkami w rozpoznawaniu u uczniów specyficznych trudności w uczeniu się, w tym ryzyka występowania specyficznych trudności w uczeniu się, u uczniów klas I-III szkoły podstawowej;
- współpraca z przedszkolami, szkołami i placówkami przy opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz planów działań wspierających ;
- współpraca w udzielaniu i organizowaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny;
- wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji przedszkola, szkoły lub placówki, w tym udzielanie nauczycielom pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych;
- prowadzenie edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli;
- udzielanie, we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli, wsparcia merytorycznego nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych i specjalistom udzielającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Poradnie realizują zadania poprzez: diagnozowanie, opiniowanie, działalność terapeutyczną, prowadzenie mediacji, prowadzenie grup wsparcia, interwencję

kryzysową, działalność profilaktyczną, poradnictwo, konsultacje, doradztwo, działalność informacyjno-szkoleniową.

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne nr 1, 2, 3 wykonują podobnie zadania. Specjaliści w nich zrzeszeni działają w trzech zespołach: Zespół ds. dziecka, Zespół ds. młodzieży, Zespół ds. rodziny. Wykonują oni badania diagnostyczne, wydają odpowiednie do stwierdzonych dysfunkcji opinie lub orzeczenia. Również wspierają nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych poprzez szkolenia rad pedagogicznych, warsztaty oraz coaching indywidualny lub grupowy. Poszczególne zespoły specjalizują się w zakresie działań terapeutycznych adresowanych do różnych grup odbiorców (terapia indywidualna, grupowa, rodzinna). Centrum Informacji Zawodowej - Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna specjalizuje się w organizacji i prowadzeniu orientacji szkolnej i zawodowej, poradnictwie szkolnym i zawodowym oraz pomocy w planowaniu kariery zawodowej uczniom szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych i policealnych.

Liczba przyjętych przez poradnie dzieci i młodzieży zwiększa się systematycznie od 2009 roku i w roku szkolnym 2012/2013 Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych przyjął 38 453 dzieci, to jest o 9 578 więcej, niż w roku szkolnym 2011/2012, i aż o 15 082 dzieci więcej niż w roku szkolnym 2009/2010. Różnego rodzaju działalnością diagnostyczną objęto 7 425 dzieci i młodzieży (2911 mniej niż w poprzednim roku szkolnym), z czego najwięcej było diagnoz pedagogicznych - 2761. Działalność Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w tym zakresie obrazuje poniższa tabela.

Tabela 41. Działalność diagnostyczna Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych – liczba dzieci i młodzieży

Rodzaje diagnoz	Liczba dzieci/młodzieży						Razem
	do trzeciego roku życia	w wieku przedszkolnym	szkoły podstawowe	gimnazja	szkoły ponadgimnazjalne	nie uczącej się i nie pracującej	
Psychologiczna	22	301	1298	554	367	6	2548
Pedagogiczna	30	317	1610	479	320	5	2761
Logopedyczna	25	459	195	41	15	-	735
Lekarska	8	62	204	164	113	1	552
Związana z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej	-	-	-	84	744		829
Razem	85	1139	3307	1322	1559	13	7 425

Różnymi formami bezpośredniej pomocy indywidualnej bądź grupowej poradnie objęły 39 165 dzieci i młodzieży. Ogółem wszystkich orzeczeń wydano 721 – o 87 mniej niż w poprzednim roku szkolnym. Ponadto wydano 1109 opinii – o 694 mniej niż w poprzednim roku szkolnym. Wydane opinie dotyczyły w szczególności: objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce (378) oraz dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia (301).

Z pomocy poradni korzystali również pedagodzy i psycholodzy szkolni, nauczyciele i wychowawcy placówek oraz rodzice. Największą grupę stanowili rodzice. Na szczególną uwagę zasługuje prowadzona przez poradnie terapia rodzin, która objęła 283 rodzin i jest procesem długotrwałym.

Tabela 42. Liczba osób dorosłych korzystających z pomocy Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Forma pomocy	Liczba osób dorosłych/liczba spotkań					
	Pedagodzy i psycholodzy szkolni	Nauczyciele	Wychowawcy placówek	Rodzice	Inni	Razem
Trening	4	-	-	-	-	4
Warsztaty	-	501	25	343	5	874
Terapia rodzin (liczba rodzin)	-	-	-	280	3	283
Inne	919	841	67	1337	1119	4283
Razem	923	1342	92	1960	1127	5444
Udział w radach pedagogicznych (liczba spotkań)	-	37	-	-	-	37
Prelekcje, wykłady (liczba spotkań)	4	188	13	219	2	426
Razem	4	225	13	219	2	463

VI. Pomoc materialna dla uczniów

Rządowy program pomocy uczniom „Wyprawka szkolna”

Respektując postanowienia Konwencji o Prawach Dziecka oraz realizując politykę wyrównywania szans edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci z rodzin o niskim statusie ekonomicznym, które rozpoczynają edukację opartą na nowej podstawie kształcenia ogólnego, Rząd realizował w roku szkolnym 2012/2013 program pomocy uczniom w formie dofinansowania zakupu podręczników. Częstochowskie dzieci i młodzież mogli otrzymać dofinansowanie zakupu podręczników właśnie w ramach rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka

szkolna". Objęte nim były dzieci i młodzież rozpoczynające naukę w klasach: I-IV szkoły podstawowej i I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz w klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego, technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego lub VII ogólnokształcącej szkoły baletowej. Programem byli objęci również uczniowie: słabowidzacy, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Oprócz tego uczniowie musieli pochodzić z rodzin spełniających kryterium dochodowe, bądź z rodzin niespełniających kryterium dochodowego w przypadkach np.: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, na podstawie decyzji dyrektora szkoły, do której uczęszcza uczeń. **W roku szkolnym 2012/2013 z tej formy pomocy, w Częstochowie skorzystało 1714 uczniów szkół samorządowych (348 203,11 zł) i 50 uczniów ze szkół publicznych i niepublicznych dotowanych przez miasto (10 477,20 zł). Ogółem na dofinansowanie zakupu podręczników przeznaczono kwotę 358 680,31 zł.**

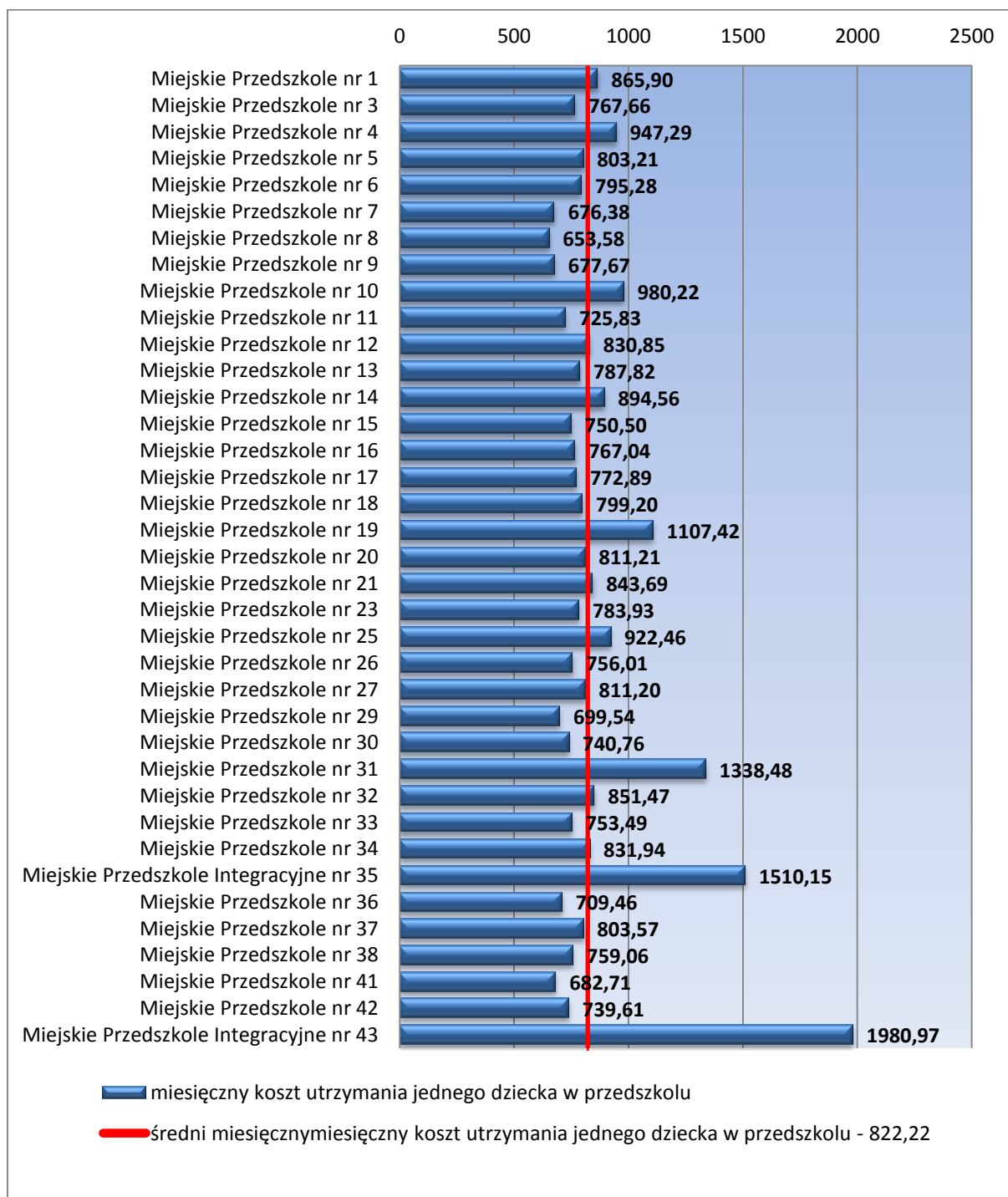
VII Miesięczny koszt kształcenia jednego ucznia w poszczególnych samorządowych przedszkolach i szkołach w 2012 roku

Wydatki ponoszone przez Miasto na oświatę i edukacyjną opiekę wychowawczą w znacznej mierze pokrywane są otrzymywaną subwencją oświatową. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2011 r. *w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2012* subwencja oświatowa przeznaczona była na finansowanie: wydatków bieżących szkół i placówek; zadań z zakresu doskonalenia i doksztalcenia nauczycieli; wydatków związanych z nauczaniem indywidualnym; dodatków i premii dla opiekunów praktyk zawodowych; wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci; odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli będących emerytami i rencistami; wynagrodzeń nauczycieli biorących udział w przeprowadzaniu części ustnej egzaminu maturalnego; dotowanie publicznych i niepublicznych szkół i placówek prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne, dofinansowania wydatków związanych z wypłacaniem odpraw nauczycielom oraz udzielaniem nauczycielom urlopów dla poratowania zdrowia. Ministerstwo przyznaje pieniądze na każdego ucznia, a wysokość środków uzależniona jest od kilku kryteriów, m.in. od typu szkoły (podstawowa, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna), klasy (np. sportowa) czy

stopnia niepełnosprawności ucznia. MEN w roku 2012 przekazał Miastu 268 141 856,00 zł subwencji oświatowej, tymczasem koszt utrzymania szkół wyniósł 378 636 121,80 zł. Subwencja oświatowa pokryła więc tylko 70,8% wydatków bieżących. Dla pozostałej części wydatków źródłem finansowania były środki własne Miasta oraz w znikomym procencie fundusze europejskie, dotacje celowe oraz dochody wypracowane. Obserwowany w ciągu ostatnich lat sukcesywny wzrost kosztów utrzymania częstochowskiej edukacji, spowodowany spadkiem liczby uczniów w szkołach, przy jednoczesnym wzroście kosztów zatrudnienia pracowników został zatrzymany. Systematycznie od 2 lat zmniejszają się nakłady ze środków własnych Miasta, przeznaczane na wydatki bieżące szkół i placówek oświatowych.

Wykresy nr 62, 63, 64, 65, 66 przedstawiają faktyczne miesięczne koszty kształcenia jednego ucznia w poszczególnych szkołach i przedszkolach w 2012 roku. Koszty te wynikają z wszystkich wydatków bieżących ogółem w szkole/placówce oświatowej oraz zobowiązań i są bardzo zróżnicowane, co wynika z różnic w liczbie uczniów, etatów nauczycieli, administracji i obsługi, liczby uczniów niepełnosprawnych i rodzaju ich niepełnosprawności. Koszty te zawsze przewyższają wysokość przyznanej na jednego ucznia subwencji oświatowej.

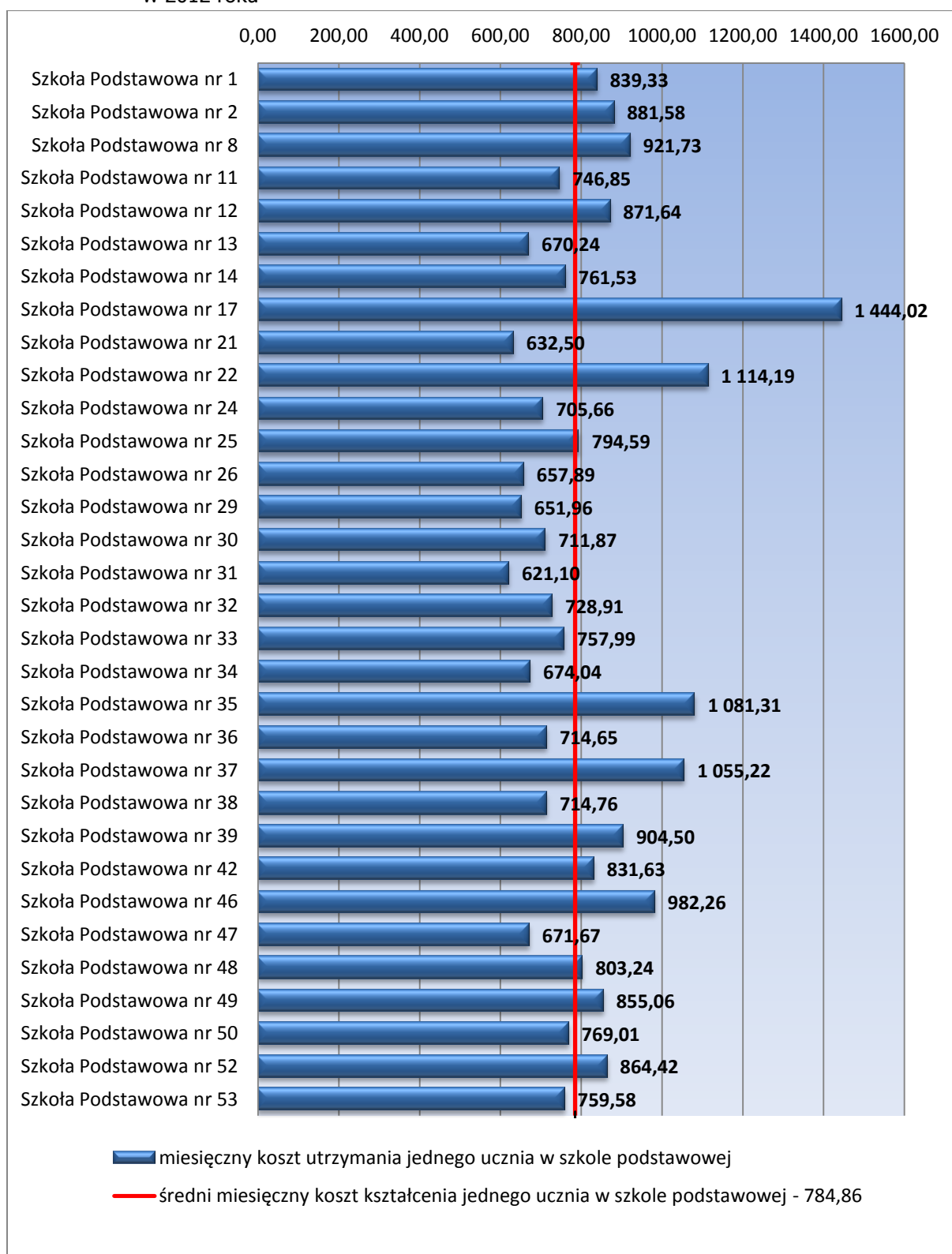
Wykres 62. Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w poszczególnych przedszkolach w 2012 r.

Opracowano na podstawie danych z Hurtowni Danych Oświatowych Sigma Optimum - raport porównawczy arkuszy organizacyjnych i danych finansowych, koszty kształcenia-wykonanie w przeliczeniu na ucznia – sprawozdanie roczne 2012

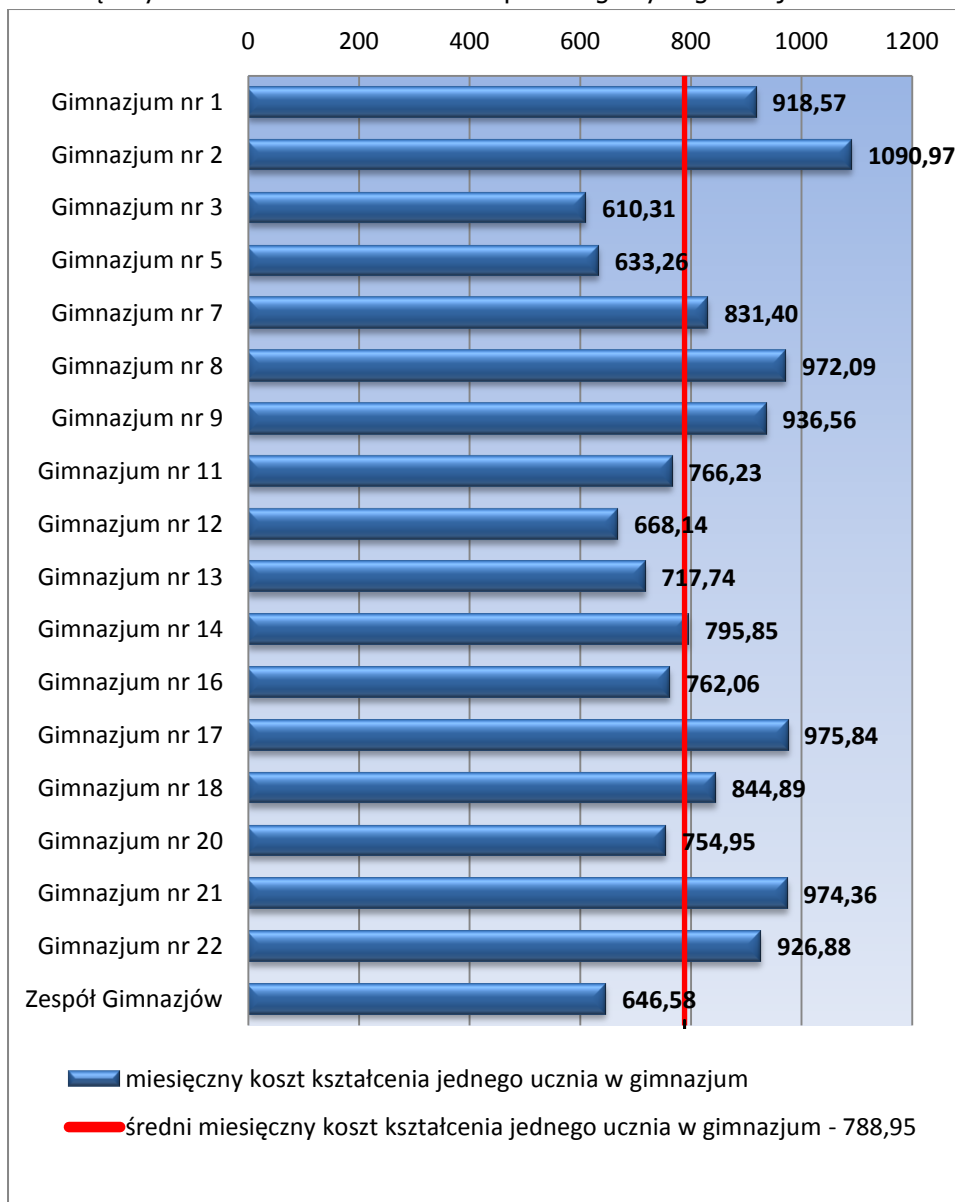

Wykres 63. Miesięczny koszt kształcenia 1 ucznia w poszczególnych szkołach podstawowych w 2012 roku

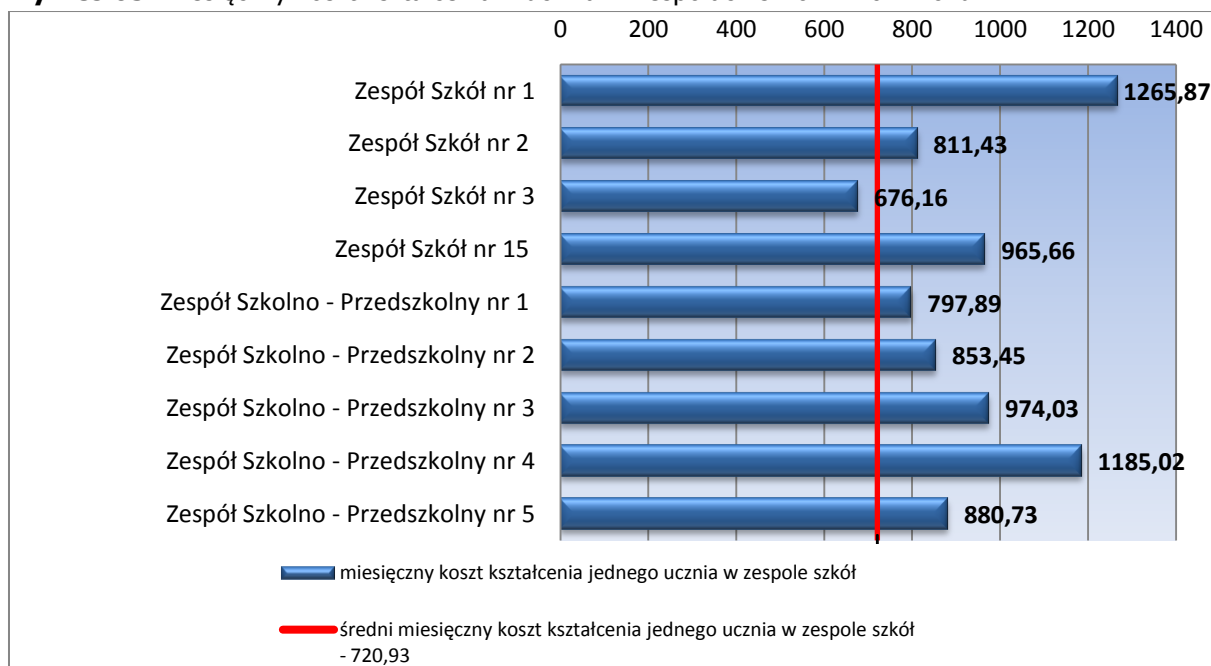
Opracowano na podstawie danych z Hurtowni Danych Oświatowych Sigma Optimum - raport porównawczy arkuszy organizacyjnych i danych finansowych, koszty kształcenia-wykonanie w przeliczeniu na ucznia – sprawozdanie roczne 2012

Wykres 64. Miesięczny koszt kształcenia 1 ucznia w poszczególnych gimnazjach w 2012 roku

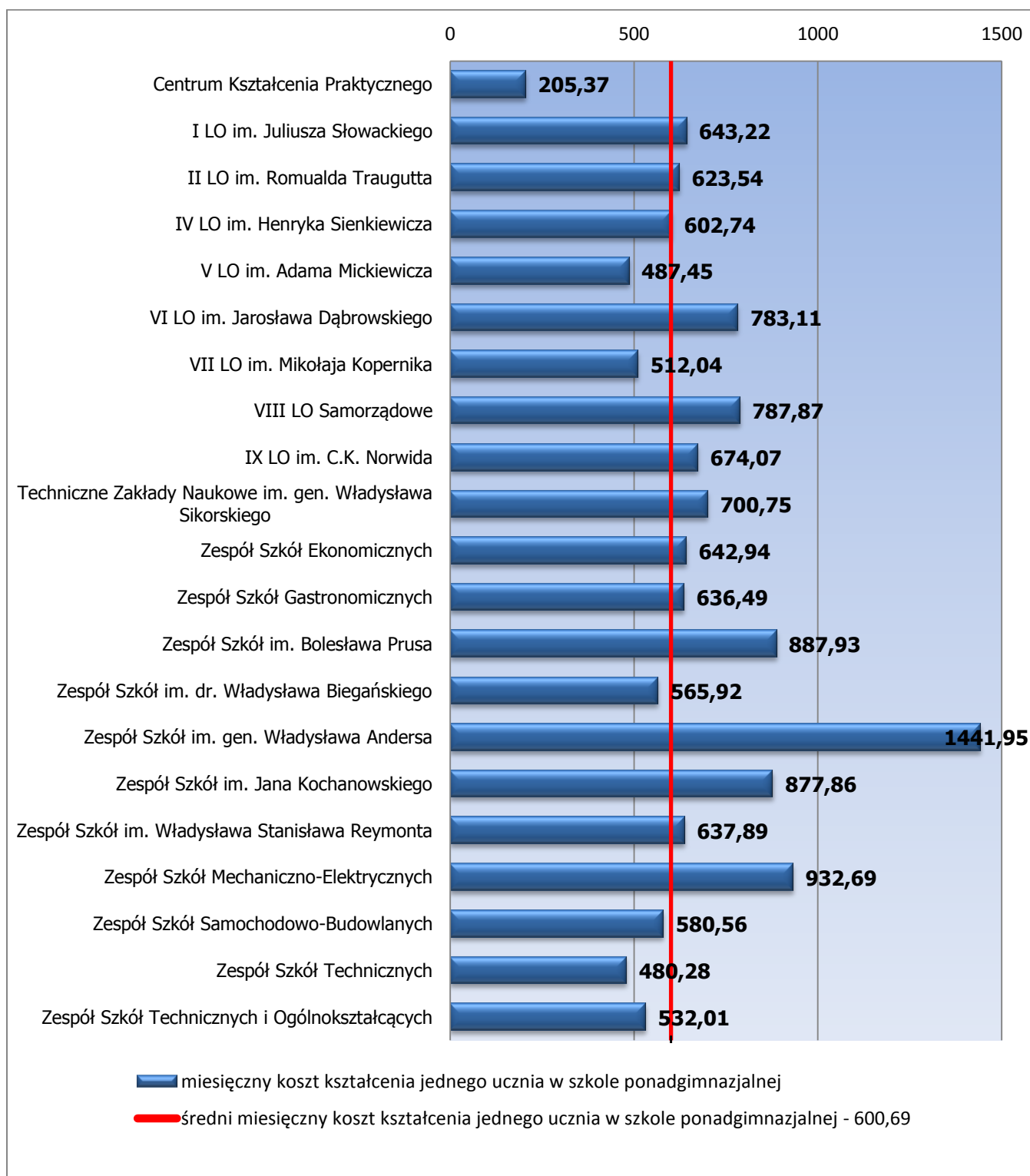
Opracowano na podstawie danych z Hurtowni Danych Oświatowych Sigma Optivum - raport porównawczy arkuszy organizacyjnych i danych finansowych, koszty kształcenia-wykonanie w przeliczeniu na ucznia – sprawozdanie roczne 2012

Wykres 65. Miesięczny koszt kształcenia 1 ucznia w zespołach szkół w 2012 roku

Opracowano na podstawie danych z Hurtowni Danych Oświatowych Sigma Optivum - raport porównawczy arkuszy organizacyjnych i danych finansowych danych, koszty kształcenia-wykonanie w przeliczeniu na ucznia – sprawozdanie roczne 2012

Wykres 66. Miesięczny koszt kształcenia 1 ucznia w poszczególnych szkołach ponadgimnazjalnych w 2012 roku

Opracowano na podstawie danych z Hurtowni Danych Oświatowych Sigma Optivum - raport porównawczy arkuszy organizacyjnych i danych finansowych, koszty kształcenia-wykonanie w przeliczeniu na ucznia – sprawozdanie roczne 2012

Wnioski

1. Sieć szkół podstawowych i gimnazjalnych w Częstochowie w pełni zabezpieczyła w roku szkolnym 2012/2013 potrzeby mieszkańców miasta. Jednak zwraca uwagę fakt, że wiązało się to w dalszym ciągu z dużymi kosztami utrzymania szkół ze względu na np. rozbudowaną ich sieć, mało liczne klasy, wymagającą modernizacji bazę lokalową szkół i placówek oświatowych. W związku z tym należy podjąć dalsze działania mające na celu efektywniejsze gospodarowanie zasobami materialnymi i ludzkimi.
2. Sieć przedszkoli w 96,5% zaspokoila potrzeby mieszkańców Częstochowy. Wykorzystano możliwości oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych lepiej niż w poprzednich latach szkolnych, otwarto nowe przedszkola i utworzono zespoły szkolno-przedszkolne. Z roku na rok rośnie procent dzieci objętych edukacją przedszkolną.
3. Miasto Częstochowa stwarza możliwość pobierania nauki przez coraz większą liczbę dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi, edukacyjnymi oraz predyspozycjami, zapewniając dostęp do sieci placówek specjalnych, do oddziałów integracyjnych, specjalnych, wyrównawczych i terapeutycznych funkcjonujących w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych. Wzrost liczby dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w roku szkolnym 2012/2013 jest kontynuacją trendu ubiegłorocznego i o ile nie zmieniła się liczba dzieci w szkołach specjalnych, o tyle obserwuje się systematyczny wzrost liczby dzieci z orzeczeniem w szkołach ogólnodostępnych. Niemniej jednak 59% uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszcza do szkół specjalnych.
4. W wyniku podjętych przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy działań związanych z objęciem dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych pomocą psychologiczno-pedagogiczną oraz wyeliminowaniem opinii o potrzebie nauczania indywidualnego w nieuzasadnionych przypadkach (fobia szkolna, zachowania agresywne) zmniejszyła się liczba uczniów z opinią o potrzebie nauczania indywidualnego o 55% w porównaniu do roku szkolnego 2010/2011.
5. Została zatrzymana tendencja spadkowa liczby uczniów w technikach i zasadniczych szkołach zawodowych utrzymująca się od kilku lat, co jest efektem polityki Wydziału Edukacji Urzędu Miasta związanej z reorganizacją sieci szkół ponadgimnazjalnych oraz promującej szkolnictwo zawodowe.
6. Dzięki podjętym przez Miasto działaniom związanym z: racjonalizacją sieci szkół, przemyślaną i konsekwentną polityką kadrową, monitorowaniem nauczania indywidualnego i urlopów dla poratowania zdrowia, zmniejszają się nakłady ze środków własnych Miasta, które zostały przeznaczone na bieżące utrzymanie szkół i placówek oświatowych. Subwencja oświatowa pokrywała jednak

w dalszym ciągu tylko 70,8% faktycznych wydatków z budżetu Miasta na zadania subwencionowane.

7. Zmniejszyło się zatrudnienie nauczycieli zarówno na skutek niżu demograficznego (z sieci samorządowych szkół w ciągu ostatnich 5 lat ubyło 4885 dzieci i młodzieży – odpowiada to 10 dużym szkołom), jak i w wyniku nowych rozwiązań organizacyjnych związanych z wdrażaniem w szkołach ponadgimnazjalnych nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, który to proces będzie trwał do 2015 r.
8. W związku z monitorowaniem przez Miasto zasadności przyznawania urlopu dla poratowania zdrowia (spełnienie wymagań legislacyjnych i procedura odwoławcza do Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Katowicach) oraz wzrostem świadomości nauczycieli (urlop nie chroni przed ograniczeniem etatu lub zwolnieniem) zmniejszyła się o 85% liczba nauczycieli przebywających na tego typu urlopowach w stosunku do roku 2010/2011.
9. Rodzice, dzieci i młodzież oraz nauczyciele powszechnie korzystali z nieodpłatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w wyspecjalizowanych placówkach oświatowych. Liczba przyjętych przez poradnie dzieci zwiększa się systematycznie od 2009 roku i w roku szkolnym 2012/2013 Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych przyjął 38 453 dzieci, to jest o 9 578 więcej, niż w roku szkolnym 2011/2012, i aż o 15 082 dzieci więcej niż w roku szkolnym 2009/2010.
10. Średni wynik uzyskany przez uczniów częstochowskich szkół na sprawdzianie po szóstej klasie szkoły podstawowej plasuje Częstochowę od lat na 2 miejscu wśród 36 powiatów województwa śląskiego. Średni wynik na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej: język polski – 5 miejsce w województwie, historia i wiedza o społeczeństwie – 2 miejsce; w części matematyczno-przyrodniczej: matematyka 8 miejsce (średnia wyższa od średniej województwa), przedmioty przyrodnicze – 6 miejsce, co wskazuje na bardzo dobre przygotowanie uczniów.
11. Zdawalność egzaminu maturalnego tegorocznych częstochowskich maturzystów (szkoły publiczne i niepubliczne), z uwzględnieniem sesji czerwcowej oraz poprawkowej w sierpniu była na takim samym poziomie jak zdawalność w województwie śląskim i w kraju.
12. Zdawalność egzaminu maturalnego plasuje Częstochowę w roku szkolnym 2012/2013 w połowie wśród powiatów województwa śląskiego na równi z miastami o podobnej liczbie absolwentów (Bielsko-Biała, Katowice). Najwyższa zdawalność była w liceach ogólnokształcących – wynosiła 88,57% i była nieco niższa od zdawalności dla kraju i województwa śląskiego w tym typie szkoły. Zdawalność w technikach wyniosła 69,79% i była o około 3,2% niższa niż w województwie śląskim.
13. Wyniki matury w szkołach niepublicznych zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych obniżają wyniki Częstochowy jako powiatu. Bardzo niska zdawalność matury w szkołach niepublicznych – 43,02% jest o 5,5% niższa niż w tym typie

szkół w woj. śląskim. Znacznie większy odsetek osób uzyskuje świadectwo dojrzałości w szkołach niepublicznych dla młodzieży – 84,30%. Natomiast w szkołach niepublicznych dla dorosłych to tylko 28,86% i jest to wynik o 2% niższy niż w województwie.

14. Analiza wyników uczniów, którzy przystąpili do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, wykazała wyższą zdawalność w jego etapie pisemnym niż w etapie praktycznym w technikach i szkołach policealnych, co wskazuje na potrzebę położenia większego nacisku na kształcenie praktycznej nauki zawodu. W zasadniczych szkołach zawodowych należy większą uwagę zwrócić na część teoretyczną przygotowującą do zawodu. Zależność ta utrzymuje się w częstochowskich szkołach zawodowych od czterech lat.
15. 93,64% uczniów kończących naukę w roku szkolnym 2012/2013 przystąpiło do egzaminu zawodowego. Było to o 9,04% abiturientów więcej niż w roku ubiegłym.
16. 97,91% uczniów zasadniczych szkół zawodowych, kończących naukę w roku szkolnym 2012/2013, przystąpiło do egzaminu zawodowego organizowanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną lub egzaminu na czeladnika w Częstochowskiej Izbie Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości. Było to aż o 35,02% absolwentów więcej w stosunku do poprzedniego roku.
17. Miasto stara się dostosować ofertę szkolnictwa zawodowego do zapotrzebowania lokalnego rynku pracy, otwierając nowe kierunki kształcenia i weryfikując już istniejące. Następuje stopniowe porządkowanie struktury wewnętrznej szkół zawodowych, tak, aby nadać im rozpoznawalny branżowy charakter, a uruchamianie kształcenia w nowych zawodach i specjalnościach powinno odbywać się w szkołach, które kształcą w określonej branży, posiadają odpowiednią bazę technodydaktyczną i w danym obszarze kształcenia współpracują z pracodawcami.
18. Nauczyciele częstochowskich szkół są wysoko wykwalifikowaną kadrą z wykształceniem wyższym magisterskim i przygotowaniem pedagogicznym, najczęściej w stopniu dyplomowanym i mianowanym, systematycznie podnoszącą swoje kwalifikacje zawodowe przez udział w doksztalcaniu i doskonaleniu.
19. Miasto Częstochowa wspomaga doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli oraz ich rozwój zawodowy poprzez prowadzenie placówki doskonalenia nauczycieli oraz dofinansowanie doksztalcania i doskonalenia nauczycieli, co wpływa na poprawę jakości kształcenia w częstochowskich szkołach. W ciągu ostatnich dwóch lat położono nacisk na określone kierunki kształcenia i wyasygnowano środki na studia podyplomowe: doradztwo zawodowe, socjoterapia z elementami profilaktyki społecznej, terapia pedagogiczna z arteterapią, co wynikało z zapotrzebowania samorządowych szkół i placówek.
20. Poprzez modernizację i rozbudowę bazy szkolnej Miasto podwyższyło standard swoich szkół i placówek oświatowych.

21. Miasto Częstochowa wspiera współpracę międzynarodową szkół, mając na uwadze upowszechnienie znajomości języków obcych wśród uczniów i kadry pedagogicznej.
22. Dzięki pozyskanym przez Miasto Częstochowę środkom finansowym (fundusze europejskie) i środkom własnym Miasta, które przeznaczone są na: pomoc materialną dla uczniów, zajęcia wyrównawcze i zajęcia pozalekcyjne, istnieje możliwość wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, wspierania utalentowanych uczniów oraz rozszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych.

Wniosek końcowy

Miasto Częstochowa realizuje zadania oświatowe zgodnie z zapisami zawartymi w: art. 5, art. 14, art. 17, art. 34, art. 39, art. 58, art. 59, art. 82, art. 85, art. 90, ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z późn. zm.) oraz art. 30, art. 49, art. 54, art. 70 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.).

SPIS TABEL

Tabela 1. Zestawienie samorządowych szkół i placówek oświatowych oraz liczby dzieci i uczniów.....	7
Tabela 2. Przedszkola samorządowe	9
Tabela 3. Oddziały przedszkolne w samorządowych szkołach podstawowych	11
Tabela 4. Samorządowe szkoły podstawowe	12
Tabela 5. Liczba 6-latków w klasach pierwszych w samorządowych szkołach podstawowych.....	14
Tabela 6. Gimnazja samorządowe	15
Tabela 7. Licea ogólnokształcące samorządowe.....	16
Tabela 8. Zasadnicze szkoły zawodowe samorządowe	18
Tabela 9. Technika samorządowe	19
Tabela 10. Szkoły policealne samorządowe	20
Tabela 11. Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w różnych typach placówek oświatowych	22
Tabela 12. Szkoły specjalne samorządowe	23
Tabela 13. Nauczanie indywidualne	26
Tabela 14. Baza lokalowa szkół i placówek oświatowych wg roku budowy	27
Tabela 15. Zestawienie prac remontowych zrealizowanych w częstochowskich szkołach i placówkach oświatowych przez Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych	33
Tabela 16. Zestawienie prac w ramach awarii i remontów wynikających z bieżącego utrzymania budynków zrealizowanych w samorządowych szkołach i placówkach oświatowych przez Wydział Edukacji	33
Tabela 17. Kwalifikacje nauczycieli etatami z uwzględnieniem typów placówek, w których są zatrudnieni	35
Tabela 18. Liczba etatów kalkulacyjnych nauczycieli z podziałem na stopnie awansu zawodowego i typ placówki	36
Tabela 19. Liczba etatów pracowników administracji oraz obsługi w poszczególnych typach placówek oświatowych	38
Tabela 20. Wyniki ze sprawdzianu uczniów piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.....	40
Tabela 21. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego, piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego	45
Tabela 22. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z historii i wiedzy o społeczeństwie, piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego	48
Tabela 23. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z matematyki piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego.....	51
Tabela 24. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z przedmiotów przyrodniczych piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. Śląskiego	54
Tabela 25. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom podstawowy w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego	57
Tabela 26. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom rozszerzony w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego	60
Tabela 27. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego poziom podstawowy w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego	63
Tabela 28. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego poziom rozszerzony w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego.....	67
Tabela 29. Porównanie liczby uczniów kończących szkołę i przystępujących do egzaminu maturalnego w częstochowskich liceach ogólnokształcących.....	79

Tabela 30. Porównanie liczby uczniów kończących szkołę i przystępujących do egzaminu maturalnego w częstochowskich technikach	80
Tabela 31. Liczba absolwentów częstochowskich techników w roku szkolnym 2012/2013 w stosunku do liczby uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	94
Tabela 32. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich technikach zawodami	98
Tabela 33. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich szkołach policealnych zawodami	101
Tabela 34. Liczba absolwentów częstochowskich zasadniczych szkół zawodowych w roku szkolnym 2012/2013 w stosunku do liczby uczniów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	102
Tabela 35. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich zasadniczych szkołach zawodowych zawodami.....	105
Tabela 36. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych z uwzględnieniem typów szkół...	106
Tabela 37. Zajęcia pozalekcyjne finansowanie w ramach środków unijnych.....	107
Tabela 38. Innowacje pedagogiczne w częstochowskich placówkach oświatowych *.....	111
Tabela 39. Programy rządowe i projekty współfinansowane z Funduszy Unii Europejskiej realizowane w roku szkolnym 2012/2013	112
Tabela 40. Etaty wsparcia typami placówek i rodzajem wsparcia	114
Tabela 41. Działalność diagnostyczna Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych – liczba dzieci i młodzieży	116
Tabela 42. Liczba osób dorosłych korzystających z pomocy Zespołu Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych	117

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Odsetek uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w różnych typach oddziałów	22
Wykres 2. Wskaźnik wykorzystania budynku – szkoły podstawowe w roku szkolnym 2012/2013	29
Wykres 3. Wskaźnik wykorzystania budynku – gimnazja w roku szkolnym 2012/2013.....	30
Wykres 4. Wskaźnik wykorzystania budynku – szkoły ponadgimnazjalne w roku szkolnym 2012/2013	31
Wykres 5. Nauczyciele wg stopnia awansu zawodowego	35
Wykres 6. Średni wynik ucznia ze sprawdzianu piszącego standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych w Częstochowie w porównaniu ze średnimi wynikami w województwie śląskim i w kraju ...	40
Wykres 7. Średni wynik punktowy częstochowskich uczniów ze sprawdzianu, piszących standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych, w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego	41
Wykres 8. Średni wynik sprawdzianu w samorządowych szkołach podstawowych	42
Wykres 9. Średnie wyniki procentowe uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Częstochowie w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów w województwie śląskim i w kraju – część humanistyczna	44
Wykres 10. Średnie wyniki procentowe uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Częstochowie w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów w województwie śląskim i w kraju – matematyczno-przyrodnicza.....	44
Wykres 11. Średnie wyniki procentowe uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Częstochowie w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów w województwie śląskim i w kraju – język angielski	45
Wykres 12. Średnie wyniki procentowe uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Częstochowie w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów w województwie śląskim i w kraju – język niemiecki	45
Wykres 13. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego.....	46
Wykres 14. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego w samorządowych gimnazjach.....	47
Wykres 15. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z historii i wos w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego.....	49
Wykres 16. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z historii i wiedzy o społeczeństwie w samorządowych gimnazjach	50
Wykres 17. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z matematyki w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego.....	52
Wykres 18. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z matematyki w samorządowych gimnazjach	53
Wykres 19. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z przedmiotów przyrodniczych w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego	55
Wykres 20. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z przedmiotów przyrodniczych w samorządowych gimnazjach	56
Wykres 21. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom podstawowy w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego	58
Wykres 22. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom podstawowy w samorządowych gimnazjach	59
Wykres 23. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom rozszerzony w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego	61
Wykres 24. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego poziom rozszerzony w samorządowych gimnazjach	62

Wykres 25. Średni wynik punktowy częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego języka niemieckiego poziom podstawowy w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego	64
Wykres 26. Wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego poziom podstawowy w Częstochowie w porównaniu z wynikami woj. śląskiego.....	65
Wykres 27. Średni wynik częstochowskich uczniów z egzaminu gimnazjalnego języka niemieckiego poziom rozszerzony w porównaniu ze średnimi wynikami uczniów innych powiatów województwa śląskiego	66
Wykres 28. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego poziom rozszerzony w samorządowych gimnazjach	67
Wykres 29. Zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach publicznych i niepublicznych w Częstochowie (sesja majowa, czerwcową i sierpniową).....	69
Wykres 30. Zdawalność egzaminu maturalnego w Częstochowie w porównaniu ze zdawalnością w innych powiatach województwa śląskiego (szkoły publiczne i niepubliczne) - sesja majowa i sierpniowa.....	70
Wykres 31. Zdawalność egzaminu w Częstochowie (szkoły publiczne i niepubliczne) w porównaniu z województwem śląskim i krajem, z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej.....	71
Wykres 32. Zdawalność egzaminu w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim z uwzględnieniem podziału na szkoły publiczne i niepubliczne w sesji majowej	71
Wykres 33. Zdawalność egzaminu w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim w sesji majowej z uwzględnieniem podziału na szkoły dla młodzieży i dla dorosłych.....	72
Wykres 34. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim w sesji majowej.....	73
Wykres 35. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka angielskiego w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim w sesji majowej	73
Wykres 36. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim w sesji majowej	74
Wykres 37. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z matematyki w Częstochowie w porównaniu z województwem śląskim w sesji majowej.....	74
Wykres 38. Zdawalność egzaminu maturalnego z języka polskiego w Częstochowie z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej.....	75
Wykres 39. Średni wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego w Częstochowie z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej.....	75
Wykres 40. Częstość wybierania poszczególnych języków obcych nowożytnych na maturze w Częstochowie.....	76
Wykres 41. Zdawalność egzaminu maturalnego z języka angielskiego w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej	76
Wykres 42. Średni wynik egzaminu maturalnego z języka angielskiego w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej	77
Wykres 43. Zdawalność egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej	77
Wykres 44. Średni wynik egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej	78
Wykres 45. Zdawalność egzaminu maturalnego z matematyki w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej	78
Wykres 46. Średni wynik egzaminu maturalnego z matematyki w Częstochowie w szkołach samorządowych z uwzględnieniem typów szkół w sesji majowej	79
Wykres 47. Zdawalność egzaminu maturalnego w częstochowskich liceach ogólnokształcących z uwzględnieniem sesji poprawkowej	82

Wykres 48. Zdawalność egzaminu maturalnego w częstochowskich technikach z uwzględnieniem sesji poprawkowej	83
Wykres 49. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego w częstochowskich liceach w sesji majowej	84
Wykres 50. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka angielskiego w częstochowskich liceach w sesji majowej	85
Wykres 51. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w częstochowskich liceach w sesji majowej	86
Wykres 52. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z matematyki w częstochowskich liceach w sesji majowej	87
Wykres 53. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego w częstochowskich technikach w sesji majowej	88
Wykres 54. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka angielskiego w częstochowskich technikach w sesji majowej	89
Wykres 55. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w częstochowskich technikach w sesji majowej	90
Wykres 56. Zdawalność i średni wynik egzaminu maturalnego z matematyki w częstochowskich technikach w sesji majowej	91
Wykres 57. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich szkołach prowadzonych przez Miasto z uwzględnieniem typu szkoły	93
Wykres 58. Zdawalność poszczególnych etapów egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w Częstochowie z uwzględnieniem typu szkoły	93
Wykres 59. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich technikach	97
Wykres 60. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich szkołach policealnych	101
Wykres 61. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w częstochowskich zasadniczych szkołach zawodowych	104
Wykres 62. Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w poszczególnych przedszkolach w 2012 r.	120
Wykres 63. Miesięczny koszt kształcenia 1 ucznia w poszczególnych szkołach podstawowych w 2012 roku	121
Wykres 64. Miesięczny koszt kształcenia 1 ucznia w poszczególnych gimnazjach w 2012 roku	122
Wykres 65. Miesięczny koszt kształcenia 1 ucznia w zespołach szkół w 2012 roku	123
Wykres 66. Miesięczny koszt kształcenia 1 ucznia w poszczególnych szkołach ponadgimnazjalnych w 2012 roku	124